

Karaman Bölgesinde Rekabetçiliğin Artırılması Projesi

Karaman Bölgesinde Rekabetçiliğin Artırılması Projesi

Bu Rapor T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı'nın 2011 Yılı Doğrudan Faaliyet Destek Programı kapsamında desteklediği "Karaman Bölgesinde Rekabetçiliğin Artırılması Projesi" kapsamında hazırlanmıştır.

Kılavuzun içeriği ile ilgili her türlü sorumluluk "Konya Teknokent Teknoloji Geliştirme Hizmetleri A.Ş."ye aittir. Bu kılavuzdaki görüşler proje ekibine ait olup T.C. Mevlana Kalkınma Ajansı'nın görüşlerini yansıtmaz.

KONYA TEKNOKENT TEKNOLOJİ GELİŞTİRME HİZMETLERİ A.Ş.

Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi

Safir Panorama Blok Kat 1 No:A1/120 Ardıçlı Mah Gürbulut Sok No 67

Selçuklu 42003 Konya, TÜRKİYE Tel: +90 (332) 262 02 02 Faks: +90 (332) 262 02 04

URL: <http://www.konyateknokent.com.tr> E-posta: info@konyateknokent.com.tr

Baskı Yeri ve Yılı:

Karaman – Haziran 2012

YÖNETİCİ ÖZETİ	9
Mevlana Kalkınma Ajansının 2011 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programı kapsamında desteklenen yürütücüsü Karaman Ticaret ve Sanayi Odası olan hizmet tedarikçisi Konya Teknokent A.Ş. olan.”Karaman Bölgesinde Rekabetçiliğin Artırılması Projesi”	9
DOKUZUNCU KALKINMA PLANI (2007 - 2013)	10
Planın Vizyonu ve Temel İlkeler	11
Dokuzuncu Kalkınma Planı Stratejisi (2007-2013)	13
Temel Amaçlar: Gelişme Eksenleri	20
Rekabet Gücünün Artırılması (7.1.)	20
İş Ortamının İyileştirilmesi (7.1.2.)	20
Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi (7.1.6.)	21
Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi (7.1.7.)	22
Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Yaygınlaştırılması (7.1.8.)	23
Tarımsal Yapının Etkinleştirilmesi (7.1.9.)	24
Sanayi ve Hizmetlerde Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçişin Sağlanması (7.1.10.)	25
Hizmetler	27
Turizm	27
Bilgi Teknolojileri Hizmetleri	28
Ticaret Hizmetleri	28
Eğitimin İşgücü Talebine Duyarlılığının Artırılması (7.2.2.)	28
Aktif İşgücü Politikalarının Geliştirilmesi (7.2.3.)	29
Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi (7.3.)	29
Eğitim Sisteminin Geliştirilmesi (7.3.1.)	29
Kültürün Korunması ve Geliştirilmesi ve Toplumsal Diyalogun Güçlendirilmesi (7.3.5.)	31
Bölgesel Gelişmenin Sağlanması (7.4.)	31
Bölgesel Gelişme Politikasının Merkezi Düzeyde Etkinleştirilmesi (7.4.1.)	32
Yerel Dinamiklere ve İçsel Potansiyele Dayalı Gelişmenin Sağlanması (7.4.2.)	32

Yerel Düzeyde Kurumsal Kapasitenin Artırılması (7.4.3.)	33
Politika Oluşturma ve Uygulama Kapasitesinin Artırılması (7.5.2.)	34
Kamu Kesiminde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi(7.5.3.)	35
e-Devlet Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Etkinleştirilmesi (7.5.4.)	35
2023 TÜRKİYE VİZYONU VE SOSYOEKONOMİK HEDEFLER	36
Vizyonu Destekleyecek Sosyoekonomik Hedefler	37
Öncelikli Teknolojik Faaliyet Konuları	39
Sınai Üretimde Rekabet Üstünlüğünün Sağlanması Hedefi Doğrultusunda	39
Yaşam Kalitesinin Yükseltilmesi Hedefi Doğrultusunda	40
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi Doğrultusunda	41
Bilgi Topluma Geçiş İçin Teknolojik Altyapının Güçlendirilmesi Hedefi Doğrultusunda	42
Bilgi ve İletişim Teknolojileri.....	42
Biyoteknoloji ve Gen Teknolojileri	43
Nanoteknoloji	43
Mekatronik.....	44
Üretim Süreç ve Teknolojileri.....	45
Malzeme Teknolojileri	46
Enerji ve Çevre Teknolojileri	46
Tasarım Teknolojileri	47
TR 52 BÖLGESİ SEKTÖREL VİZYON STRATEJİLERİ.....	48
Tarım Stratejisi	48
Sanayi Stratejisi	51
Turizm Stratejisi:	55
Enerji Stratejisi	59
Ulaştırma Stratejisi	60
Eğitim Stratejisi	61
TÜRKİYE SANAYİ STRATEJİSİ BELGESİ (2011-2014).....	67
TR52 Bölgesi'nde Sanayi Sektörünün Rekabetçiliği.....	68
Madencilik ve Taş ocaklığı Sanayi.....	68

Tarıma Dayalı İmalat Sanayi	68
Diğer İmalat Sanayi.....	69
TÜRKİYE TURİZM STRATEJİSİ 2023 BELGESİ	70
TÜRKİYE’NİN 2023 EĞİTİM VİZYONU	73
Eğitimde Ülke Stratejisi	73
KOBİ STRATEJİSİ EYLEM PLANI (KSEP 2011-2013)	77
KARAMAN REKABETÇİLİK DÜZEYİ.....	80
Erişilebilirlik Alt Endeksi.....	80
Beşeri Sermaye ve Yaşam Kalitesi Alt Endeksi.....	80
Ticaret Becerisi ve Üretim Potansiyeli Alt Endeksi	81
Markalaşma Becerisi ve Yenilikçilik Alt Endeksi	81
KARAMAN’DA REKABETÇİLİĞİN ARTIRILMASI	82
SONUÇ	105
KAYNAKLAR.....	106

YÖNETİCİ ÖZETİ

Mevlana Kalkınma Ajansının 2011 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programı kapsamında desteklenen yürütücüsü Karaman Ticaret ve Sanayi Odası olan hizmet tedarikçisi Konya Teknokent A.Ş. olan.”Karaman Bölgesinde Rekabetçiliğin Artırılması Projesi”

MEVKA Doğrudan Faaliyet Desteğinin:

- KOBİ’lerin küresel pazarlara açılmasına yönelik olarak yapısal özelliklerinin analizi ve rekabet güçlerinin geliştirilmesine yönelik modeller geliştirilmesi,
- Özel sektör yatırımlarının teşvik edilmesi, yerli ve yabancı sermayenin bölgeye çekilmesi için yatırım potansiyellerini ortaya koyacak fizibilite raporları,

öncelikleri ile ilgili olup projenin amacı: Karaman bölgesinin ekonomik ve sosyal gelişmesinde önemli rolü olan sektörler ve faaliyet alanlarını belirlemek, belirlenen sektörler ve faaliyet alanlarındaki işletmelerin rekabet gücünün geliştirilmesi için bir Eylem Planı oluşturmaktır. Oluşturulan Eylem Planı:

- Bölgenin gelişmesi için önem taşıyan KOBİ’lerin kalite ve teknoloji düzeyini, pazarlama altyapısının geliştirecek, rekabet yeteneğinin artıracak,
- Bölgenin gelişmesi için önem taşıyan işletmelerde Ar-Ge ve inovasyon kültürünün geliştirilmesini sağlayacak,
- Bölgenin gelişmesi için bölgeye yerli ve yabancı yatırımcıları çekecek,
- Bölgede hizmet kalitesinin geliştirilmesini sağlayacak,

önlemler ve eylemleri içermektedir. Proje çalışmaları kapsamında KOBİ’lerin rekabetçiliğinin geliştirilmesi için öncelikle ülke, bölge ve il bazında geliştirmiş politika ve stratejiler belirlenmiştir. Belirlenen politika ve stratejiler doğrultusunda Karaman’da rekabetçiliğin geliştirilmesi için gerekli faaliyet ve hizmetler konusundaki arz ve talebi belirlemek üzere imalat sektöründe ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelere yönelik iki farklı anket çalışması yürütülmüştür. Anket çalışması sonuçları değerlendirilerek bölgedeki işletmelerin yenilikçilik ve rekabet yeteneğini geliştirmek için arz ve talep belirlenmiştir.

Karaman’daki KOBİ’lerin rekabetçiliğini artırmak üzere uygulanacak eylem planını belirlemek üzere Karaman’daki kamu kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve özel sektör kuruluşlarının temsilcilerinin katıldığı bir çalıştay yapılmıştır. Çalıştaya kamu kuruluşlarının il ve ilçe müdürlüklerinin temsilcileri, sanayi ve hizmet sektörü kuruluşlarının temsilcileri, meslek odalarının temsilcileri, üniversite öğretim elemanları, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, TKDK Karaman İl Koordinatörlüğü ve MEVKA Karaman yatırım Destek Ofisi uzmanları katılmıştır. Çalıştayda Karaman’daki KOBİ’lerin rekabetçiliği konusunda SWOT analizi yapılmış, Karaman’daki KOBİ’lerin rekabetçiliğini geliştirmedeki sorunların belirlendiği beyin fırtınası oturumu tamamlandıktan sonra tespit edilen sorunların çözümü için grup çalışması yapılmıştır.

Anket çalışmaları ve Proje Çalıştay’ında elde edilen sonuçlar birleştirilerek Karaman’daki KOBİ’lerin rekabetçiliğini geliştirmek üzere bir Eylem Planı oluşturulmuştur.

DOKUZUNCU KALKINMA PLANI (2007 - 2013)

2007-2013 dönemini kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planı, değişimin çok boyutlu ve hızlı bir şekilde yaşandığı, rekabetin yoğunlaştığı ve belirsizliklerin arttığı bir döneme rastlamaktadır. Küreselleşmenin her alanda etkili olduğu, bireyler, kurumlar ve uluslar için fırsatların ve risklerin arttığı bu dönemde, Plan Türkiye'nin ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda bütüncül bir yaklaşımla gerçekleştireceği dönüşümleri ortaya koyan temel politika dokümanıdır. Bu kapsamda Dokuzuncu Kalkınma Planı, **“İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye”** vizyonu ve Uzun Vadeli Strateji (2001-2023) çerçevesinde hazırlanmıştır.

Dünyada ve ülkemizde değişen ekonomik ve sosyal koşullar çerçevesinde kalkınma planları geçmişte olduğundan çok daha önemli bir araç haline gelmiş ve yine bu koşulların bir gereği olarak planların yeniden tasarlanması da kaçınılmaz olmuştur. Bu bağlamda, devletin ekonomideki rolünün yeniden tanımlanmasının da bir sonucu olarak, Dokuzuncu Kalkınma Planı ile her alanı detaylı düzenlemeye dayanan bir plan hazırlama anlayışından, belirlenen kalkınma vizyonu çerçevesinde makro dengeleri gözeterek, öngörülebilirliği artıran, piyasaların daha etkin işleyişine imkan verecek kurumsal ve yapısal düzenlemeleri öne çıkaran, sorunları önceliklendiren, temel amaç ve önceliklere yoğunlaşan bir stratejik yaklaşıma geçilmektedir. Bu yeni anlayış çerçevesinde, öngörülen stratejik amaç ve önceliklerin gerçekleştirilmesi sürecinde, uygulamada etkinlik ve şeffaflığın sağlanması ve hesap verebilirliğe zemin oluşturulması amacıyla, Planda etkili bir izleme ve değerlendirme mekanizmasına yer verilmiştir.

Dokuzuncu Kalkınma Planı, AB'ye üyelik sürecinin gerektirdiği Katılım Öncesi Ekonomik Program ve Uyum İçin Stratejik Çerçeve gibi dokümanların yanında, başta Orta Vadeli Program olmak üzere diğer ulusal ve bölgesel plan ve programlar ile sektörel ve kurumsal strateji belgelerinin dayanağını oluşturmaktadır. Plan farklı işlevlere sahip söz konusu dokümanların uyumlaştırılmasını sağlayarak tüm planlama çalışmalarını yönlendirici bir işlev görecektir. Böylece, kurumlar arası ortak anlayış ve hedef birliği sağlayacak olan Plan, yasal ve kurumsal değişimler ve plan-program-bütçe bağlantısının güçlendirilmesi suretiyle ülke potansiyelinin üst seviyede kullanılmasına zemin teşkil edecektir.

Plan sadece kamu kesimi için değil, toplumun geneli için de uzun vadeli bir perspektif ve hedef birliği sağlamaya hizmet edecektir. Bu çerçevede, kamu kesimi ile özel kesim ve sivil toplum arasında iletişime ve ortak hedeflere dönük işbirliğine katkıda bulunacaktır. Böylece, tüm kesimlerin sahiplenmesiyle, toplumsal potansiyelimizin tamamının harekete geçirildiği bir ortamda, ekonomik ve sosyal gelişme hızlandırılacak, kapsayıcı bir kalkınma süreci çerçevesinde halkımızın yaşam kalitesi artırılabilecektir.

Dokuzuncu Kalkınma Planı döneminde ekonomik büyümenin ve sosyal kalkınmanın istikrarlı bir yapıda sürdürülmesi ve plan vizyonunun gerçekleşmesi yolunda aşağıda yer alan stratejik amaçlar, gelişme eksenleri olarak belirlenmiştir:

- Rekabet Gücünün Artırılması,
- İstihdamın Artırılması,
- Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi,
- Bölgesel Gelişimin Sağlanması,
- Kamu Hizmetlerinde Kalitenin ve Etkinliğin Artırılması.

Sektörel ve tematik politikalar ve öncelikler bu eksenlerin altında ele alınmış ve aynı stratejik amaca hizmet edecek şekilde ilişkilendirilmiştir.

Bu anlayışla hazırlanan Dokuzuncu Kalkınma Planı, AB'ye üyelik sürecine katkı sağlayacak temel strateji dokümanı olarak tasarlanmıştır. Bu nedenle Plan dönemi AB mali takvimi dikkate alınarak 2007-2013 yıllarını kapsacak şekilde 7 yıllık olarak belirlenmiştir. 28 Nisan 2005 tarihinde 5339 sayılı Yasa ile 2005 yılı sonunda tamamlanan VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planının ardından, hazırlanacak yeni Planın Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması bir yıl ertelenmiş ve

Dokuzuncu Kalkınma Planının 2007 yılında başlaması kararlaştırılmıştır.

Dokuzuncu Kalkınma Planı, Bakanlar Kurulunca benimsenen strateji esas alınarak Devlet Planlama Teşkilatının koordinasyonunda tüm kamu kurum ve kuruluşlarının katkılarıyla hazırlanmıştır. Planın hazırlanmasında katılımcılığa özen gösterilmiştir. Bu amaçla 5 Temmuz 2005 tarihli Başbakanlık genelgesi kapsamında, çok geniş bir alan yelpazesine sahip 57 adet Özel İhtisas Komisyonu (ÖİK) oluşturulmuş, söz konusu komisyonlara kamu kesimi, özel ve üniversite kesiminden 2252 kişi katılmıştır. Plan stratejisi ve metnin oluşturulmasında kurumsal birikimin yanı sıra ÖİK raporları ile kendi alanlarında temayüz etmiş uzman kişiler ve kamunun üst düzey yöneticileri ile yapılan istişare toplantılarının sonuçlarından da yararlanılmıştır.

Planın Vizyonu ve Temel İlkeler

2007-2013 dönemine ilişkin uluslararası gelişmeler ve temel eğilimler doğrultusunda, Türkiye ekonomisine ilişkin geçmiş dönemdeki gelişmeler ile mevcut ekonomik ve sosyal gelişmeler dikkate alınarak hazırlanan Dokuzuncu Kalkınma Planının vizyonu, **“istikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen ve AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye”** olarak belirlenmiştir.

Bu vizyona ulaşılırken aşağıdaki ilkelerin temel alınması öngörülmüştür:

- Ekonomik, sosyal ve kültürel alanlara bütüncül bir yaklaşım esastır.
- Toplumsal diyalog ve katılımcılık güçlendirilerek, toplumsal katkı ve sahiplenmenin sağlanması esastır.
- İnsan odaklı bir gelişme ve yönetim anlayışı esastır.
- Rekabetçi bir piyasa, etkin bir kamu yönetimi ve demokratik bir sivil toplum gelişme sürecinde birbirini tamamlayan kurumlar olarak işlev görecekler.
- Kamusal hizmet sunumunda; şeffaflık, hesap verebilirlik, katılımcılık, verimlilik ve vatandaş memnuniyeti esastır.
- Devletin ticari mal ve hizmet üretiminden çekilerek, politika oluşturma, düzenleme ve denetleme işlevlerinin güçlendirilmesi esas olacaktır.
- Politikalar oluşturulurken kaynak kısıtı göz önünde bulundurularak önceliklendirme yapılacaktır.
- Uygulamanın vatandaşın en yakın birimlerce yapılması esastır.
- Toplumsal yapımızın ve bütünlüğümüzün ortak miras ve paylaşılan değerler çerçevesinde güçlendirilmesi esastır.
- Doğal ve kültürel varlıklar ile çevrenin gelecek nesilleri de dikkate alan bir anlayış içinde korunması esastır.

Vizyon

İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen ve AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye

DOKUZUNCU KALKINMA PLANI STRATEJİSİ (2007-2013)

Vizyon

İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen ve AB'ye üyelik için uyum sürecini tamamlamış bir Türkiye

EKONOMİK VE SOSYAL GELİŞME EKSENLERİ

Rekabet Gücünün Artırılması	İstihdamın Artırılması	Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi	Bölgesel Gelişmenin Sağlanması	Kamu Hizmetlerinde Kalite ve Etkinliğin Artırılması
1. Makroekonomik İstikrarın Kalıcı Hale Getirilmesi 2. İş Ortamının İyileştirilmesi 3. Ekonomide Kayıtdışlığın Azaltılması 4. Finansal Sistemin Geliştirilmesi 5. Enerji ve Ulaştırma Altyapısının Geliştirilmesi 6. Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi 7. Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi 8. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Yaygınlaştırılması 9. Tarımsal Yapının Etkinleştirilmesi 10. Sanayi ve Hizmetlerde Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçişin Sağlanması	1. İşgücü Piyasasının Geliştirilmesi 2. Eğitimin İşgücü Talebine Duyarlılığının Artırılması 3. Aktif İşgücü Politikalarının Geliştirilmesi	1. Eğitim Sisteminin Geliştirilmesi 2. Sağlık Sisteminin Etkinleştirilmesi 3. Gelir Dağılımının İyileştirilmesi, Sosyal İçerme ve Yoksullukla Mücadele 4. Sosyal Güvenlik Sisteminin Etkinliğinin Artırılması 5. Kültürün Korunması, Geliştirilmesi ve Toplumsal Diyalogun Güçlendirilmesi	1. Bölgesel Gelişme Politikasının Merkezi Düzeyde Etkinleştirilmesi 2. Yerel Dinamiklere ve İçsel Potansiyele Dayalı Gelişmenin Sağlanması 3. Yerel Düzeyde Kurumsal Kapasitenin Artırılması 4. Kırsal Kesimde Kalkınmanın Sağlanması	1. Kurumlar Arası Yetki ve Sorumlulukların Rasyonelleştirilmesi 2. Politika Oluşturma ve Uygulama Kapasitesinin Artırılması 3. Kamu Kesiminde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi 4. e-Devlet Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Etkinleştirilmesi 5. Adalet Sisteminin İyileştirilmesi 6. Güvenlik Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi

Dokuzuncu Kalkınma Planı Stratejisi (2007-2013)

Dokuzuncu Kalkınma Planı aşağıdaki Ekonomik ve Sosyal Gelişme Eksenlerine odaklanmıştır:

- Bölgesel Gelişmenin Sağlanması
- Kamu Hizmetlerinde Kalite ve Etkinliğin Artırılması
- İstihdamın Artırılması
- Rekabet Gücünün Artırılması
- Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi
- İşgücü Piyasasının Geliştirilmesi
- Eğitimin İşgücü Talebine
- Duyarlılığının Artırılması
- Aktif İşgücü Politikalarının Geliştirilmesi
- Makroekonomik İstikrarın Kalıcı Hale Getirilmesi
- İş Ortamının İyileştirilmesi
- Ekonomide Kayıtdışılığın Azaltılması
- Finansal Sistemin Geliştirilmesi
- Enerji ve Ulaştırma Altyapısının Geliştirilmesi
- Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi
- Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi
- Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Yaygınlaştırılması
- Tarımsal Yapının Etkinleştirilmesi
- Sanayi ve Hizmetlerde Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçişin Sağlanması
- Eğitim Sisteminin Geliştirilmesi
- Sağlık Sisteminin Etkinleştirilmesi
- Gelir Dağılımının İyileştirilmesi, Sosyal İçerme ve Yoksullukla Mücadele
- Sosyal Güvenlik Sisteminin Etkinliğinin Artırılması
- Kültürün Korunması, Geliştirilmesi ve Toplumsal Diyalogun Güçlendirilmesi
- Bölgesel Gelişme Politikasının Merkezi Düzeyde Etkinleştirilmesi
- Yerel Dinamiklere ve İçsel Potansiyele Dayalı Gelişmenin Sağlanması
- Yerel Düzeyde Kurumsal Kapasitenin Artırılması
- Kırsal Kesimde Kalkınmanın Sağlanması
- Kurumlar Arası Yetki ve Sorumlulukların Rasyonelleştirilmesi
- Politika Oluşturma ve Uygulama Kapasitesinin Artırılması
- Kamu Kesiminde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi
- e-Devlet Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Etkinleştirilmesi
- Adalet Sisteminin İyileştirilmesi
- Güvenlik Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi

2007-2013 dönemini kapsayan Dokuzuncu Kalkınma Planı, küreselleşmenin her alanda etkili olduğu, bireyler, kurumlar ve uluslar için fırsatların ve risklerin arttığı bir döneme rastlamaktadır.

Günümüzde demokratikleşme, hukukun üstünlüğü, insan haklarına saygı, düşünce, ifade ve girişim özgürlüğü dünyada ortak değerler olarak benimsenmektedir. Uluslararası ticaret, rekabet, fikri haklar ve çevre gibi alanlarda yeni norm ve standartlar getirilmekte, bu alanlarda uluslararası kuruluşların etkinliği giderek artmaktadır. Ekonomik alanda küreselleşmenin yanında bölgesel bütünleşme hareketleri de gelişmektedir.

Hızla gelişen ve yaygınlaşan bilgi ve iletişim teknolojilerinin de katkısıyla küreselleşme, ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişmelerini önemli ölçüde etkilemektedir. Bu süreçte, gerek organizasyon yapılarında gerekse iş yapma biçimlerinde büyük bir değişim gerçekleşmektedir. Geçmişte üretim

yapısının ve uluslararası sermayenin akış yönünün belirlenmesinde etken olan ucuz işgücü ve hammadde bolluğu gibi geleneksel faktörler önemini görece yitirirken, etkin işleyen bir piyasa mekanizmasına, kurumsal yapıya, gelişmiş bir teknolojik ve ticari altyapıya sahip olmanın ve pazarın değişen ve gelişen tercihlerini yakından izleyebilmenin önemi artmıştır. Uluslararası piyasalarda uzmanlaşmaya ağırlık veren, üretim teknolojisini ve yenilik yaratma kapasitesini geliştirebilen ülkeler mal ve hizmet üretiminde giderek daha bilgi yoğun ve yüksek katma değer getiren bir yapıya geçiş yapabilmektedir.

Teknolojik gelişmenin artan hızı, insanların yaşam biçimlerini ve ilişkilerini derinden etkilemektedir. Küresel bir perspektif kazanmanın ötesinde çok hızlı bir bilgi erişimi olanağına kavuşulmuş olması coğrafyayı sınırlayıcı bir unsur olmaktan neredeyse çıkarmıştır. Bilgi yoğun sanayilerin gelişimi ve diğer coğrafyalardaki insan gücünden yararlanma olanaklarının genişlemesi, özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki iyi yetişmiş yeteneklerin önemini küresel bazda artırmaktadır. Bu çerçevede nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi için eğitim olanaklarının genişletilmesi bütün dünyanın üzerinde özenle durduğu temel konu haline gelmiş bulunmaktadır.

Geçen on yılda, uluslararası sermayenin öngörülenin ötesinde hareketlilik göstererek gelişmekte olan ülkelere yönelmesi, bu süreçte zaman zaman ortaya çıkan finansal krizler, gerek sağlam bir makroekonomik çerçevenin gerekse ekonomik ve mali yapıları güçlendirici yapısal reformların, sürekli büyümeye ve istikrar bakımından ne kadar önemli olduğunu göstermiştir.

Gelişmekte olan ülkelerin küresel ortamda rekabetçi konumlarını sürdürebilmeleri ve güçlendirebilmeleri, büyümelerini verimlilik artışlarına dayandırmalarına ve yeni mukayeseli üstünlük alanları yaratabilmelerine bağlıdır. Bu doğrultuda, yenilikçiliğe önem verilmesi, bilim ve teknoloji kapasitesinin artırılması, beşeri sermayenin geliştirilmesi, bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkin biçimde kullanabilmesi büyük önem taşımaktadır. Önümüzdeki dönemde; biyoteknoloji ve nanoteknoloji gibi alanlar öne çıkmaktadır.

Bu temel eğilimler çerçevesinde dünya ekonomisinde son yıllarda bir canlılık süreci yaşanmaktadır. 1996-2005 döneminde yıllık ortalama olarak, gelişmiş ülkeler yüzde 2,8, gelişmekte olan ülkeler, gelişmiş ülkelere yönelik ticaretin olumlu etkisiyle, yüzde 5,1, dünya hasılası ise yüzde 3,8 oranında büyümüştür. Birleşmiş Milletler 2005 yılı İnsani Gelişme Raporuna göre, ülkeler bazında gelir dağılımı için 0,67 olan Gini katsayısı eşitlikten oldukça uzaktır. 2006-2010 döneminde, dünyada canlılığın devam etmesi ve yıllık ortalama olarak gelişmiş ülkelerin yüzde 2,9, gelişmekte olan ülkelerin yüzde 5,8, dünya ekonomisinin ise yüzde 4,3 oranında büyümesi beklenmektedir.

Dünya ekonomisindeki canlılığa ve istihdamdaki artışlara karşın işsizlik, pek çok ülkede ve özellikle genç nüfus diliminde sorun olmayı sürdürmektedir. Küresel işgücü verimliliğindeki artış 1995 yılından bu yana yüzde 2 dolayındadır. Tarım küresel istihdamın yaklaşık yüzde 40'ını oluştururken, imalat sanayiinde istihdamın son yıllarda daraldığı, yeni iş alanlarının daha çok hizmetler sektörü tarafından yaratıldığı görülmektedir.

Dünya ticareti dünya hasılasına göre daha hızlı bir gelişme göstermektedir. Hizmetler dahil dünya ticaret hacmi 1996-2005 döneminde yılda ortalama yüzde 6,5 büyümüştür. Bu gelişmeyi dünya genelinde ticaretin serbestleşmesinin yanı sıra, petrol dışı temel ürünlere olan talebin artması ve

gelişmekte olan ülkelerin kendi aralarında yaptıkları ticaretin genişlemesi de etkilemiştir. Dünya ticaret hacminin 2006-2010 döneminde yılda ortalama yüzde 6,7 büyümesi beklenmektedir.

Mali piyasalar istikrarlı bir döneme girmiştir. Uzun dönemli faiz oranları düşük seyretmiş; hisse senedi piyasaları, bazı dengesizlik ve belirsizliklere rağmen, değerlerini korumuştur. Ayrıca, firmaların bilançolarının giderek düzeldiği ve karlılıklarının yükseldiği gözlenmektedir. Bu elverişli ortamda başta Çin olmak üzere, gelişmekte olan ülkeler doğrudan yabancı sermaye yatırımlarından giderek daha çok pay almaktadır. 2000 yılında dünya genelinde 1.396,5 milyar dolar düzeyindeki doğrudan yabancı yatırım girişleri 2004 yılında 648,1 milyar dolara düşmüştür. Söz konusu dönemde gelişmekte olan ülkelerin payı ise yüzde 18,1'den yüzde 36'ya yükselmiştir.

2002 yılı ortalarından itibaren önemli ölçüde artan petrol fiyatları henüz dünya genelinde enflasyonist eğilimlere yol açmamıştır. Bunda, 1970'li yıllardan farklı olarak enerji kullanımında etkinliğin sağlanmış olmasının yanı sıra, dünya sanayi üretiminin doğrudan yabancı yatırımlarla da desteklenerek giderek Güney Doğu Asya'ya kayması sonucu yaşanan ucuzluk dalgasının ve gelişmiş ülkelerde büyümenin hizmetler sektörü ağırlıklı olmasının da önemli payı bulunmaktadır. Ancak, petrol fiyatlarındaki artışın sürmesi önümüzdeki dönem için önemli bir risk oluşturmaktadır.

İç talebe dayalı büyümesiyle dünya ekonomisinin lokomotifi durumundaki ABD'nin yüksek düzeyde cari açık vermesi, buna karşılık, özellikle Almanya, Japonya ve Çin'in fazla vermeleri sonucunda ortaya çıkan cari işlemler dengesizliği diğer bir önemli risktir. Dış ticarete korumacı eğilimlerin güçlenmemesi için özellikle fazla veren Asya ülkelerinin pazarlarını dışarıya daha çok açmaları ve paralarının değerini düşük tutma uygulamasından vazgeçmeleri önem kazanmıştır. Söz konusu dengesizliğin azaltılması için ABD'de mali disiplinin sağlanması ve Japonya'da ve Euro alanında iç talebi canlandırmaya yönelik yeni ve kapsamlı yapısal reformların gerçekleştirilmesi de önem taşımaktadır.

ABD ekonomisinde hızlı verimlilik artışı ve yüksek karlılık oranları yatırımlarda canlılığın sürmesine ve istihdam artışına yol açmaktadır. Öte yandan, düşük düzeydeki uzun dönemli faizler ve 1990'lı yılların sonundan itibaren ortaya çıkan konut fiyatlarındaki hızlı yükseliş hane halkı harcamalarında, yüksek cari işlemler açığı yaratacak ölçüde, bir artışa yol açmıştır. Çekirdek enflasyonda görülen kısırdanma nedeniyle Amerika Birleşik Devletleri Merkez Bankasının (FED) son bir kaç yıldır uygulamakta olduğu faiz artırımı politikasını sürdürmesi olasıdır. Aşırı yükselen konut fiyatlarının bu politikadan hızlı bir biçimde etkilenmesi veya ABD'nin dış politikasından kaynaklanabilecek etkiler nedeniyle ABD ekonomisinde yaşanabilecek olumsuz gelişmelerin bu ülkeyle sınırlı kalmayacağı açıktır. Önümüzdeki dönemde ABD ekonomisinin yıllık ortalama yüzde 3,5 civarında büyümesi beklenmektedir.

ABD'den farklı olarak Euro alanındaki büyük ülkeler hızlı ve sürdürülebilir bir büyüme gerçekleştirememektedir. Euro alanı büyümesindeki yavaşlama, Eurodaki değerlenmeye bağlı olarak ihracat hızındaki düşüşten ve bir çok ülkede gözlenen iç talepteki durgunluktan kaynaklanmaktadır. Ayrıca, AB'deki büyük ülkelerin, emek piyasası başta olmak üzere, yeterli dönüşümleri gerçekleştirememiş olması büyüme olanaklarını sınırlamaktadır. Önümüzdeki dönemde Euro alanında, başta iç pazar sürecinin tamamlanması ve mali piyasalarda bütünleşmenin sağlanması olmak üzere reformlara ivme kazandırılması büyük önem taşımaktadır.

Küreselleşmeyle bir arada yaşanan bölgeselleşmenin önemli bir örneğini oluşturan AB 2004 Mayıs'ında 25 üyeli hale gelmiş bulunmaktadır. Yeni üye olan on ülkenin büyüme performansı görece daha iyi

olmakla birlikte, bu ülkelerin Euro alanındaki genel durgunluk ve yüksek petrol fiyatlarından gelecekte olumsuz etkilenmesi söz konusu olabilecektir. Bulgaristan ve Romanya'dan sonra Türkiye, Hırvatistan ve Makedonya'nın katılımıyla Avrupa'nın bölgeselleşme süreci büyük ölçüde tamamlanmış olacaktır. Özellikle genç nüfusu ve dinamik ekonomisiyle Türkiye'nin Birliğe katılımının, uzun dönem büyüme beklentisi yıllık ortalama yüzde 2 dolayında olan AB ekonomisine canlılık kazandırması beklenmektedir.

Avrupa ülkelerinin uzun vadeli ekonomik ve sosyal gelişme hedeflerini ortaya koyan 2000 yılı Lizbon Stratejisinde "AB'nin, daha çok ve daha iyi iş olanağının ve daha geniş bir sosyal uyumun yaratılabileceği, dünyanın en rekabetçi ve dinamik bilgi ekonomisine dönüşmesi" öngörülmektedir. 2004 yılı Mart ayına gelindiğinde, bu amaca dönük olarak sağlanan gelişmelerin yeterli olmadığı görülmüş ve Strateji yeniden formüle edilmiştir. Yeni yaklaşımda, "büyüme ve iş yaratma" AB'nin yakın ve öncelikli hedefi olmaya devam ederken, üye ülkelerdeki reform uygulamalarında ulusal inisiyatif ve sahiplenmenin güçlendirilmesi öngörülmektedir.

Japonya ekonomisi 1990'ların ilk yarısından bu yana yaşadığı durgunluğu, bankacılık alanındaki reformlara ve işgücü piyasasına dönük düzenlemelere bağlı olarak, 2002 yılından itibaren aşma belirtileri göstermeye başlamış ve 2005 yılında yüzde 2,8 büyüme sağlamıştır. Ancak, gelişmiş ülkelerin çoğunda olduğu gibi uzun dönemde Japonya'da da ortaya çıkan nüfus yaşlanmasına bağlı olarak işgücü arzının daralacak ve tasarruf oranlarının düşecek olması nedenleriyle bu ülkenin geçmişteki yüksek büyüme sürecini yinlemesi beklenmemelidir. Nitekim bu ülke için uzun dönem büyüme tahminleri yıllık ortalama olarak ancak yüzde 1 dolayındadır. Büyümenin girdiye dayalı olmaktan çok verimlilik artışına dayandığı Japonya'da, korunan bazı sanayilerin rekabete açılarak güçlendirilmesi, bankacılığın ve şirketlerin yeniden yapılanmalarıyla ilgili reformlara devam edilmesi ve yabancı şirketlerin ülkeye girişinin özendirilmesi önem taşımaktadır.

1980'li yılların ortalarından itibaren oldukça iyi bir performans sergileyen Güney Kore, Tayland, Endonezya, Malezya gibi bazı doğu ve güneydoğu Asya ekonomileri 1997 krizi sonrasında bir ölçüde canlanmıştır. Temelde mali sistemlerindeki ve şirketlerinin mali yapılarındaki zayıflıktan kaynaklanan kriz sonrasında alınan yapısal önlemlerin yanında kamu harcamalarında ve ihracatta artış sağlanması ve bunlara ek olarak, Kore ve Tayland gibi ülkelere doğrudan yabancı sermaye girişlerinin hızlanması bu canlanmada etkili olmuştur. Bu ülkeler 2010 yılına kadar yıllık ortalama yüzde 5-7 arasında büyüme potansiyeli taşımaktadır.

1978 yılında gerçekleştirdiği reformların ardından son çeyrek yüzyıldan beri yılda ortalama yüzde 9 oranında büyüyen Çin ekonomisinin ortaya çıkışı, küreselleşme sürecine damgasını vuran en önemli gelişmelerden biri olmuştur. Çin'de kişi başına gelir 1985 yılında 280 dolar iken, 2005 yılında 1290 dolara yükselmiştir. Bu gelişme sonucunda, son 20 yılda yaklaşık 500 milyon kişinin refah düzeyi günlük 1 dolarlık fakirlik sınırının üzerine çıkmış, ancak gelir dağılımı genelde bozulmuştur.

Yüz milyonlarca kişilik ucuz işgücü ordusuna ve yüzde 50 dolayında olağanüstü yüksek bir tasarruf oranına sahip olan Çin, yabancı sermaye girişine ve ihracata dayalı bir büyüme stratejisi izlemektedir. İhracata dönük doğrudan yabancı yatırımın yanı sıra teknoloji yoğun yatırıma da ağırlık verilmesi bu stratejinin tıkanmadan sürdürülebilmesine olanak sağlamaktadır. Emek yoğun ihracatın gerisinde, çalışma saatlerinin pek çok demokratik ülkeye göre daha uzun ve ücret düzeyinin düşük olması yatmaktadır. Emek yoğun olmayan sektörler ise, onlara girdi sağlayan ve altyapı hizmetleri sunan

devlet işletmelerinin bankacılık sistemi tarafından desteklenmesi sayesinde ihracat olanağı bulabilmektedir.

Uzun yıllar dış ticaret fazlası vererek bu gün ulaştığı 800 milyar dolar civarındaki döviz rezerviyle Çin'in, küresel cari işlemler dengesizliğindeki payı büyüktür. Çin 2005 Temmuzunda döviz kuru rejiminde reforma giderek, 1995 yılından beri uygulamakta olduğu, parasının değerini düşük tutmasına olanak tanıyan, dolara endeksleme politikasına son vermiştir. Henüz ciddi bir değerlendirme olmamakla birlikte, önümüzdeki dönemde Yuanda ülkenin artan ekonomik gücünü yansıtacak biçimde bir artışın olması kaçınılmazdır.

Çin'in 2001 yılında Dünya Ticaret Örgütüne (DTÖ) üye olması, işgücü yoğun sektörler başta olmak üzere tüm ülkeleri, bu arada Türkiye ekonomisini olumsuz etkilemiştir. Özellikle, DTÖ Anlaşması çerçevesinde 2005 başından itibaren tekstile uygulanan kotaların kaldırılması, gelişmekte olan ülkelerin tekstil üretim ve ihracatını olumsuz etkilemiştir.

Çin'de dış ticaret hacmi GSYİH'nın yüzde 70'ine ulaşmıştır. Dolayısıyla, Çin ekonomisinde büyümenin sürdürülebilmesi bakımından ülke nüfusunun yavaş yavaş tüketici haline gelmesi, yani ihracata dayalı büyümenin iç taleple de desteklenmesi önem taşımaktadır. Çin ekonomisinin orta vadede yıllık ortalama yüzde 8 büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Asya'da son dönemlerde hızlı büyüme gösteren ülkelerden biri de Hindistan'dır. 1991 yılından bu yana uygulamaya konulan yapısal reformlar sonucunda hızlı büyüme sürecine giren Hindistan'ın, halen fiziki altyapıdaki yetersizlik, özellikle enerji yetersizliği ve kamu kuruluşlarının finansal sorunları gibi önemli sorunları aşarak, önümüzdeki dönemde yıllık ortalama yüzde 7 dolayında bir büyüme sağlaması beklenmektedir.

Hindistan, yazılım sektöründeki dünya lideri konumunu giderek pekiştirmektedir. Önümüzdeki birkaç on yıl içinde Hindistan'ın geleneksel olmayan hizmet ihracatında dünyanın önde gelen ihracatçılarından biri olması beklenmektedir. Bunun gerisinde, Hindistan'ın uzunca bir dönemdir yüksek eğitime ağırlık vermesi yatmaktadır.

İçinde bulunduğumuz dönemde Çin'de olduğu gibi Hindistan'da da çalışma çağı nüfusunun toplam nüfus içindeki payı artmaya devam etmektedir. Ancak, Çin'de bu oranın 2010'lu yıllarda düşmeye başlaması, buna karşılık Hindistan'da düşüşün daha geç ve tedrici bir biçimde olması beklenmektedir. Bu demografik faktörün yanı sıra, Hindistan'ın demokrasi deneyiminin bulunması, İngilizce konuşulan ve İngiliz hukuk sisteminin yerleştiği bir ülke olması, ekonomik büyüme başarısının yanı sıra bu ülkenin dünya ölçeğinde bir güç olarak ortaya çıkmasını kolaylaştıracak diğer önemli unsurlar olarak görülmektedir.

Çin ile Hindistan'ın küreselleşme sürecinin gerekli kıldığı yapısal nitelikteki reformları belli bir hızda uygulamaları durumunda, sağlamış oldukları hızlı reel büyüme temposunu uzun dönemde sürdürmelerine ve paralarında ortaya çıkacak değerlenmeye bağlı olarak oluşacak gelir düzeyi itibarıyla dünya ölçeğinde güç haline gelmeleri doğal bir gelişme olacaktır.

Sahip olduğu doğal kaynak ve tarımsal potansiyel ile Brezilya'nın önümüzdeki on yıllarda dünya ekonomisi için önemi artacak ülkeler arasında yer alması beklenmektedir. Brezilya'da tasarruf oranının düşük düzeyde seyretmesi yatırımların da görece düşük kalmasına neden olmaktadır. 1999 yılında

esnek kur politikasına geçilmesi ihracatın önünü açmıştır. Brezilya son yıllarda, artan döviz gelirlerini dış borçlarını azaltmada kullanarak, ekonomisini dış şoklara karşı daha dayanıklı hale getirmeye çalışmaktadır. Yüksek kayıtdışılık, makroekonomik istikrarsızlık, işletmelerin verimliliğini engelleyen düzenlemeler, kamu hizmetlerinin etkinsizliği ve altyapı yetersizlikleri gibi engellerin uygulanacak reformlarla ortadan kaldırılması durumunda, önümüzdeki dönemde Brezilya ekonomisinin yıllık ortalama yüzde 3-4 dolayında büyümesi beklenmektedir.

OPEC ülkeleri dışında en büyük petrol üreticisi olan ve tüm batı Avrupa'dan doğuda Çin'e kadar uzanan bir coğrafyanın doğal gaz tedarikçisi olan Rusya'nın bir kaç on yıldır gerilemiş olan küresel rolü yeniden güçlenmeye başlamıştır. Son yıllardaki enerji hammadde fiyatları artışından olumlu etkilenecek potansiyel büyüme hızının üstünde bir performans sağlayan Rusya, sahip olduğu enerji kaynaklarının yanı sıra enerji nakil hatları ile de çok önemli bir ülke konumundadır. Rusya'nın gelecekte bu konumunu güçlendirmesi yatırım ortamını geliştirilmesine ve fiziki altyapısı için gerekli büyük yatırımları gerçekleştirmesine bağlıdır. Rusya için orta vadeli büyüme tahminleri yüzde 5 dolayında olmakla birlikte enerji hammadde fiyatlarındaki artışın sürmesi durumunda bu oranın yükselmesi olasıdır.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra ortaya çıkan, köklü ve ortak dil ve tarih bağlarımızın bulunduğu Azerbaycan, Türkmenistan, Özbekistan ve Kazakistan enerji hammaddeleri bakımından zengin rezervlere sahip ülkelerdir. Bu ülkelerin petrol ve doğal gazının gerek doğu-batı, gerekse kuzey-güney yönünde uluslararası pazarlara ulaştırılmasındaki stratejik konumu nedeniyle Türkiye'nin, önümüzdeki dönemde kilit önemde enerji dağıtım merkezlerinden biri haline gelmesi söz konusudur. Plan döneminde, Türkiye'nin bir yandan AB'ye uyum sürecini tamamlaması, diğer yandan da bölgesinde cazibe merkezi haline gelmesi için, komşularıyla iktisadi ve ticari ilişkilerini güçlendirmesi öngörülmektedir. Bu bağlamda, Türkiye'nin, taraf olduğu İSEDAK, EİT, KEİ, D-8 gibi oluşumlardaki etkinliğini artırması önem taşımaktadır.

Avrupa Birliğine Katılım Süreci

3 Ekim 2005 tarihinde tam üyelik müzakerelerinin başlamasıyla birlikte, ülkemiz ile AB arasındaki ilişkilerde yeni bir döneme girilmiştir.

Plan dönemi sonunda, AB'ye üyelik hedefi doğrultusunda, Kopenhag siyasi kriterlerine uyum düzeyinin yükseltilmesi, ekonomik kriterlere uyum sağlanması ve 35 fasıl altında toplanan AB müktesebatına ilişkin müzakerelerin sonuçlandırılarak katılım sürecinin tamamlanması amaçlanmaktadır.

AB'ye katılım süreci; hukukun üstünlüğü temelinde, uzun dönemli ve karşılıklı yarar ilkesi doğrultusunda, akılcı bir yaklaşım içinde yürütülecektir.

Katılım süreci, ülkemizin gelişmesinin hızlandığı ve hem ülke içinde hem de AB ortalamalarına göre gelişmişlik farklılıklarının azaldığı kapsamlı bir yenilenme ve reform sürecinin yaşanacağı bir dönem olarak değerlendirilecektir. Bu sürecin sonunda, AB'nin ekonomik ve sosyal standartlarına yakınsama sağlanmış olacaktır.

AB'ye üyelik, ülkemizin sahip olduğu tarihsel birikim, ekonomik potansiyel, kültürel zenginlik, genç nüfus yapısı ve enerji terminali konumu gibi nedenlerle, hem Birliğin hem de Türkiye'nin gelişmesi

yolunda önemli bir sinerji yaratacaktır. Doğrudan yabancı yatırımlardaki artış ve kaynak kullanımındaki etkinlik sonucu ülkemizin büyüme potansiyeli artarken, AB ekonomileri de pazar genişlemesi, daha rekabetçi bir iç pazar ve üretim faktörlerindeki artış nedeniyle Türkiye'nin Birliğe katılımından olumlu yönde etkilenecektir.

Üyelik süreci, ülkemizin ekonomik, sosyal ve siyasi yaşamında köklü dönüşümlere yol açarken, demokrasi, hukuk devleti, insan hakları, sağlık, gıda güvenliği, tüketici hakları, rekabet kuralları, kurumsal iyileşme ve çevrenin korunması gibi bir çok alanda AB norm ve standartlarına ulaşılması, halkımızın yaşam kalitesini yükseltecektir.

Müktesebata uyum süreci, ülke öncelikleri ve imkanları dikkate alınarak aşamalandırılacak ve bütüncül bir strateji çerçevesinde yönlendirilecektir. Uyuma dönük önceliklendirme yapılırken, kamunun finansman imkanlarını, özel kesimin rekabet gücünü, istihdamı, bölgesel gelişmeyi, çevreyi ve sosyal dengeleri gözetten bir yaklaşım esas alınacaktır.

Uyum sağlanacak alanlarda aynı sonucu gerçekleştirecek alternatifler analiz edilerek, bunlar arasında maliyeti en az olan seçilecektir. Yapılacak etki analizlerinin sonuçları dikkate alınarak, gerekli alanlarda gerçekçi geçiş düzenlemeleri talep edilecektir.

Uyum süreci, AB üyeliğinin gerekleri, ülkenin ulusal öncelikleri ve uyumdan nispi olarak daha fazla etkilenebilecek kesimlerin ihtiyaçları arasında denge kurulmak suretiyle, etkin bir şekilde yönetilecektir.

Toplumsal bir gelişim ve dönüşümü amaçlayan ve tüm toplumu etkileyecek olan üyelik süreci, şeffaf ve katılımcı bir anlayış içinde yürütülecektir. Bu kapsamda, işçi ve işveren kuruluşları ile diğer STK'ların, kamu kesimiyle çok yönlü iletişim ve işbirliği içinde üyelik sürecine aktif olarak katılmaları ve katkıda bulunmaları sağlanacaktır.

Kısa bir zaman içinde çok sayıda hukuki düzenlemenin yapılmasını gerektirecek olan katılım sürecinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin etkin bir şekilde bilgilendirilmesi ve uyumun gerektirdiği hızda karar alabilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

Uyum amacıyla yapılan yasal düzenlemelerin etkili bir şekilde uygulanması için gerekli idari kapasite oluşturulacak, uygulamadan kaynaklanan aksaklıklar tespit edilerek giderilecektir.

Katılım sürecinin ve üyelik sonrası koşulların gerektirdiği idari yapılanmaya gidilirken, kamu yönetimini ve düzenleyici çerçeveyi etkin kılacak tedbirler alınacaktır. Bu çerçevede, yeniden yapılanma çalışmaları hızlandırılacak, bürokrasi azaltılacak, görev ve yetki örtüşmeleri giderilecek, koordinasyon mekanizmaları geliştirilecek, karar alma süreçleri iyileştirilerek toplumun katılımı artırılabilecektir.

Yeni görev ve sorumlulukların gerektirdiği insan kaynağını yetiştirme konusunda etkili önlemler alınacaktır. Bu kapsamda, kamuda nitelikli personel sayısı artırılacak, mevcut personelin sürekli eğitimi için gerekli tedbirler alınacaktır.

Ulusal kaynaklar ve katılım sürecini kolaylaştırmayı hedefleyen AB mali yardımları, ülkemizin AB ortalamalarına yakınsamasına katkıda bulunacak alanlarda kullanılacaktır. Yapısal fonlara hazırlık açısından da büyük önem taşıyan katılım öncesi fonların etkin kullanımı için gerekli idari yapılanma

tamamlanacak, strateji geliştirme, programlama, proje havuzu oluşturma, izleme ve değerlendirme mekanizmaları geliştirme alanlarına yoğunlaşılacaktır.

Gerek AB üyesi ülkelerin kamuoylarında ülkemizin tanıtımı, gerek halkımızın AB konusunda bilgilendirilmesi ve katılım sürecinin gerekliliklerine hazırlanması bakımından etkili bir iletişim stratejisi geliştirilecek ve uygulamaya konulacaktır. Her düzeyde ve çok yönlü ilişkilerle sivil toplumlar arası bağlar, farklılık içinde birlik olma anlayışı ile kültürel zenginlik ve hoşgörü güçlendirilecektir.

Temel Amaçlar: Gelişme Eksenleri

Dokuzuncu Kalkınma Planına ait gelişme eksenlerinden KOBİ'lerin rekabetçiliğinin geliştirilmesi ile ilgili olanlar aşağıya çıkarılmıştır.

Rekabet Gücünün Artırılması (7.1.)

356. Ekonominin yüksek teknolojik kabiliyete ve nitelikli işgücüne sahip, değişen şartlara hızla uyum sağlayan, ulusal ve uluslararası pazarlarda rekabet gücü olan, istikrarlı ve verimlilik düzeyi yüksek bir yapıya kavuşturulması temel amaçtır.

İş Ortamının İyileştirilmesi (7.1.2.)

371. İş ortamının rekabetçi bir yapıya kavuşturularak iyileştirilmesi temel amaçtır.

372. Yatırımcılar ve diğer karar vericiler için bilgi altyapısı oluşturmak üzere, sanayi bilgi sistemi çalışması sonuçlandırılacak ve uygulamaya konulacaktır.

373. İşletmelerin kazanç ve işlemleri ile istihdam üzerindeki vergi ve yükler rekabet gücünü olumsuz etkilemeyen bir yapıya kavuşturulacaktır.

374. İşletmelerde kurumsal yönetim ilkeleri doğrultusunda kurumsallaşmanın sağlanmasını ve bu yolla finansman temininin kolaylaşmasını özendirici uygulamalar geliştirilecektir.

375. İşletmelerin uygun koşullarla finansman kaynaklarına erişimi kolaylaştırılacak ve bu kaynaklarda çeşitlilik sağlanacaktır. Başta KOBİ'ler olmak üzere girişim sermayesi, başlangıç sermayesi ve kredi garanti sistemi geliştirilerek işletmelerin kredi temini kolaylaştırılacaktır.

376. Teşvik sistemine, seçicilik taşıyan ve yönlendirme gücü olan unsurlar ilave edilecektir. Uygulamaların koordinasyonu sağlanarak mükerrer uygulamalara son verilecek ve teşviklerin etkinliği takip edilecektir. Uygulamalarda öngörülebilirlik ve şeffaflık sağlanacak, bürokrasi azaltılacaktır. Sistemin AB'ye uyumu sağlanarak DTÖ kurallarına uygun hareket edilmeye devam edilecektir.

377. Yatırımların, altyapısı uygun orta kademe merkezlere yönelmesi teşvik edilerek yeni sanayi odaklarının oluşturulması sağlanacaktır.

378. İşletmelere yönelik fiziki altyapı, başta bilgi ve iletişim teknolojileri olmak üzere teknoloji altyapısı ile lojistik imkanları artırılacak ve bu alanlarda etkinlik sağlanacaktır.

379. Altyapısı tamamlanmış arsa ve arazi temin imkanları artırılacaktır.

380. Güçlü bir denetim ve takip sistemi kurularak, reel sektördeki kayıtdışılık asgari düzeye indirilecek, kayıt altına girmek kolaylaştırılacaktır. İş ortamının serbest piyasa kurallarına göre işlemlerini ve saydamlığı teminen yolsuzlukla ve organize suç faaliyetleriyle etkin mücadele edilecek ve nüfuz kullanımı önlenecektir.

381. Fikri haklar sisteminin ülke ekonomisine etkisi gözetilmek suretiyle, fikri haklar alanında kısa, orta ve uzun vadeli bir strateji belirlenecek ve bu stratejinin uygulanmasına yönelik bir eylem planı oluşturulacaktır. Fikri haklar sistemi konusunda kamuoyunu bilgilendirme faaliyetleri artırılacaktır.

382. Rekabeti sınırlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar, hakim durumdaki teşebbüslerin bu durumlarını kötüye kullanmaya yönelik davranışları, rekabeti önemli ölçüde azaltan birleşme ve

devralma işlemlerine karşı rekabet kuralları etkili bir biçimde uygulanacaktır. Tekel ve oligopol özelliği taşıyan sektörlerde fiyat hareketleri takip edilerek, rekabet karşıtı davranışlar caydırıcı bir biçimde cezalandırılacak, kamu alımlarında rekabeti bozucu davranışlar etkili bir şekilde soruşturulacak, toplumdaki rekabet kültürü geliştirilecektir. Genel ekonomik çıkara ilişkin hizmetlerin gerektirdiği durumlar dışında, rekabeti engelleyici, sınırlayıcı veya bozucu etkiye sahip idari işlemler veya düzenlemeler ortadan kaldırılacaktır.

383. Üniversite-iş dünyası işbirliği çerçevesinde; rekabetçi ve bilgiye dayalı ekonominin gerektirdiği özellikleri içeren ve araştırma potansiyelinin gelişmesine daha çok katkıda bulunan işgücü eğitimi geliştirilecektir. Teknik personelin nitelikleri konusunda standartlar getirilecek, çeşitli sertifikasyon programları düzenlenerek düzey farklılıkları ortadan kaldırılacaktır.

384. Yatırımcılara ve işletmelere yönelik kamu hizmetlerinin sunumunda etkinlik sağlamak üzere; saydam ve objektif kurallar getirilecek, iyi işleyen bir yargı sistemi oluşturulacak, izin, onay ve işlemlerle ilgili bürokrasi azaltılacak, etkin teşvik politikaları uygulanacaktır.

385. Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Reform Programı kapsamındaki çalışmalar etkin bir şekilde sürdürülecektir.

386. Kamunun iş dünyasına sunduğu hizmetler, süreçlerin yeniden yapılandırılması suretiyle bütünleşik bir yapıda elektronik ortama taşınacak, bu hizmetlerin işletmeler tarafından yaygın kullanımına yönelik tedbirler alınacaktır.

Buna paralel olarak, bilgi ve iletişim teknolojilerinin iş süreçlerinde kullanılması, elektronik ortamda iş yapma biçimlerinin ve e-ticaretin yaygınlaşması ile işletmelerin maliyetlerini düşürmeleri, verimliliklerini yükseltmeleri ve yurtiçi ve yurtdışı satış potansiyellerini geliştirmeleri desteklenecektir. Ayrıca, e-ihale uygulamalarının yaygınlaşması ile özellikle KOBİ'lerin kamu alımlarına katılımı için uygun, şeffaf ve rekabetçi ortam yaratılacaktır.

387. Kalkınma Ajanslarının kurulmasıyla bölgesel potansiyelleri değerlendirmek üzere yabancı sermaye yatırımlarından yararlanmaya önem verilecek, böylece ülke genelinde Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı tarafından yürütülecek tanıtım faaliyetlerini bölgesel bazda tamamlayıcı bir yaklaşım uygulanacaktır. Ayrıca illerde Yatırım Destek Ofisleri kurularak yatırımcıların izin işlemleri kolaylaştırılacaktır.

Çevrenin Korunması ve Kentsel Altyapının Geliştirilmesi (7.1.6.)

453. Gelecek kuşakların ihtiyaçlarını gözeterek, doğal kaynakların koruma ve kullanma koşulları belirlenecek ve bu kaynaklardan herkesin adil biçimde yararlanmasını sağlayacak şekilde çevre yönetim sistemleri oluşturulacaktır.

454. Uluslararası yükümlülüklerin karşılanması, sürdürülebilir kalkınma ve ortak fakat farklı sorumluluk ilkeleri çerçevesinde yerine getirilecektir.

455. Tüm sektörlerde yatırım, üretim ve tüketim aşamalarında kirlenen ve kullanan öder ilkelerini dikkate alan araçlar etkili bir biçimde kullanılacaktır. AB'ye uyum kapsamında çevre standartları ve yönetimini belirleyen hukuki düzenlemeler güncelleştirilirken ülke koşulları ve kamu yönetiminde etkinlik gözetilecektir.

456. Çevre konusundaki düzenlemelerin etkili ve aflarla kesintiye uğratılmadan uygulanması sağlanacaktır.

457. Çevresel altyapı yatırımlarının yapılmasında ve işletilmesinde ölçek ekonomisinin faydalarından yararlanmak için yerel yönetimler arasındaki işbirliği ve eşgüdüm geliştirilecek, bu kapsamda mahalli idare birliklerinin kurulması desteklenecektir.

458. Çevre ve kalkınma ile ilgili sağlıklı ve entegre bilgi sistemleri oluşturulacak, izleme, denetim ve raporlama altyapısı geliştirilecektir.

459. Ülkemizin sahip olduğu biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların araştırılması, korunması, değerlendirilmesi ve ekonomik değer kazandırılması çalışmaları hızlandırılacaktır.

460. Biyogüvenlik ve genetiği değiştirilmiş organizmalar konusundaki risklerin en aza indirilmesi için tarım, çevre ve teknoloji politikaları bütünleştirilmiş bir anlayışla değerlendirilecektir.
461. Ülkemiz şartları çerçevesinde ilgili tarafların katılımıyla sera gazı azaltımı politika ve tedbirlerini ortaya koyan bir Ulusal Eylem Planı hazırlanarak, BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine ilişkin yükümlülükler yerine getirilecektir.
462. Tarım ve turizm başta olmak üzere, çevreye duyarlı sektörlerde ekolojik potansiyel değerlendirilecek, koruma-kullanma dengesi gözetilecektir.
463. Sanayide çevre dostu tekniklerin uygulanmasıyla hammadde kullanımındaki etkinlik artırılarak daha verimli üretim gerçekleştirilecek ve atıklar azaltılacaktır.
464. Kentsel altyapı yatırımlarının gerçekleştirilmesinde belediyelere verilecek mali ve teknik danışmanlık hizmetleri etkinleştirilecektir.
465. Ülke genelinde çevre korumaya yönelik kentsel altyapı ihtiyacının belirlenmesi için belediyelerin içme suyu, kanalizasyon, atıksu arıtma tesisi ve katı atık bertaraf tesisi gibi altyapı ihtiyaçlarını belirleyecek kentsel altyapı ana planı ve finansman stratejisi hazırlanacaktır.
466. Su, atık su, katı atık gibi çevre korumaya yönelik altyapı tesislerinin yapılmasında, bakımında ve işletilmesinde ülke şartlarına en uygun sistem veteknolojiler tercih edilecektir.
467. Mevcut su sağlama tesislerinde kayıp ve kaçaklar azaltılarak ülke su kaynaklarının etkin kullanılması sağlanacaktır.
468. Ülkemizde su kaynaklarının tahsisi, kullanılması, geliştirilmesi ve kirlenmeye karşı korunmasıyla ilgili hukuki düzenleme ve idari yapı oluşturulmasına yönelik olarak başlatılmış çalışmalar tamamlanacaktır.
469. Yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının kirlenmeden korunması sağlanacak ve atık suların arıtıldıktan sonra tarım ve sanayide kullanılması teşvik edilecektir.
470. Evsel nitelikli katı atık yönetiminde kaynakta ayrıştırma, toplama, taşıma, geri kazanım ve bertaraf safhaları teknik ve mali yönden bir bütün olarak değerlendirilecek; yatırım ve işletme maliyetleri düşük ve ülke şartlarına en uygun katı atık bertaraf teknolojisi olan düzenli depolama yöntemi tercih edilecektir.
471. Evsel nitelikli olmayan atıkların üretimi azaltılacak, atık türüne ve ülke koşullarına uygun toplama, taşıma, geri kazanım ve bertaraf sistemleri oluşturulacaktır.
472. Çevre yatırımlarının yapılması ve işletilmesinde özel sektörün katılımı dahil yeni finansman yöntemleri geliştirilecektir.
473. Çevresel altyapı hizmetlerinin planlanması, projelendirilmesi, uygulanması ve işletilmesine ilişkin belediyelerin kapasiteleri geliştirilecektir.
474. Çevre bilincinin geliştirilmesine yönelik eğitim ve kamuoyu bilgilendirme çalışmaları yapılacaktır.

Ar-Ge ve Yenilikçiliğin Geliştirilmesi (7.1.7.)

475. Verimliliğin ve rekabet gücünün artırılması amacıyla Ar-Ge faaliyetlerinin yenilik üretecek şekilde ve pazara yönelik olarak tasarlanması sağlanacaktır. Bu kapsamda Ar-Ge harcamalarının GSYİH içindeki payı ve harcamalarda özel sektörün ağırlığı artırılacaktır. Bu çerçevede, bilim ve teknoloji politikasının temel amacı özel sektörün yenilik yaratma yeteneğinin artırılmasıdır.
476. Teknoloji geliştirme amaçlı girişimciliğin özendirilmesi ve yenilikçi düşüncelerin hayata geçirilmesi için risk sermayesi ve benzeri araçlar yaygınlaştırılacaktır. Bunun yanı sıra, özel sektörün belirlenen öncelikli alanlarda araştırma enstitüleri ve/veya merkezleri kurması teşvik edilecektir.
477. Özel sektör başta olmak üzere, toplumun her kesiminde bilim, teknoloji ve yenilik kültürünün ve farkındalığının artırılması için bilinçlendirme çalışmaları yürütülecektir.
478. Araştırmacı insan gücü nitelik ve nicelik yönünden geliştirilecek ve özel sektörde araştırmacı istihdamı teşvik edilecektir. Yurtdışındaki Türk araştırmacıların, öncelikli alanlar başta olmak üzere, yurt içinde istihdam edilmesi için gerekli imkanlar sağlanacaktır. Ayrıca, ihtiyaç duyulan alanlarda yabancı araştırmacıların Türkiye’de istihdam edilmeleri desteklenecektir.

479. Ulusal yenilik sistemi içinde yer alan kurum ve kuruluşlar görev ve faaliyetleri itibarıyla gözden geçirilerek kurumlar arası işbirliğini de artıracak etkin bir yapı kurmak üzere gerekli yasal ve kurumsal düzenlemeler yapılacaktır. Bilim ve teknoloji alanındaki politika, program ve projelerin yürütücü kurumlardan bağımsız olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi yönünde düzenlemeler yapılacaktır.
480. Üniversitelerde desteklenen Ar-Ge faaliyetlerinin ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimine katkı verecek şekilde tasarlanması ve bu çalışmaların bilimsel yayın dışındaki patent ve benzeri sonuçlarının da akademik yükselmede dikkate alınması sağlanacaktır.
481. Üniversite-sanayi işbirliğinin geliştirilmesi ve üniversitelerdeki Ar-Ge insan gücü ve altyapısının özel sektör tarafından kullanılması desteklenecektir. Üniversiteler ile özel sektörü bir araya getiren Teknoloji Geliştirme Bölgelerinin altyapıları tamamlanacak ve öncelikli alanlarda uzmanlaşmaları özendirilecektir.
482. Geleceğe yönelik olarak nanoteknoloji, biyoteknoloji, yeni nesil nükleer teknolojiler ile hidrojen ve yakıt pili teknolojileri; sanayi politikasının öncelik vereceği sektörlerdeki araştırmalar; yerli kaynakların katma değere dönüştürülmesini amaçlayan Ar-Ge faaliyetleri; aşı ve anti-serum başta olmak üzere yaşam kalitesinin yükseltilmesine yönelik sağlık araştırmaları; bilgi ve iletişim teknolojileri ile savunma ve uzay teknolojileri öncelikli alanlar olarak desteklenecektir.
483. Ar-Ge faaliyetleri sonucunda oluşan bilginin sanayiye ve üretime aktarılmasında görev yapacak Teknoloji Transfer Merkezleri kurulacaktır. Ayrıca teknoloji seçimi, transferi, yönetimi gibi konularda danışmanlık yapacak özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının kurulması da desteklenecektir.
484. Kamu tedarik sistemi, Ar-Ge çalışmalarını ve yerli teknoloji geliştirilmesini destekleyen bir yapıya kavuşturulacaktır.
485. Başta AB ülkeleri olmak üzere bilim ve teknoloji alanında yetkin olan ülkeler ile bilgi ve teknoloji transferi amaçlı işbirliği faaliyetleri yürütülecektir.

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Yaygınlaştırılması (7.1.8.)

486. Sağladığı verimlilik artışları ve kullanımı yaygınlaştıkça ortaya çıkan ağ etkisi ile küresel rekabette belirleyici unsurlardan biri haline gelen bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısı geliştirilecektir. Bu amaçla, elektronik haberleşme sektöründe rekabet artırılacak, alternatif altyapı ve hizmetlerin sunumuyla bilgiye etkin, hızlı, güvenli ve uygun maliyetlerle yaygın erişim sağlanacaktır.
487. Elektronik haberleşme hizmetlerindeki yüksek vergi yükü, bilgi toplumuna dönüşüm sürecini hızlandırmak üzere tedricen makul seviyelere çekilecektir. Genişbant iletişim altyapıları yaygınlaştırılacaktır.
488. Ekonomide verimlilik düzeyinin ve rekabet gücünün artırılması amacıyla işletmelerin, vatandaşların ve kurumların bilgi ve iletişim teknolojilerini yaygın kullanımı sağlanacaktır. Bu amaçla, hazırlanan Bilgi Toplumu Stratejisi (2006- 2010) kapsamında öngörülen eylemler hayata geçirilecektir.
489. Elektronik haberleşme sektöründe rekabeti artırmak üzere; numara taşınabilirliğine ilişkin düzenlemeler tamamlanacak, yeni nesil mobil telekomünikasyon hizmeti, sanal mobil şebeke hizmeti, genişbant telsiz erişim hizmeti, sabit telekomünikasyon hizmeti ve karasal sayısal platform hizmetlerine ilişkin yetkilendirmeler yapılacak, düzenlemelerin etkin şekilde uygulanması sağlanacaktır. Düzenleme ve yetkilendirmeler güncel ekonomik ve teknolojik gelişmeler doğrultusunda gözden geçirilerek uyumlu hale getirilecek, Pazar potansiyeli yüksek yeni teknolojiler yakından takip edilerek bu teknolojilerin ülkemizde kullanımı konusunda proaktif bir yaklaşım benimsenecektir.
490. Ülkemizin uydu teknolojilerini üretme yetkinlikleri geliştirilecek, bu teknolojileri araştırmak üzere bir merkez kurulacaktır.
491. Kamunun genişbant iletişim ihtiyaçları toplulaştırılarak temin edilecek, bu yolla hizmetin kamuya maliyetinin azaltılması ve genişbant iletişim altyapılarının geliştirilmesi sağlanacaktır.
492. Kamunun alıcı rolü, bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısının geliştirilmesini destekleyecek bir politika aracı olarak kullanılacaktır.

493. Kamu yayın hizmeti, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler de dikkate alınarak geliştirilecek, toplumun farklı kesimlerinin ihtiyaçlarına cevap verecek ve seçme hakkı tanıyacak bir içeriğe kavuşturulacaktır.

Tarımsal Yapının Etkinleştirilmesi (7.1.9.)

494. Gıda güvencesinin ve güvenliğinin sağlanması ile doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı gözetilerek, örgütlü ve rekabet gücü yüksek bir tarımsal yapı oluşturulacaktır.

495. Üretimin talebe uygun olarak yönlendirilmesini sağlayacak politika araçları uygulanırken, ülkemizin AB'ye üyeliği sonrasında Birlik içinde rekabet edebilmesi için tarımsal yapıda gerekli dönüşüme öncelik verilecektir.

496. Yüksek verimli tarım alanlarının tarımsal üretim amacıyla kullanılması, tarım topraklarından, tahlillerle belirlenecek kabiliyetleri doğrultusunda ve doğru tarım teknikleri ile faydalanılması; ayrıca, arazi kullanım planlaması ve yaygın erozyonun önlenmesi suretiyle toprak kaynaklarının etkin kullanımı esas alınacaktır.

497. Su kaynaklarının geliştirilmesine yönelik çalışmaların, öncelikle havza temelinde bütüncül bir yaklaşımla ve değişen tüketim taleplerini karşılamakta esneklik sağlayan bir şekilde planlamasını mümkün kılacak, ilgili kurumlar arasında güçlü ve yapısal bir eşgüdüm sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmiş kapsamlı bir mekanizma çerçevesinde ve suyun tasarruflu kullanımı sayesinde su kaynaklarının etkin kullanımına önem ve öncelik verilecektir.

498. Tarımsal üretimin rekabet gücüne doğrudan katkıda bulunacak şekilde; yüksek üretim değeri bulunan tarım ürünleri üretiminin artırılması amacıyla maliyet etkin bir biçimde sulama yatırımları ve tarım işletmelerinde gözlenen arazi parçalılığı sorununun hafifletilmesine yönelik olarak toplulaştırma yatırımları yaygınlaştırılacaktır.

499. Tarım Kanunuyla çerçevesi belirlenen tarım destekleme politikaları, üretimde verimliliği artırmaya yönelik yeni uygulama unsurlarıyla zenginleştirilecektir.

500. Tarım ürünleri ihracatında rekabet gücünün artırılması amacıyla, ihracat destekleri dış ticarete konu ve markalı ürünlere yönlendirilecektir.

501. AB Katılım Öncesi Yardımlardan da yararlanılarak, tarımsal işletmelerde ölçek büyüklüğünün artırılması yanında, başta üretim teknikleri ve üretim koşullarının iyileştirilmesi olmak üzere, tarım ve gıda işletmelerinin modernizasyon çabaları, belirlenecek öncelikler çerçevesinde desteklenecek ve tarım-sanayi entegrasyonu özendirilecektir.

502. Tarımsal kredi sübvansiyonları ile destekleme ödemelerinin üreticilere çeşitli kanallardan ulaştırılması sağlanarak tarım sektörüne yönelik finansal hizmetler çeşitlendirilecektir.

503. TİGEM işletmeleri, özel sektör faaliyetlerinin bulunmadığı veya kısıtlı faaliyetlerde bulunduğu alanlara yönlendirilecek ve ihtiyaç fazlası işletmeler özel sektöre kullandırılacaktır.

504. Tarımsal istatistiki verilere dair nitelik ve nicelik sorunları, söz konusu verilere dayalı farklı bilgi toplama ve işleme sistemlerinin AB'de kullanılan Bütünleşik İdare ve Kontrol Sistemine benzer bir yapıda konsolidasyonu suretiyle giderilecektir. Ayrıca, tarım sektöründe toprak piyasalarının işlemlerini sağlayan ve tarım politikalarının idare ve kontrolüne altyapı oluşturan kadaströ bilgilerinin tamamlanarak sayısallaştırılması çalışmaları bitirilecektir.

505. Verimliliğin ve üretici gelirlerinin istikrarlı bir şekilde artırılması amacıyla, çiftlikten sofraya gıda güvenliğinin sağlanması yönünde tarımsal üretim ve pazarlama aşamalarında başta ilaç ve gübre ile nitelikli tohumluk kullanımı, sulama, bitki ve hayvan sağlığı ile gıda hijyeni olmak üzere çeşitli konularda eğitim ve yayım hizmetleri artırılabilecektir. Söz konusu hizmetlerin genç ve kadın çiftçileri de kapsayacak şekilde ve yapıları güçlendirilmiş üretici örgütleri tarafından yürütülmesine ağırlık verilecektir.

506. Görece katma değeri yüksek ürünler elde edilen hayvancılık faaliyetlerinde; hayvan ıslahına, hayvan hastalık ve zararlılarıyla mücadeleye, meraların ıslahının ve kullanımının düzenlenmesine,

kaliteli yem bitkileri üretiminin artırılmasına ve yayım hizmetlerine ağırlık verilerek, AB'ye katılım öncesi rekabet gücünün artırılması hedeflenecektir. Sınırlarımızdaki yasal olmayan hayvan hareketleri engellenecektir.

507. Balıkçılık politikalarında, AB Müktesebatına paralel şekilde, stok tespit çalışmalarının yapılarak avcılık üretiminde kaynak kullanım dengesinin oluşturulması, son dönemde sağlanan destekler ve artan talebe paralel olarak hızla gelişen yetiştiricilik faaliyetlerinde çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması ile idari yapının bu amaçlara uygun olarak düzenlenmesi esas alınacaktır.

508. Doğal orman ekosistemini; başta yangınlar ve zararlılar olmak üzere çeşitli faktörlere karşı, etkin şekilde korumak; koruma-kullanma dengesi, biyolojik çeşitlilik, gen kaynakları, orman sağlığı, odun dışı ürün ve hizmetler ile ekoturizmin geliştirilmesi gözetilerek, çok amaçlı ve verimli şekilde yönetilmesi amaçlanmaktadır.

509. Öncelikle çölleşme ve toplum sağlığı dikkate alınarak, havza bazında endüstriyel ve toprak muhafaza ağaçlandırmaları, rehabilitasyon çalışmaları, kent ormancılığı ve tarımsal ormancılık yapılmasıyla arazilerin daha iyi değerlendirilmesi, özel ağaçlandırmaların geliştirilmesi ve toplumun bu konularda bilinçlendirilmesi önem arz etmektedir.

510. Üretici örgütlenmesine ilişkin mevzuat yeniden ele alınarak, üreticilerin değişik amaçlara uygun şekillerde; verimliliği ve pazarlamada rekabet gücünü artırıcı yönde örgütlenmeleri desteklenecektir.

511. Tarım sektöründe, kamu kurumlarınca yapılan Ar-Ge çalışmalarının ilgili kurumların faaliyetlerini destekleyici olması sağlanacaktır.

512. Kamunun, bitki ve hayvan sağlığı ile gıda güvenliği konularında sunduğu hizmetler bütüncül bir çerçevede yürütülecektir. AB müktesebatına uygun şekilde, kontrol ve denetim faaliyetlerinde etkinlik artışı ve bu amaçla izleme ve müdahalenin tek merkezden gerçekleştirilebilmesi için ilgili kurumlar arası eşgüdüm sağlanacaktır.

Sanayi ve Hizmetlerde Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçişin Sağlanması (7.1.10.)

513. Ekonominin rekabet gücünü artırmak ve dünya ihracatından daha fazla pay almak üzere yüksek katma değerli mal üretiminin artırılması temel amaçtır.

514. İmalat sanayiinin dışa dönük bir yapı içinde ekonomik büyümeyi sürükleyen temel sektör olması hedeflenmektedir.

515. Haksız rekabeti önlemek üzere AB teknik mevzuatına uyum çalışmaları hızlandırılacak, mevzuata uygun olmayan malların piyasaya arzının ve dolaşımının engellenmesi amacıyla uygunluk değerlendirme ile piyasa gözetim ve denetim sistemleri güçlendirilecektir.

516. Üreticilerin, haksız rekabetin önlenmesine yönelik ticaret politikası tedbirlerinden etkin yararlanması amacıyla, ithalatta işlem bazında ve ticarî sır niteliğinde olmayan detaylı bilgilere hızlı ve kolay erişimi için gerekli altyapı kurulacak ve şeffaflık artırılacaktır.

517. İşletmelerin rekabet gücünü artırmak üzere, belgelendirme sistemi ve kalite altyapısı iyileştirilecek ve desteklenecektir.

518. İmalat sanayiinde sektörel gelişme stratejileri ve öncelik alanlarını belirlemek, sektörel izleme ve değerlendirme yapmak üzere kamu ve özel sektörün yer aldığı bir danışma mekanizması geliştirilecektir.

519. Sanayi ve çevre politikalarının uyumu gözetilerek büyümenin sürdürülebilirliği sağlanacaktır. Sanayide, insan sağlığına ve çevre kurallarına uygun üretim yapılacak, sosyal sorumluluk standartlarının gözetilmesine önem verilecektir.

520. Geleneksel sektörlerde katma değeri yüksek ürün ve faaliyetlere ağırlık verilerek uluslararası rekabete uyum sağlayacak yapıya dönüşüm desteklenecektir.

521. Tekstil, hazır giyim ve deri sektöründe ileri teknolojiler içeren ve çok fonksiyonlu ürünler geliştirilecek ve Ar-Ge çalışmaları özendirilecektir. Bu sektörlerde hızlı değişen modanın yakın takibi, modayı etkileme ve moda tasarımına bağlı olarak ürün farklılaştırması yoluyla rekabet gücü sürdürülecektir.

522. Tekstil, hazır giyim, deri, seramik, cam, mobilya, kuyumculuk gibi sektörlerin tüketime yönelik ürünlerinde özgün tasarım faaliyetleri özendirilecek, kaliteli tasarımcı yetiştirilmesi sağlanacak, ulusal ve uluslararası marka oluşturulması desteklenecek, tanıtım ve pazarlama konusundaki destekler ihracatçılarımızın ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilecektir.
523. Demir-çelik sektöründe kaliteli ve katma değeri yüksek ürünlerin geliştirilmesine ve çevrenin korunmasına yönelik Ar-Ge çalışmaları desteklenecektir.
524. Orta ve yüksek teknoloji seviyesindeki otomotiv, beyaz eşya, makina, elektronik sektörlerinde Türkiye'nin önemli üretim merkezlerinden biri olması sağlanacaktır.
525. Otomotiv sanayiinde, yüksek katma değer yaratan, sürdürülebilir rekabet gücü bulunan, öncelikle gelişmiş pazarlara ihracatı hedefleyen ve gelişmiş Ar-Ge yeteneğine sahip bir sanayi yapısı oluşturulması öngörülmektedir.
526. Otomotiv sanayiinde rekabet gücünün sürdürülebilirliği için üretim alanında sağlanan yetkinlik devam ettirilecek, teknoloji geliştirme ve Ar-Ge alanlarında yetkinlik geliştirilecek, ana ve yan sanayi arasında konsept ve tasarım aşamasından başlayan bir işbirliği geliştirilecektir.
527. Makina ve beyaz eşya sanayiinin tasarım, mühendislik ve yenilik yaratma yeteneği desteklenecek, kamu alımlarında yerli üreticilerin karşılaştığı, dış alımlardan kaynaklanan haksız rekabetin önlenmesi için farkındalık oluşturulacaktır.
528. Elektronik sanayiinde yüksek katma değer yaratılabilmesini teminen elektronik bileşenler alt sektörü geliştirilecektir. Tüketim ve telekomünikasyon cihazlarının yüksek rekabet gücünü sürdürmek üzere entegre devre tasarımının güçlendirilmesine ve üreticiler arası işbirliğiyle düz panel ekran tesisi yatırımının gerçekleştirilmesine önem verilecektir. Sektörde rekabet öncesi Ar-Ge teşvik edilecek, laboratuvar kapasitesi ve görüntü teknolojileri konusunda araştırma alt yapısı geliştirilecektir.
529. Elektrikli makineler sanayiinde mevzuata uygun üretim ve Ar-Ge faaliyetlerinin artırılmasını teminen sektör kuruluşlarının katkısıyla yüksek gerilim kısa devre güç laboratuvarı kurulacaktır.
530. Savunma, havacılık, uzay, kimya, malzeme ve bitki genetiği gibi bilgi ve teknoloji yoğun alanlar geliştirilecektir.
531. Havacılık ve uzay alanındaki faaliyetlerin koordinasyonunu sağlayacak bir teşkilat kurulacaktır.
532. Savunma sanayiinde; ihtiyaçları güvenli ve istikrarlı bir biçimde milli imkanlarla karşılamak üzere rekabetçi, kendine yeten, esnek, ülke sanayii ile bütünleşmiş, ortak üretim-tasarım ve Ar-Ge alanlarında uluslararası işbirliği çalışmalarına etkin katılım sağlayan bir yapıda üretimin geliştirilmesi ve bunun için gerekli altyapı ile teknolojik ve yönetsel kabiliyetlerin kazanılması temel hedeftir.
533. Ulusal savunma sanayiini geliştirmek amacıyla, mevcut altyapıdan ve teknoloji yeteneğinden azami faydalanan, verimliliği, Ar-Ge'ye dayalı tedariki, yurt içi teknoloji ve kabiliyet edinimini esas alan bir sistem ve mevzuat oluşturulacaktır.
534. Kimya sanayiinde katma değeri yüksek yeni kimyasalların üretilmesine ve ihtisas organize sanayi bölgelerinin kurulmasına önem verilecektir.
535. Orta ve yüksek teknoloji sektörlerinde Ar-Ge ve yenilikçilik faaliyetlerine ve Ar-Ge altyapısına öncelik verilecek, büyük ölçekli yatırım, ortak yatırım ve kapsamlı Ar-Ge projeleri desteklenecektir.
536. AB Programlarına sanayinin katılımı artırılacaktır.
537. Eximbank kaynakları artırılarak başta yatırım malları üreten sektörlerin ihracat proje kredileri olmak üzere kredilerin vadesi uzatılacaktır. Hedef pazarlar olarak Ortadoğu, Afrika ülkeleri ve Türk Cumhuriyetleri ile AB dışındaki Avrupa ülkelerine öncelik verilecektir. Ülke kredileri, Türkiye'den temin şartına bağlı şekilde verilerek, sanayiye talep yaratılacaktır.
538. AB'nin rekabet gücünü yitirmekte ve diğer ülkelere kaydırma eğiliminde olduğu alanlarda işbirliği ve gelişme imkanları değerlendirilecektir.
539. Yenilenecek İhracat Stratejik Planında orta ve yüksek teknoloji ürünlerinin ihracatının artırılmasına yönelik tedbirler geliştirilecektir.
540. KOBİ'lerin ve girişimcilerin rekabet güçlerini artırmak ve yeni pazarlara açılmalarını sağlamak için, iş kurma ve iş geliştirme aşamalarında eğitim ve danışmanlık hizmeti sağlanacaktır. Bu amaçla, İŞGEM ve benzeri yapılanmalar yaygınlaştırılacak ve etkinliklerini artırmak üzere gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

541. İşletmelerin ortak Ar-Ge, ortak tedarik ve pazarlama faaliyetlerine önem verilecektir. İşletmelerin fiziki altyapı ihtiyaçları karşılanacak, ağ oluşturma ve kümelenme girişimleri desteklenecektir. İşletmelerin belirlenmiş sanayi bölgelerinde kurulması ve mevcutların bu alanlara taşınması özendirilecektir.

542. Yüksek katma değerli üretim yapısına geçişte ulusal ve uluslararası düzeyde işbirliğine önem verilecek, işletmelerin dünyaya açılmalarını kolaylaştırmak üzere yabancı sermaye yatırımları özendirilecektir.

543. Nitelikli insan gücü yetiştirilecek ve mevcut işletmelerde çalışanların mesleki ve teknik niteliklerinde iyileştirmeye yönelik çalışmalar desteklenecektir. Eğitim programlarıyla teknoloji üretimine ve Ar-Ge'ye yatkın işgücü yetiştirilmesi sağlanacaktır.

544. Madencilik sektöründe çevre mevzuatına uyum geliştirilecek, bürokratik yapı etkin hale getirilecek, jeotermal ve petrol konusunda yasal düzenleme çalışmaları tamamlanacak, firma ve işletme ölçeklerinin büyütülmesi özendirilecek, madencilik ürünleri yurtiçinde işlenerek katma değer artırılabilecek, arama çalışmalarına ve bor ürünleri üretiminin geliştirilmesine özel önem verilecektir.

Hizmetler

545. Ekonomideki ağırlığı giderek artan ve ekonominin itici gücü olan hizmetler alanında rekabet ortamı geliştirilecek, hizmet ihracatı teşvik edilecektir. Hizmet ihracı, yatırımların karşılıklı korunmasına ilişkin anlaşmalar ve kredi garanti mekanizmaları yoluyla desteklenecektir.

546. İstanbul'un uluslararası finans merkezi olması sağlanacaktır.

Turizm

547. Turizm sektörü, ülkedeki refah ve gelişmişlik dengesizliklerini azaltıcı doğrultuda yönlendirilecek, turizm potansiyeli olan ancak bugüne kadar yeterince ele alınmamış yörelerde turizm geliştirilerek ekonomik ve sosyal kalkınma sağlanacaktır.

548. Sektörle ilgili tüm yatırımların doğal, tarihsel ve sosyal çevreyi kollayıcı, koruyucu ve geliştirici bir yaklaşım içinde olmasına azami özen gösterilecektir.

549. Sektörde yeni kapasite yaratmanın yanı sıra mevcut ürünün niteliğinin yükseltilmesine ağırlık verilecek, yeni aktörlerin, tanıtım, pazarlama, altyapı, turizm eğitimi ve çevre konularında görevleri ile kamunun turizm sektöründeki rolü yeniden tanımlanacaktır.

550. Turizmin mevsimlik ve coğrafi dağılımını iyileştirmek ve dış pazarlarda değişen tüketici tercihleri de dikkate alınarak yeni potansiyel alanlar yaratmak amacıyla varış noktası yönetimine ağırlık verilerek golf, kış, dağ, termal, yat, kongre turizmi ve ekoturizm ile ilgili yönlendirme faaliyetleri sürdürülecektir.

551. Türkiye'nin fiyat, hizmet kalitesi ve jeotermal kaynaklar açısından rekabet üstünlüğü göz önüne alınarak, sağlık hizmetleri turizmi desteklenecektir.

552. Mevcut kapasiteleri, karlılık sağlayacak fiyat ve doluluk oranlarında dolduracak talep yaratılınca kadar, turizm teşviklerinde pazarlama alanına, hava ulaştırmasına ve toplam kalite iyileştirilmesine öncelik verilecektir.

553. Turizm hareketlerinin yoğunlaştığı bölgelerde yerel yönetimlerin ve kullanıcıların turizmle ilgili kararlara ve kamu eliyle yapılacak fiziki altyapının finansmanına katılımı sağlanacaktır.

554. Turizm sektörünün uzun vadeli ve sağlıklı gelişmesini sağlamak üzere Turizm Sektörü Ana Planı hazırlanacaktır. Turizm eğitimi ve kalitesinde standardizasyonu, verimlilik ve iş kalitesinin gelişmesini ve istihdam için gerekli beceri düzeylerinin belirlenmesini sağlayacak belgelendirme sistemi getirilecektir.

İnşaat, Mühendislik-Mimarlık, Teknik Müşavirlik ve Müteahhitlik Hizmetleri 555. İnşaat, mühendislik-mimarlık, teknik müşavirlik ve müteahhitlik hizmetleri sektöründe yeni teknolojilerin kullanılması, finansman gücünün artırılması ve modellerinin çeşitlendirilmesi, nitelikli mesleki ve teknik eğitim sağlanması, mesleki yetkinliğin belgelendirilmesi, teknik hizmetlerde sorumluluk-ücret dengesinin

kurulması, kalite bilincinin geliştirilmesi, yapı malzeme ve üretim kalitesinin ve kamu alımlarında etkinliğin artırılması öncelikli alanlar olacaktır.

556. Kamu yatırımlarında bağımsız teknik müşavir kullanılması sağlanacak, etkin bir yapı denetimi için gerekli sorumluluk sigortası sistemi kurulacaktır.

Bilgi Teknolojileri Hizmetleri

557. Ülkemiz, bilgi teknolojileri sektöründe, yazılım ve hizmetler alanında bölgesel bir oyuncu olarak konumlandırılacaktır. Bu kapsamda;

- Bilgi teknolojileri sektörünün rekabet gücünün geliştirilmesi amacıyla, iç talebin geliştirilmesinin yanı sıra doğrudan yabancı sermaye yatırımları için uygun ortam oluşturulacaktır. Bu yolla sektörel bazda teknoloji transferi sağlanacak, firmaların uluslararası kalite sertifikasyonlarına sahip olmaları, iş yapma yetkinliklerinin geliştirilmesi ve finansmana erişimin kolaylaştırılmasına yönelik tedbirler hayata geçirilecektir.
- Rekabet gücü artırılan sektör ihracata yönlendirilecek, ihracatta proje odaklı hizmetlere ve katma değeri yüksek telekomünikasyon, eğitim, sağlık ve savunma sanayii gibi sektörlerle özel yazılım ürünlerine odaklanılacaktır.
- Teknoparklarda yazılım faaliyetlerinin, bölgesel ve öncelikli endüstrileri destekleyecek şekilde ihtisaslaşmasına yönelik yapı kurulacaktır.

558. Fikri mülkiyet haklarının korunmasına ilişkin mevzuat, yazılım sektöründe etkin şekilde uygulanacaktır.

Ticaret Hizmetleri

559. Ticaret hizmetlerinde etkinliğin artırılması amacıyla, yük taşımacılığına yönelik olarak; toplama ve dağıtım aşamalarında ilgili tüm tarafların bir araya geldiği, konteynerlerin depolanması, tasnif edilmesi ve ulaştırma türleri arasında aktarımının sağlandığı, bürokratik işlemlerin tek bir mekanda basitleştirilerek çözümlendiği, yük başlangıç ve bitiş noktaları olarak tanımlanabilecek lojistik merkezler vasıtasıyla kombine taşımacılığa geçilmesi sağlanacaktır. Öncelikle, önemli limanlardan başlamak üzere belirli merkezlerde lojistik merkezler kurulacaktır.

560. Toptan ve perakende ticaret hizmetleri sektörüne yönelik yapılacak düzenlemelerde; sektörün girdi ve çıktı tarafı göz önüne alınarak tarım ve imalat sanayii sektörleri ile tüketiciler üzerindeki etkilerinin çok yönlü analiz edildiği, bir yandan kayıt dışılığın önlenmesinin, verimlilik ve kalitenin artırılmasının ve hijyenik yönden sağlık kurallarına uyumun sağlanmasının, diğer yandan ticaretin küçük esnaf ve sanatkar ağırlıklı yapısının, işletmelerin birleştirilmesi gibi ölçek büyütücü politikalarla modern bir yapıya dönüştürülmesi teşvik edilecektir.

Eğitimin İşgücü Talebine Duyarlılığının Artırılması (7.2.2.)

570. Değişen ve gelişen ekonomi ile işgücü piyasasının gerekleri doğrultusunda, kişilerin istihdam becerilerini artırmaya yönelik yaşam boyu öğrenim stratejisi geliştirilecektir. Bu strateji, kişilerin beceri ve yeteneklerinin geliştirilebilmesi için, örgün ve yaygın eğitim imkanlarının artırılmasını, söz konusu eğitim türleri arasındaki yatay ve dikey ilişkinin güçlendirilmesini, çıraklık ve halk eğitiminin bunlara yönelik olarak yapılandırılmasını, özel sektör ve STK'ların bu alanda faaliyet göstermesini destekleyecek mekanizmaları kapsayacaktır.

571. İşgücü piyasasına ilişkin bilgi sistemleri geliştirilmesi, eğitim ve işgücü piyasasının daha esnek bir yapıya kavuşturulması ve istihdamın ve işgücü verimliliğinin artırılması için, yaşam boyu eğitim stratejisi dikkate alınarak ekonominin talep ettiği alanlarda insangücü yetiştirilecektir.

572. İnsangücü arz ve talep eğilimlerinin belirlenebilmesi amacıyla hanehalkının eğitim, istihdam ve meslek durumlarını içeren gerekli veriler üretilecek, derlenecek ve işgücü piyasası ihtiyaç analizleri yapılacaktır.

573. Mesleki ve teknik eğitimde modüler ve esnek bir sisteme geçilecek, yükseköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki mesleki eğitim, program bütünlüğünü esas alan tek bir yapıya dönüştürülecek, mesleki eğitimde, nitelikli işgücünün yetiştirilmesinde önemli yeri olan uygulamalı eğitime ağırlık verilecektir.

574. Mesleki eğitim sistemi, öğrencilere ekip halinde çalışabilme, karar verebilme ve sorun çözebilme, sorumluluk alabilme gibi işgücü piyasasının gerektirdiği temel becerilere sahip öğrenci yetiştirecektir.

575. Ekonominin ara eleman ihtiyacını karşılamak için mesleki eğitim faaliyetlerinin kümeleşme ortamı oluşturan OSB’lerde ilgili hizmet kurumları ve özel sektörle etkili işbirliği içinde yaygınlaşmasını sağlayan mekanizmalar güçlendirilecektir.

576. İşletmeler ve sivil toplum kuruluşlarının nitelikli işgücü yetiştirmeye yönelik faaliyetleri desteklenecektir.

577. Meslek standartlarına dayalı yeterliliklerin geliştirilmesi, belgelendirilmesi, belge ve eğitim veren kuruluşların akreditasyonu gibi temel işlevleri içeren Ulusal Mesleki Yeterlilik Sistemine ilişkin çalışmalar tamamlanacak ve bu sisteme duyarlı bir mesleki eğitim yapısı geliştirilecektir.

Aktif İşgücü Politikalarının Geliştirilmesi (7.2.3.)

578. İşsizlerin, işgücü piyasası açısından dezavantajlı kesimlerin ve tarım sektöründen açığa çıkacak işgücünün nitelikleri ve beceri düzeyleri, işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda, aktif işgücü programları uygulanarak geliştirilecek ve bu programlara ayrılan kaynaklar artırılabilecektir.

579. İş bulma hizmetlerinin daha fazla kişiye sunulması sağlanacak ve bu hizmetlerin kalitesi yükseltilecektir. Aktif işgücü politikaları, başta girişimcilik ve istihdam garantili programlar, mesleki danışmanlık ve rehberlik hizmetleri ile işletmelerde eğitim seminerleri olmak üzere işgücü yetiştirme ve mesleki eğitim kursları yoluyla yaygınlaştırılacaktır. Aktif işgücü programları, işgücü piyasası ihtiyaç analizleri doğrultusunda düzenlenecektir.

580. İstihdam yaratmayı amaçlayan mikro ölçekteki projelere mali destek sağlanacaktır.

Beşeri Gelişme ve Sosyal Dayanışmanın Güçlendirilmesi (7.3.)

581. Beşeri gelişme ve sosyal dayanışma alanlarındaki politikaların temel amacı, toplumun tüm kesimlerinin temel kamu hizmetlerinden ve çok boyutlu bir sosyal koruma ağından yeterince faydalanmasını sağlayarak, yaşam kalitesini ve refah düzeyini yükseltmektir. Temel kamu hizmetlerinin sağlanmasında eğitim ve sağlık; sosyal koruma ağının geliştirilmesinde ise kapsayıcı ve sürdürülebilir bir sağlık ve sosyal güvenlik sistemi, etkinliği artırılmış sosyal hizmetler, gelir dağılımının iyileştirilmesi, sosyal içerme ve yoksullukla mücadele, kültürün korunması, güçlendirilmesi ve toplumsal diyalogun geliştirilmesi politikaları temel öncelik alanları olacaktır.

Eğitim Sisteminin Geliştirilmesi (7.3.1.)

582. Toplumsal gelişmenin sağlanması amacıyla; düşünme, algılama ve sorun çözme yeteneği gelişmiş, Atatürk ilkelerine bağlı, demokratik, özgürlükçü, milli ve manevi değerleri özümsemiş, yeni fikirlere açık, kişisel sorumluluk duygusuna sahip, çağdaş uygarlığa katkıda bulunabilen, bilim ve teknoloji kullanımına ve üretimine yatkın, sanata değer veren, beceri düzeyi yüksek, üretken ve yaratıcı, bilgi çağı insanı yetiştirilecektir.

583. Eğitim sistemi, insan kaynaklarının geliştirilmesini desteklemek üzere, yaşam boyu eğitim yaklaşımıyla ve bütüncül olarak ele alınacak; sistemin etkinliği, erişilebilirliği ve fırsat eşitliğine dayalı yapısı güçlendirilecektir.

584. Okulöncesi eğitimin yaygınlaştırılması amacıyla öğretmen ve fiziki altyapı ihtiyacı karşılanacak, eğitim hizmetleri çeşitlendirilecek, toplumsal farkındalık düzeyi yükseltilecek, erken çocukluk ve ebeveyn eğitimleri artırılabilecektir.
585. İlköğretimde okul terklerinin azaltılması için başta kırsal kesime ve kız çocuklarına yönelik olmak üzere gerekli tedbirler alınacak ve ortaöğretime geçiş oranları yükseltilecektir.
586. Öğretmen açığı bulunan alanlarda ihtiyacın karşılanması için üniversite kontenjanları artırılacak, öğretmenlerin bölgelere ve yerleşim yerlerine göre dengeli dağılımı sağlanacak, özlük haklarında hizmet yaptıkları yerleşim yerleri ve hizmet şartları itibarıyla farklılaşmaya gidilebilmesine imkan sağlanacaktır.
587. Eğitimin yaygınlaştırılmasında merkezi idarenin yanı sıra mahalli idareler, gönüllü kuruluşlar ve özel sektörün katkısı artırılacaktır.
588. Ortaöğretim; program türünü esas alan, yatay ve dikey geçişlere imkan veren, etkin bir rehberlik ve yönlendirme hizmetini içeren esnek bir yapıya kavuşturulacaktır. Programlar geniş tabanlı ve modüler esasa göre düzenlenecektir.
589. Eğitimde kalitenin artırılması amacıyla, yenilikçiliği ve araştırıcılığı esas alan müfredat programları ülke geneline yaygınlaştırılacak, öğrenciler bilimsel araştırmaya ve girişimcilik teşvik edilecektir.
590. Kalabalık sınıf mevcutları düşürülecek, ikili eğitim uygulaması azaltılacaktır. Her kademedeki eğitim tesislerinin etkin kullanılabilmesi için standartlar ve ortak kullanım imkanları geliştirilecektir. Okulların bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısı, eğitim yazılımları öncelikli olmak üzere güçlendirilecek, yenilenen müfredatın gerektirdiği ortamlar ve donanım sağlanacaktır.
591. Müfredat programlarındaki ve eğitim yöntemlerindeki değişiklikler dikkate alınarak öğretmen yeterlilikleri sürekli olarak geliştirilecek, gereken yeterliliklerin kazandırılabilmesi için hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimde etkin yöntemler uygulanacaktır.
592. Yeni kurulan üniversiteler başta olmak üzere, öğretim üyesi ihtiyacını karşılamak amacıyla yurtiçi ve yurtdışında öğretim üyesi yetiştirme programlarına devam edilecektir.
593. Bilgi toplumuna geçiş sürecinde ihtiyaç duyulan insangücünün yetiştirilebilmesi için yabancı dil öğretimi etkinleştirilecek, bilgi ve iletişim teknolojilerinin derslerde kullanılmasını sağlayacak yöntemler geliştirilecek ve yaygınlaştırılacaktır.
594. Toplumda yaşam boyu eğitim anlayışının benimsenmesi amacıyla e-öğrenme dahil, yaygın eğitim imkanları geliştirilecek, eğitim çağı dışına çıkmış kişilerin açık öğretim fırsatlarından yararlanmaları teşvik edilecek, beceri kazandırma ve meslek edindirme faaliyetleri artırılabilecektir.
595. Özel eğitim gerektiren öğrencilerin eğitiminde kaynaştırma yöntemine öncelik verilecek ve mevcut okulların fiziki koşulları uygun hale getirilecektir.
596. Yükseköğretim kurumlarında finansman kaynakları geliştirilecek ve çeşitlendirilecek; öğrenci katkı paylarının, mali gücü olmayan başarılı öğrencilere burs ve kredi sağlanması şartıyla yükseköğretimin finansmanındaki payının artırılmasına yönelik düzenlemeler yapılacaktır.
597. Eğitime ayrılan özel kaynaklar eğitimde fırsat eşitliğine imkan sağlayacak şekilde yönlendirilecektir. Bütün eğitim kademelerinde özel sektörün payı artırılacak, kamu kaynaklarının en fazla ihtiyaç duyan kesimlere yönlendirilmesi sağlanacaktır. Etkin bir kalite değerlendirme ve denetim sistemi kurulması koşuluyla özel yükseköğretim kurumlarının açılabilmesine imkan sağlanacaktır.
598. Eğitim sisteminin etkinliğinin artırılması, eğitime ayrılan kaynakların daha verimli kullanılması, öğrenciler ve aileleri üzerindeki mali, sosyal ve psikolojik yüklerin hafifletilmesi amacıyla eğitim sistemi, sınav odaklı yapıdan kurtarılacaktır. Yükseköğretime giriş sistemi; öğrencileri programlar hakkında yeterli düzeyde bilgilendiren, ilgi ve yeteneklerini ortaöğretim boyunca çok yönlü bir süreçle değerlendiren, okul başarısına dayalı ve müfredat programlarıyla daha uyumlu bir yapıya kavuşturulacaktır.
599. Ortaöğretim ve yükseköğretime hazırlık dershanelerinin özel okullara dönüştürülmesine yönelik teşvikler sağlanacaktır.
600. Milli Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatında hizmet esasına dayalı bir yapılanmaya gidilecek, kurumsal kapasite güçlendirilecek, taşra teşkilatlarına ve eğitim kurumlarına yetki ve sorumluluk devredilmesi sağlanacaktır.

601. Yükseköğretim Kurulu, standart belirleme, koordinasyon ve planlamadan sorumlu olacak şekilde yeniden yapılandırılacaktır. Yükseköğretim kurumlarının, şeffaflık, hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda idari ve mali özerkliğe sahip olmaları ve yerel özelliklere uygun şekilde uzmanlaşmaları sağlanarak, sistemin rekabetçi bir yapıya kavuşması desteklenecektir.
602. Kaliteli eğitim imkanlarının yaygınlaştırılması amacıyla eğitim kurumlarında kalite güvence sistemi kurulacak, kalite standartları belirlenerek yaygınlaştırılacak, eğitim kurumlarının yetkileri ve kurumsal kapasiteleri artırılabilecek, performans ölçümüne dayalı bir model geliştirilecektir.

Kültürün Korunması ve Geliştirilmesi ve Toplumsal Diyalogun Güçlendirilmesi (7.3.5.)

636. Toplumsal değişim sürecinde kültürel zenginlik ve çeşitliliğimizin korunması, geliştirilmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması kültürel politikaların temelini oluşturacaktır.
637. Kültürümüzün özgün yapısını ve zenginliğini kaybetmeden gelişime açık olması ve evrensel kültür birikimine katkıda bulunması sağlanacaktır. Kültür mirasımızın envanterinin çıkarılmasına, bu mirasın korunmasına ve restorasyonuna yönelik çalışmalar planlı bir şekilde sürdürülecek; bu mirasın korunması için yaygın eğitim yoluyla kamuoyu bilincinin artırılması sağlanacaktır.
638. Sosyal ve ekonomik politikalarda kültür boyutunun dikkate alınması ve kültür politikalarının hayata geçirilmesinde yerel yönetimlerin ve STK'ların etkin katılımı sağlanacaktır. Toplumun her kesiminin kültürel etkinliklere kolay erişimi sağlanacaktır.
639. Görsel, işitsel ve sahne sanatlarının gelişimi ve desteklenmesi için uygun ortamlar hazırlanacaktır.
640. Kültür turizminin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması çalışmaları bağlamında, otantik özellikleriyle korunarak turizme açılan yöresel örneklerin çoğaltılması desteklenecektir.
641. Başta geleneksel el sanatlarımız olmak üzere, maddi kültür ürünlerimiz ihraç ürünlerine dönüştürülecektir.
642. Sinema ve belgesel film gibi kültürel ürünlerin üretimi teşvik edilerek kültür sektörünün milli gelir ve ihracat içindeki payı artırılabilecektir.
643. Öncelikle bilim, eğitim, öğretim ve yayın kuruluşlarında Türkçe'nin doğru ve etkin kullanımına önem verilecektir.
644. Kültürel kimliğimizin özgün yapısını korumak, geliştirmek ve tanıtmak için etkin politikalar üretmek ve ilgili kurumlar arasında gerekli eşgüdümü sağlamak amacıyla ilgili bakanlığın görev ve sorumlulukları yeniden düzenlenecektir.
645. Yoğun göç ve çarpık kentleşme neticesinde ortaya çıkan sosyo-kültürel uyum sorunlarını azaltıcı önlemler alınacaktır.
646. Toplumsal bütünleşme ve dayanışmanın artırılması amacıyla hoşgörü, toplumsal diyalog ve ortaklık kültürünü geliştirici politikalara öncelik verilecektir.
647. Gençlerin aileleriyle ve toplumla iletişimlerini daha sağlıklı hale getirecek, özgüvenlerini geliştirecek, yaşadıkları topluma aidiyet duygusu ve duyarlılıklarını artıracak, karar alma süreçlerine katılımlarını sağlayacak tedbirler alınacaktır.
648. Kamu politikalarının oluşturulmasında demokratik katılımı, saydamlığı sağlamak ve toplumsal diyalogu geliştirmek için STK'ların karar alma süreçlerine katkılarını sağlayacak mekanizmalara yönelik çalışmalar yapılacaktır.
649. ESK'nın daha etkin ve fonksiyonel bir yapıya kavuşturulmasına yönelik önlemler alınacaktır.

Bölgesel Gelişimin Sağlanması (7.4.)

650. Bölgesel gelişme politikaları, bir taraftan bölgelerin verimliliğini yükseltmek suretiyle ulusal kalkınmaya, rekabet gücüne ve istihdama katkısı artırırken, diğer taraftan da bölgeler ve kır-kent arası gelişmişlik farklılıklarını azaltma temel amacına hizmet edecektir.

651. Bu kapsamda; merkezi düzeydeki politikaların daha uyumlu ve etkin hale getirilmesine, yerel dinamiklere ve içsel potansiyele dayalı gelişme ortamının oluşturulmasına, yerel düzeyde kurumsal kapasitenin artırılmasına ve kırsal kalkınmanın hızlandırılmasına yönelik çalışmalara ağırlık verilecektir.

Bölgesel Gelişme Politikasının Merkezi Düzeyde Etkinleştirilmesi (7.4.1.)

652. Planlama hiyerarşisinin ulusal, bölgesel ve yerel düzeylerindeki planlama araçları ve standartları belirlenecek, planların birbiriyle uyumu sağlanacaktır. Fiziksel planlar da dahil olmak üzere, yerindenlik ilkesi esas alınarak, planların yönetimi ve denetimi için bütüncül bir sistem oluşturulacaktır.

653. Bölgesel gelişme açısından ulusal düzeyde eşgüdümü sağlamak ve hazırlanacak alt ölçekli plan ve stratejilere genel bir çerçeve oluşturmak üzere ulusal düzeyde bölgesel gelişme stratejisi hazırlanacaktır.

654. Yerel ve merkezi kuruluşlar arasında bölgesel gelişme ve yerel kalkınmayla ilgili görev, yetki ve sorumluluklar tanımlanacak, etkin bir eşgüdüm ve denetim mekanizması oluşturulacaktır.

655. Oluşturulan politikalara uygun kaynak tahsisi ve uygulama aşamalarında merkezi kuruluşlar arasında eşgüdüm ve işbirliği güçlendirilecek, kurumların ve aktörlerin programlama, proje hazırlama, uygulama, izleme ve değerlendirme kapasiteleri artırılacaktır.

656. Bölgesel gelişme planları; yerel dinamikleri ve içsel potansiyelleri harekete geçirmeye yönelik strateji ve öncelikleri belirleyen esnek, dinamik, katılımcı ve uygulanabilir nitelikte hazırlanacaktır. Kalkınma ajanslarıyla işbirliği içinde tüm bölgelerin gelişme stratejileri ve planları tamamlanacak ve yeterli finansmanla desteklenecektir.

657. Bölgelerde iş fırsatlarının ve yaşam kalitesinin artırılmasına, ulaşılabilirlik ile bölge içi ve bölgeler arası etkileşimin geliştirilmesine yönelik olarak, kamu yatırım uygulamalarında ve hizmet arzında mekansal önceliklendirme ve odaklanma sağlanacaktır.

658. Başta az gelişmiş bölgelerde olmak üzere, büyüme ve çevrelerine hizmet verme potansiyeli yüksek cazibe merkezleri belirlenerek; öncelikle bu merkezlerin ulaşılabilirliği iyileştirilecek, fiziki ve sosyal altyapısı güçlendirilecektir.

659. Yoğun göç baskısı altında olan kentlerin göçten kaynaklanan temel sorunları tespit edilerek en çok etkilenen alanlarda sosyal uyuma yönelik çalışmalarla birlikte fiziki ve sosyal altyapı iyileştirilecektir.

660. Bütüncül bir gelişme stratejisi çerçevesinde, ülkemizdeki metropoller küresel rekabette öne çıkaracak iş ve yaşam ortamının sağlanması desteklenecektir.

661. Kamunun yerel ve bölgesel kalkınmaya ilişkin destek politikaları, bölgesel gelişme düzey ve potansiyelleri dikkate alınarak gözden geçirilecektir.

662. Bölgelerde yatırım ortamı iyileştirilecek, girişimciler için finansman olanakları artırılacak ve çeşitlendirilecektir. Girişim sermayesi, mikro-kredi uygulamaları ve farklılaştırılmış girdi maliyetlendirmesi gibi, yatırım, üretim ve istihdamı özendirici yeni araçlar geliştirilecektir.

663. Bölgelerde; yenilikçi, rekabet edebilir, dinamik ve yüksek katma değer yaratabilen öncü sektörler seçilecek ve desteklenecektir. Bölgesel ve sektörel önceliklere dayalı, daha seçici ve mekansal odaklı devlet yardımları sistemi ile uygulamanın izlenmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesi için gerekli mekanizmalar oluşturulacaktır.

Yerel Dinamiklere ve İçsel Potansiyele Dayalı Gelişmenin Sağlanması (7.4.2.)

664. Özellikle az gelişmiş bölgelerde yerel düzeyde uzmanlaşmayı destekleyecek şekilde beşeri kaynaklar ve sosyal sermaye geliştirilecek; bölgesel potansiyelleri ve işgücü piyasası özelliklerini dikkate alan işgücü eğitim programları uygulanacaktır.

665. Yerel dinamiklere ve içsel potansiyele dayalı kalkınma anlayışı içinde; kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör, üniversiteler ve STK'ların işbirliğiyle girişimciliği geliştirmeye yönelik özel eğitim programları desteklenecektir.
666. Üniversitelerin toplumla ve iş dünyasıyla tam bir etkileşim içinde yerel uzmanlaşma alanlarına yönelik eğitim, araştırma ve hizmet faaliyetlerinde yoğunlaşması sağlanacaktır. Bu çerçevede, üniversite-sanayi işbirliğine ve yerel uzmanlaşmaya dayalı üretimi desteklemek üzere uygun bölgelerde sektörel organize sanayi bölgeleri uygulaması yapılacaktır.
667. Yöresel marka yaratmaya yönelik olarak, özgün tarihi ve doğal miraslar korunup geliştirilerek ekonomik değere dönüştürülecektir. Bölgelerin iş ve yatırım imkanlarının ulusal ve uluslararası düzeyde etkili bir şekilde tanıtımı sağlanarak sermaye girişi hızlandırılacaktır.
668. Bölgeler arası yakınsama ve rekabet amaçları bakımından farklılaştırılmış KOBİ politikaları uygulamaya geçirilecektir. Bu kapsamda; ihtiyaç duyulan nitelikli işgücünün yetiştirilmesine, finansman kaynaklarının genişletilmesi ve araçlarının çeşitlendirilmesine, pazara ve teknolojiye erişimin kolaylaştırılmasına özel önem verilecektir.
669. Sürükleyici sektörler liderliğinde ve güçlendirilmiş sosyal ağ yapısı içinde kümelenmelerin desteklenmesi sağlanacaktır. Bu çerçevede; yerel kümelenme alanlarını destekleyici, kümedeki aktörler arasında işbirliğini artırıcı ve kümenin dünya piyasaları ile entegrasyonunu sağlamaya yönelik mekanizmaların oluşumu özendirilecektir.
670. Öncelikle gelişme potansiyeli yüksek merkezlerde; yenilikler ve yeni teknolojilerle ilgili bilgilere erişim kolaylaştırılacak, teknoloji değişim ve transfer sistemleri geliştirilecek, etkin bir bölgesel Ar-Ge altyapısı kurulacaktır. Ticari nitelikli bölgesel yenilik altyapısı kurulmasına yönelik olarak teknoparklar, yenilik aktarım merkezleri ve işletme kuluçkaları gibi araçlar ve girişimler desteklenecektir.

Yerel Düzeyde Kurumsal Kapasitenin Artırılması (7.4.3.)

671. Kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve STK'lar arasındaki işbirliği ve ortaklıklar desteklenecek, işbirliği ağlarının oluşturulması yoluyla bilgi alışverişi özendirilecektir.
672. Başta yerel yönetimler olmak üzere yerel kuruluşların yeterli sayı ve nitelikte teknik personele ve donanımına sahip olmaları desteklenecek, kalkınmada rolü olan kurumların ve aktörlerin proje hazırlama, uygulama, izleme ve değerlendirme konularında kapasiteleri artırılacak, kaynak kullanımında etkinlik sağlanacaktır.
673. Bölgesel gelişme ve yerel kalkınma uygulamalarında yerindenlik esas alınacak, katılımcılık geliştirilecek, kalkınmaya ilişkin kilit paydaşlar arasında ortaklık kültürü oluşturularak uygulamaya yönelik sinerjinin, sahiplenmenin ve farkındalığın artırılması sağlanacaktır. Öncelikle az gelişmiş bölgelerden başlamak üzere sivil toplum kuruluşlarının yerel ve bölgesel kalkınma çabalarına katkı sağlamaları özendirilecektir.

Kırsal Kesimde Kalkınmanın Sağlanması (7.4.4.)

674. Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi doğrultusunda, Kırsal Kalkınma Planı hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.
675. Kırsal kesimin örgütlenme kapasitesi geliştirilecek ve üretici örgütlenmeleri güçlendirilecektir. Farklı üretici örgütlenmelerinin işlevleri AB tarım piyasaları ile bütünleşme çerçevesinde yeniden düzenlenecektir. Üretici örgütlenmelerine sağlanan destekler etkinleştirilecektir.
676. Sulama altyapısının işletme ve yönetiminin katılımcı mekanizmalarla gerçekleştirilmesi sağlanacak, toprak ve su kaynaklarının etkin ve sürdürülebilir kullanımı için üreticilere yönelik programlar uygulamaya konulacaktır.
677. Kırsal alanda, e-ticaret de kullanılarak, tarım, orman ve gıda ürünlerinin tanıtım ve pazarlanması, turizm ve rekreasyon, el sanatları, tarıma dayalı sanayi ve diğer alternatif üretim faaliyetleri geliştirilecektir.
678. Kırsal alanda tarım ve tarım dışı ekonomik faaliyetlere yönelik insan kaynakları geliştirilecektir.

679. Kırsal kesimde kalkınmanın hızlandırılmasında ilçe merkezleri ve belde belediyeleri ile diğer gelişme ve çevresine hizmet sunma kapasitesi bulunan merkezi yerleşim birimlerine öncelik verilmek suretiyle kaynakların etkin kullanımı sağlanacak ve uygulama ülke geneline yaygınlaştırılacaktır.
680. Kırsal kesimde merkezi yerleşim birimleri öncelikli olmak üzere, temel altyapı ihtiyaçları karşılanacaktır. Ekonomik ve sosyal gelişmeye yönelik proje ve destekler ile eğitim ve sağlık hizmetlerinin sunumunda bu merkezi birimlere öncelik verilecektir.
681. Kırsal yerleşim planlamasının esas ve kriterleri, kırsal alanın özelliklerine ve kırsal toplumun ihtiyaçlarına göre belirlenecek, plan yapımında gelişmekte olan merkezi yerleşim birimlerine, turizm bölgelerine, koruma alanlarına ve afet riski yüksek yörelere öncelik verilecektir.
682. Yerel düzeyde aktörler arası işbirliğini geliştiren, yerel ihtiyaçlara duyarlı kalkınma girişimlerini tabandan tavana yaklaşımla güçlendiren, katılımı ve maliyet paylaşımını esas alan projeler, öncelikle pilot düzeyde uygulamaya konularak, iyi uygulama örnekleri yaygınlaştırılacaktır.
683. Kırsal kesimin kaynak ihtiyacının giderilmesine yönelik olarak uygun finansman araçları geliştirilecek ve yaygınlaştırılacaktır.
684. Başta il özel idareleri olmak üzere, yerel yönetimler ile birliklerinin kırsal kalkınma konusundaki etkinliğini artırmak için teknik, mali ve kurumsal kapasiteleri güçlendirilecektir.
685. AB kırsal kalkınma politikalarına uyum için gerekli kurumsal çerçeve oluşturularak, kırsal kalkınma fonlarının yönetimine ve etkin kullanımına ilişkin idari kapasite geliştirilecektir.

Politika Oluşturma ve Uygulama Kapasitesinin Artırılması (7.5.2.)

692. Kamu kurum ve kuruluşlarında stratejik yönetime geçiş değişim yönetimi yaklaşımıyla Plan döneminde tamamlanacaktır.
693. Kamu yönetiminde politika oluşturma ve uygulama kapasitesinin artırılmasına yönelik reformlar arasında uyumun güçlendirilmesi amacıyla, reformun yönetimi konusunda ortak akıl ve vizyon geliştirilecek ve geçiş dönemi planlanacaktır. Politika oluşturulması ve uygulanmasında plan hiyerarşisi gereğince, temel referans noktası olarak üst politika metinlerinin işlevselliği artırılacaktır. Kalkınma planı, ulusal, bölgesel ve sektörel plan, program ve stratejiler arasında uyum ve ilişki güçlendirilecek; kamu idarelerinin stratejik planları ile üst politika metinleri arasında etkileşim ve bağlantı sağlanacaktır.
694. Kamu idarelerinde yönetim kalitesinin geliştirilmesi için yönetim kararlarının orta ve uzun vadeli bakış açısı ile şekillendirilmesi, amaç ve hedeflere dayalı, sonuç odaklı yönetim anlayışının ve bütçelemenin geliştirilmesi, kamu hizmetlerinin arzında yararlanıcı taleplerine duyarlılığın artırılması, katılımcılık ve hesap verme sorumluluğunun tesis edilmesini temin etmek üzere Plan döneminde tüm kamu idareleri stratejik planlarını hazırlayarak uygulamaya koyacaklardır. Bu süreç kuruluş bazında takvimlendirilecektir.
695. Politika oluşturma sürecinin rasyonelleştirilmesini ve politikaların veriye ve bilgiye dayandırılmasını teminen nitel ve nicel veri yönetimi geliştirilecektir. Gerek politika oluşturma gerekse maliyetlendirme süreçlerinde sayısal, kurgusal ve analitik yöntemlerden yararlanılacaktır.
696. Kamu idarelerinin uygulayacakları politikaların maliyeti, etkilediği kesimler ve fırsat maliyeti göz önüne alınarak, bütçenin, uygulanacak politikaların maliyetini ve kamu idarelerinin performansını gösterecek bir yapıya kavuşturulması sağlanacaktır. Kamu kaynakları performans programlarına uygun olarak tahsis edilecektir. Kamu idarelerinde performans kültürünün oluşturulması çerçevesinde ölçme, izleme ve değerlendirme süreçleri geliştirilecektir.
697. Kamu idarelerinde mevcut idari ve beşeri kapasite nitelik ve nicelik olarak stratejik yönetim anlayışı doğrultusunda geliştirilecek, yönetim kültürünün yeni yapıya uyarlanmasına dönük programlar düzenlenecektir.

Kamu Kesiminde İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi(7.5.3.)

698. Kamu personelinin kurum ve kuruluşlar ile bölgeler arasında dengesiz dağılımı önlenecek, bu amaçla norm kadro uygulamasına işlerlik kazandırılarak gerekli sayı ve nitelikte personel istihdamı sağlanacaktır.

699. Kamu kurum ve kuruluşlarında tüm çalışanların yetkin bir seviyeye ulaştırılması ve değişen koşullara uyum sağlaması için etkili bir insan kaynakları planlaması yapılacaktır. Bu kapsamda hazırlanacak programlar ile çalışanlar sürekli bir şekilde eğitim, öğretim ve geliştirme süreçlerinden geçirilerek, işlerini verimli bir şekilde yürütecek gerekli bilgi ve beceriye kavuşturulacaktır.

700. Personel değerlendirme sistemi gözden geçirilecek, personel performansını objektif ve saydam biçimde ölçmeyi sağlayacak standartlar, görevlerin özellikleri de dikkate alınarak geliştirilecek ve uygulanacaktır.

701. Kamu personelinin uymaları gereken mesleki etik kurallarını ayrıntılı olarak gösteren yasal düzenlemeler yapılacaktır.

702. Kamu personelinin bilgi ve iletişim teknolojileri farkındalığı ve yetkinliği geliştirilecektir.

703. Uzman kamu personelinin bilgi birikimi ve tecrübelerinden azami seviyede faydalanılarak etkinlik ve verimliliğin artırılması amacıyla, farklı kurum ve kuruluşlarda görevlendirilmelerine imkan tanıyacak esnek çalışma modelleri benimsenecek, ilgili mevzuat düzenlemeleri gerçekleştirilecektir.

e-Devlet Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Etkinleştirilmesi (7.5.4.)

704. Kamu hizmetleri; iş süreçleri, vatandaş ve iş dünyasının ihtiyaçları doğrultusunda yeniden tasarlanarak ve bilgi ve iletişim teknolojilerinden en üst düzeyde faydalanılarak, etkin, şeffaf, sürekli, güvenilir, tek kapıdan ve farklı platformlardan bütünleşik şekilde sunulacaktır.

705. e-Devlet, kamunun yeniden yapılandırılmasında etkin bir araç olarak kullanılacak, yerel yönetimler de dahil olmak üzere, esnek, kaliteli, etkili, hızlı ve birlikte çalışabilir nitelikte hizmet sunabilen, iyi yönetim ilkelerinin benimsendiği kamu yönetimi yapısının oluşmasına destek olunacaktır. Bu kapsamda; mevcut kurumsal yapılar, e-devlet oluşumuna uygunlukları bakımından değerlendirilecek ve güçlendirilecektir.

706. Kamu hizmet sunumunda temel bilgi altyapılarının oluşturulması sağlanacak; bu kapsamda gerçek kişilerde olduğu gibi tüzel kişiler için de tek numaraya dayalı bilgi sistemi ile adres ve gayrimenkul bilgi sistemleri geliştirilecektir. Gerçek ve tüzel kişilere ait temel bilgilerin ortak veri tabanlarından, belirli yetki ve sorumluluk ilkeleri çerçevesinde, ilgili kamu kuruluşları arasında elektronik ortamda etkin paylaşımı sağlanacaktır. e-Devlet hizmetlerinin gerektirdiği kurumlar arası bilgi paylaşımında, kişisel bilgilerin mahremiyeti ilkesinin gözetilmesi esas olacaktır.

707. Kullanımı yoğun ve getirisi yüksek hizmetlere ilişkin e-devlet yatırımlarına öncelik verilecektir. Kamu bilgi teknolojileri yatırımlarında belirlenen ortak standartlar ve bu teknolojilerin bilgi paylaşımında sağladığı olanaklarla gerçekleştirilecek ortak hizmet sunumuyla mükerrer yatırımlar önlenecek ve kamu kaynaklarının etkin kullanımı sağlanacaktır. Kimlik belirleme, elektronik ödeme ve benzeri ortak işlemler tek kapıdan yürütülerek, hizmetlere erişim kolaylaşacak ve iş süreçleri hızlanacaktır.

708. Bilgi güvenliğinin sağlanmasına yönelik yasal düzenlemeler yapılacak, güvenli kamu ağı oluşturulacak ve olağanüstü durum merkezi kurulacaktır.

709. Kamuda e-imza kullanımı yaygınlaştırılacaktır.

710. Yerel yönetimlerce elektronik ortamda sunulan hizmetler geliştirilecek, bunlara ilişkin standartlar oluşturulacak ve veri paylaşımı sağlanacaktır. Bu hizmetlerin sunumunda sinerji fırsatları ortaya çıkarılacak, bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağladığı imkanlardan faydalanılarak halkın yönetime etkin katılımı için ortam sağlanacaktır.

711. AB'nin elektronik kamu hizmetleri sunumunun geliştirilmesine ilişkin program ve girişimleri yakından izlenecek, belirlenen hedeflere uyum için gerekli tedbirler alınacaktır.

2023 TÜRKİYE VİZYONU VE SOSYOEKONOMİK HEDEFLER

Cumhuriyetin 100. yılı için vizyonumuz,

- Bölgesinde ve dünyada adil ve kalıcı bir barışın tesisi için çaba gösteren;
- Demokratik ve adil bir hukuk sistemine sahip;
- Yurttaşları ülkelerinin geleceğinde söz ve karar sahibi;
- Sağlık, eğitim ve kültür gereksinimlerinin karşılanması devlet tarafından güvence altına alınmış;
- Sürdürülebilir gelişmeyi gözetken; gelir dağılımı dengeli;
- Bilim, teknoloji ve yenilikte yetkinleşmiş; üreten; net katma değerini kendi beyin gücüne dayanarak artırabilen

bir TÜRKİYE'dir.

Bu vizyonun öğeleri ise;

Eğitim alanında, bireyin yaratıcılık ve hayal gücünü geliştiren; bireysel farklılıkların gözetilmesi ve değerlendirilmesi ile her bireyin özellikleri doğrultusunda en üst düzeyde kendini geliştirebildiği; zaman ve mekan kısıtlarından arınmış, kendi özgün öğrenme teknolojilerini yaratmış ve değişim esnekliğiyle kendini yenileme gücüne sahip; öğrenme ve insan odaklı bir eğitim sistemine sahip olmak;

Sağlık alanında, ülke sınırları içinde yaşayan herkese, her yerde ve her zaman, çağdaş teknolojiyle donatılmış, yaşam bilimleri alanındaki yeniliklere uyum yeteneğine sahip, yüksek nitelikli, ekonomik sağlık hizmetleri sağlamak; yaşam bilimleri ve biyoteknoloji alanlarında yetkinlik kazanarak, yüksek teknoloji tedavî sistemlerini ve bu amaçla kullanılan malzeme ve cihazları geliştirmek ve üretmek; mamul ilaç üretimi yanında araştırma kapasitesi de olan bir ilaç sanayiine sahip olarak bölgede güç sahibi olmak;

Tarım ve gıda alanında, toplumun sağlıklı beslenme gereksinimlerini yeterli nicelik ve nitelikte, ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan sürdürülebilir yollarla karşılamak; verimliliği artan tarım ve tarımsal sanayi ile uluslararası alanda rekabet etmek;

İnşaat ve altyapı alanında, insanlarımızın, artan nüfus ve gelişen sanayinin gereği olan çağdaş standartlara uygun altyapıya ve konutlara sahip, depreme karşı güvenli, sağlıklı ve çevreyle barışık yerleşkelerde yaşamasını sağlamak; yapım yöntemleri ve inşaat malzemesi üretiminde çağdaş teknolojiler geliştirerek kazandığı yeteneklerle uluslararası platformlarda rekabet etmek;

Ulaştırma alanında, kişi hak ve gönencinden ödün verilmeden, can güvenliğinin yüzde yüz sağlandığı, çağdaş teknolojiye ve uluslararası hukuk ve kurallara uyumlu, çevrenin en üst düzeyde korunduğu bir ortamda, kentler arası ulaşımı en çok 1,5 saat, kent içi ulaşımı ise en çok 30 dakikada (yük taşımacılığında ise iki katı sürelerde) sağlamak;

Enerji alanında, gereksinim duyduğu enerjiyi, güvenli, güvenilir, ekonomik, verimli ve çevreye duyarlı teknolojilerle üretmek ve kullanmak; aynı zamanda uluslararası enerji pazarlarında yarışabilecek enerji teknolojileri geliştirerek uluslararası enerji yatırımlarında etkin rol almak;

Bilgi ve iletişim alanında, GSMH'sının sürdürülebilir şekilde büyümesine, yarattığı markalar ve teknolojiler ile doğrudan, sağladığı iletişim olanakları ve bilgi kaynakları üzerinden diğer sektörlerle verdiği destek ile dolaylı olarak giderek artan oranda katkıda bulunan; ve en az üç bilgi ve iletişim teknolojisi alanında, dünyada ilk akla gelen ya da tercih edilen ülke konumuna gelmek;

Makina imalatı ve malzeme alanında, orta ve yüksek teknoloji alanlarında tasarımdan satış sonrası hizmetlerine uzanan değer zincirinin katma değeri yüksek halkalarında yer almak; küresel pazarlara rekabetçi, yenilikçi ve katma değeri yüksek mal ve hizmetleri sürekli olarak sunmak;

Kimya alanında, hammadde, enerji ve işgücü verimi yüksek, yenilikçi süreç ve ürün teknolojileri yaratarak, bilimsel gelişmeleri teknolojiye, üretime ve yüksek katma değerli ürünlere dönüştürmek; ihracatı ve doğrudan sermaye yatırımlarıyla, küreselleşen dünya kimya sanayiinin önde gelenleri içinde olmak;

Savunma, havacılık ve uzay sanayii alanlarında, küresel düzeyde ülke çıkarlarının korunmasını gözetken ve ulusal güvenlik gereksinimlerini karşılayan sistem ve teknolojileri özgün olarak araştırıp geliştirerek ve üreterek, bu sistem ve teknoloji alanlarında dünya ölçeğinde rekabet, işbirliği veya karşılıklı bağımlılık gücü yaratmak; ülkenin bilim ve teknoloji düzeyinin gelişmesinde öncü rol oynayan; toplumsal refaha katkısı tartışılmaz bir ulusal savunma, havacılık ve uzay sanayiine sahip olmak;

Tekstil alanında, katma değeri yüksek, yenilikçi, rekabetçi ve ileri teknolojiler içeren ürün ve hizmet sunumları ile ülkemizin toplumsal refahını ve dünya ticaretindeki payını artırmak;

Turizm alanında, ürün çeşitliliğini artırarak, eğitilmiş nitelikli işgücü, yüksek düzeyde teknik altyapı, tesis ve servisleriyle, öncelikle ülke halkının yaşam düzeyini yükselterek, rakip destinasyonlarla yarışabilen bir sektör olmak; Akdeniz'in dördüncü büyük destinasyonu olarak, "kitle turizmi"nin yanı sıra "bireysel turizm"in de önemli cazibe merkezlerinden birisi olmak;

Doğal kaynaklar alanında, serbest, şeffaf ve istikrarlı piyasa koşulları içinde ulusal kaynaklarına öncelik vermek, bu kaynakların aranmasında ve istenen kaliteyle, güvenli ve ekonomik olarak üretiminde ileri teknolojileri geliştirmek ve kullanmak;

Çevre alanında, sürdürülebilir kalkınmasını çevreyi koruyarak ve yerel kaynak ve bilgilerle pekiştirerek sağlayan; üretimini temiz üretim teknolojileriyle yapan; her türlü evsel ve sanayi atıklarını çevre koruma ilkeleri kapsamında yönetebilen; biyolojik çeşitliliğinin koruyan ve toplumsal yarara dönüştürebilen; tarihi ve kültürel mirasını koruyarak gelecek nesillere aktarabilen bir ülke konumuna gelmek.

Vizyonu Destekleyecek Sosyoekonomik Hedefler

Teknoloji Öngörü Panelleri bu vizyonu gerçekleştirebilmek için, her şeyden önce şu dört sosyoekonomik hedefe ulaşmanın stratejik önemde olduğu kanısına varmışlardır:

1. Belirlenecek sınai üretim alanlarında, Türkiye'nin rekabet üstünlüğü kazanarak uluslararası

- ticaretten ciddi bir pay alır hale gelmesi;
2. İnsanımızın yaşam kalitesinin yükseltilmesi;
3. Sürdürülebilirliği sağlanarak kalkınma; ve
4. Toplamların bilgiyi üretebilme, ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürebilme yeteneğinin ulusal ekonomileri ve toplum yaşamını yeniden şekillendirdiği bir dünyada, bizim de bu dönüşüme ayak uydurabilmemiz için bilgi ve iletişim teknolojileri altyapımızın güçlendirilmesi.

Paneller, vizyonlarına ulaşmanın olmazsa olmaz koşulu olarak görülen bu stratejik hedeflere erişilebilmesi için, bilim ve teknolojinin iki etkin, stratejik araç olarak kullanılabileceği görüşündedirler. Bunun için de önce bu araçlara sahip olabilmek; bilim ve teknolojinin, ulaşmak istenen hedefler doğrultusunda seçilecek belirli alanlarında yetkinleşmek gerekmektedir. Bu nasıl başarılabacak?

Teknoloji Öngörü Panelleri bu sorunun yanıtını ararken, öncelikle yaptıkları durum değerlendirmelerinde, Türkiye'nin bu dört ana sosyoekonomik hedef doğrultusunda nasıl bir birikime sahip olduğunu, diğer bir ifadeyle hangi yetenek eşiğine gelip dayandığını belirlemeye çalışmışlardır. Teknoloji Öngörü Panellerinde bir araya gelen bilim insanları, sanayiciler, kamu ve sivil toplum örgütlerinden uzmanlar, anketler ve geniş katılımlı toplantılar ile ilgili kesimlerin görüşlerini alarak ve dünyadaki genel gidişi de değerlendirerek, Türkiye'nin bu eşiği aşması için öncelikle şunları öngörmüşlerdir:

1. Türkiye'nin dünyada rekabet üstünlüğü kazanması hedefi doğrultusunda;
 - Esnek üretim / esnek otomasyon süreç ve teknolojilerini geliştirmede yetkinleşme
 - Bilgi yoğunluğu ve katma değeri yüksek ürünler geliştirebilme ve tüketim malları için küresel bir tasarım ve üretim merkezi olma,
 - Temiz üretim yapabilme yeteneği kazanma,
 - Tarıma dayalı üretimde rekabetçi olabilme,
 - Uzay ve savunma teknolojilerini geliştirebilme yeteneği kazanma,
 - Malzeme teknolojilerini geliştirebilme yeteneği kazanma.
2. İnsanımızın yaşam kalitesinin yükseltilmesi hedefi doğrultusunda;
 - Gıda güvenliği ve güvenilirliğini sağlama,
 - Sağlık ve yaşam bilimleri alanında yetkinleşme,
 - Sağlıklı ve çağdaş kentleşme ve altyapıyı kurabilme yeteneği kazanma,
 - Çağdaş ve güvenli ulaştırma sistemleri geliştirme yeteneği kazanma.
3. Sürdürülebilirliği sağlanarak kalkınma hedefi doğrultusunda;
 - Enerji teknolojilerinde yetkinlik kazanma,
 - Çevre teknolojilerinde yetkinlik kazanma,
 - Doğal kaynaklarımızı değerlendirebilecek yetkinliğe erişme.
4. Toplamların bilgiyi üretebilme, ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürebilme yeteneğinin ulusal ekonomileri ve toplum yaşamını yeniden şekillendirdiği bir dünyada, bizim de bu dönüşüme ayak uydurabilmemiz için teknolojik altyapımızın güçlendirilmesi.

Öncelikli Teknolojik Faaliyet Konuları

Paneller, bir önceki bölümde sıralanan yetkinlikleri kazanmak için öncelik verilmesi gereken teknolojik faaliyet konularını belirlemişlerdir. Bu konuların başlıkları aşağıda verilmektedir. Her bir öncelikli teknolojik faaliyet konusuna ilişkin açıklamalar EK-2'de

Sınai Üretimde Rekabet Üstünlüğünün Sağlanması Hedefi Doğrultusunda

A) Esnek Üretim - Esnek Otomasyon Süreç ve Teknolojilerini Geliştirmede Yetkinleşme

1. İleri sensörler, konumlama ve tekrarlama hassasiyeti $\pm 0,5$ mm'den küçük pnömatik aktüatörler geliştirebilmek;

İnsan-makina etkileşimini artıran arayüzler ve insansız sistemler geliştirebilmek; Akıllı makinaların (sanayi robotları, mikro makinalar, kendinden güdümlü makinalar, mikroeletromekanik sistemler) tasarım ve üretiminde beceri kazanmak.

2. Kimya sanayiinde hızlı ürün değişikliğine elverişli kompakt (process intensification) ve esnek üretim süreçleri geliştirebilmek.
3. Tekstilde her türlü veri ve bilgi akışını elektronik ortamda sağlayabilmek.
4. Tekstil üretiminde makine ayarlarını insan müdahalesi olmadan yapabilmek; tekstilde bilgisayar destekli örme tasarım ve üretim teknikleri geliştirebilmek; ve konfeksiyonda tekno-terzilik ve kişiye özel üretim yapabilmek.
5. Hem nitelik hem de nicelik olarak, talepte meydana gelen hızlı değişikliklere anında yanıt vermeyi mümkün kılacak, esnek - kitlesel (seri) üretim için kullanılan yatırım makina ve teçhizatının tasarım ve üretiminde yetkinlik kazanmak.

B) Bilgi Yoğunluğu ve Katma Değeri Yüksek Ürünler Geliştirebilme ve Tüketim Malları için Küresel bir Tasarım ve Üretim Merkezi Olma

1. Güvenlik ve konfor özellikleri artırılmış motorlu araç komponentleri ve hafifletilirken güvenliği de artırılmış araç gövdesi geliştirebilmek.
2. Emisyon düzeyini en aza indiren fosil yakıt, biyoyakıt ya da hidrojen ile çalışan içten yanmalı motorlara ve yakıt pillerine dayalı hibrit araçlar geliştirip üretebilmek.
3. Ev konforu sağlayan cihazlara farklılık yaratan ve çevreye duyarlılığı artıran yeni özellikler ekleyebilmek.
4. Bilgi ve iletişim cihaz ve aygıtlarını üreten sanayilerde nitelikli katma değer yaratabilmek için stratejik önemdeki komponentleri (mikroeletromekanik sistemler [MEMS], sayısal tümdevreler vb.) tasarlayıp üretebilmek.
5. Tüketici elektroniğinde yeni kuşak ürünler tasarlayıp üretebilmek.
6. Alternatif hammaddelerin kullanılabilirdiği ve/veya alternatif süreçlerin uygulanabilirdiği kimyasal sentez yöntemleri geliştirebilmek.
7. Çok boyutlu / çok işlevli akıllı tekstiller geliştirebilmek.
8. Genel hizmet sistem ve makinalarında öncelikli ülke ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde tasarım geliştirme ve üretim yetkinliğine ulaşmak.

C) Temiz Üretim Yapabilme Yeteneği Kazanma

1. Yüksek verimlilikte temiz üretim süreç, sistem ve teknolojileri geliştirebilmek.
2. Sanayi proseslerinde enerji tasarrufu sağlayan teknolojiler geliştirebilmek.

3. Tekstil terbiyesinde enerji tasarrufu sağlayan / çevre-dostu teknolojiler geliştirip kullanabilmek.

D) Tarıma Dayalı Üretimde Rekabetçi Olabilme

1. Tarım ve ormancılıkta, su ürünleri üretiminde ve gıda sanayiinde üretim araç ve sistemleri geliştirebilmek.
2. Tohum, fide, fidan ve damızlık geliştirip üretebilmek.
3. Tarım, orman ve hayvancılıkta, klasik ıslah teknikleri ve yeni biyoteknolojinin kombinasyonu ile bitkisel ve hayvansal üretim için yeni genotipler geliştirebilmek.
4. Koruma, kontrol ve tedavi teknikleri geliştirip uygulayarak tarımda hastalıklarla ve zararlılarla mücadele -ve entegre mücadele- becerisi kazanmak.
5. Gıda işleme yöntem ve süreçlerinin geliştirilmesi ile işlenmiş ürün çeşitliliğini artırabilmek.
6. Tarım ve ormancılıkta uzaktan algılama ve erken uyarı sistemleri ile bilişim sistem ve yazılımları geliştirebilmek.

E) Uzak ve Savunma Teknolojileri Geliştirmede Yetkinleşme

1. Uydu tasarlayabilmek ve uzaya araç gönderme yeteneği geliştirebilmek..
2. Kritik silah, mühimmat ve korunma sistem ve teknolojileri geliştirebilmek.
3. NBC (nükleer, biyolojik, kimyasal) algılama sistemleri geliştirip üretebilmek.

F) Malzeme Teknolojilerini Geliştirebilme Yeteneğini Kazanma

1. Geleneksel malzemelerde yeni ve çeşitlendirilmiş ürünler geliştirebilmek (yüksek vasıflı çelikler, çok işlevli ve akıllı camlar, elyaflı kompozit çimento vb.).
2. Yüksek performanslı, ultra-hafif ve yüksek dayanımlı organik, inorganik ve kompozit malzemeler ve üretim yöntemlerini geliştirebilmek.
3. Hidrojen depolayan malzemeler geliştirebilmek..
4. Elektro-optik malzemeler geliştirebilmek.

Yaşam Kalitesinin Yükseltilmesi Hedefi Doğrultusunda

A) Gıda Güvenliği ve Güvenilirliği Sağlama

1. Gıda güvenliği ve güvenilirliğini sağlamak.

B) Sağlık ve Yaşam Bilimleri Alanında Yetkinleşme

1. İnsan sağlığını korumak ve tedavi amacıyla, 'rekombinant DNA teknolojisi' kullanarak yeni moleküller geliştirebilmek ve bu molekülleri temel alan aş ve ilaçlar geliştirip üretebilmek.
2. İlaçların hedeflenen etkiyi hedeflenen noktada (örneğin, sadece hedef alınan kanserli hücrelerde) yaratabilmesi için, yeni, 'kontrollü ilaç salım sistemleri' ile 'ilaç taşıyıcı sistemler' geliştirebilmek..
3. Yeni moleküler simülasyon modelleri ve bilgisayar destekli ilaç tasarım [CADD] teknikleri kullanarak özgün bileşikler tasarlayabilmek; ve 'kombinatoryal kimya' ile 'HTS [high throughput screening]' teknikleri gibi yeni teknikler kullanarak, çok daha hızlı ve ucuza, ilaç adayları belirleyerek yeni ilaçlar geliştirebilmek.
4. Hücre ve gen tedavisi yöntemleri ile dejeneratif hastalıkları tedavi becerisi kazanmak.
5. Hekimlerin, örnekleri laboratuvarlara yollamadan, hasta başında gerekli testleri yapmalarını ve süratle hastalarına müdahale etmelerini sağlayacak tanı kitleri geliştirebilmek.
6. Vücut parametrelerinin dolaştıkları damardan takibine ve mikro müdahalelerle arterioskleroz gibi patolojik durumların düzeltilmesine imkân sağlayan mikro cihazlar geliştirebilmek.
7. Çok işlevli yeni tıbbi görüntüleme cihaz ve sistemleri geliştirip üretebilmek.
8. Nükleik asit, protein ve antikor gibi moleküler biyolojik ve genetik sarf malzemelerini üreten ve tanı amaçlı kullanan cihazları geliştirebilmek.

9. Düşünce kontrollü, öğrenen ve kendini uyarlayan yapay uzuv ve eklemler ve biyo-uyumlu yapay duyu organları (göz, kulak, burun) geliştirip üretebilmek.
10. Uzaktan sağlık hizmetleri verilebilmesine imka sağlayacak, uzaktan hasta izleme cihaz ve sistemlerini geliştirip üretebilmek (bu kapsamda, kap ve akciğer fonksiyonlarını uzaktan ve gerçek zamanlı olarak izlemeye ve müdahale etmeye yarayan sistemlerin geliştirilmesi ile kronik hastalıklara ilişkin verilerin iletişim ağları üzerinden uzman merkezlere gönderilmesini ve gerektiğinde en yakın sağlık biriminin devreye girmesini sağlayan bir sistemin kurulması).

C) Sağlıklı ve Çağdaş Kentleşme ve Altyapısını Kurabilme Yeteneği Kazanma

1. Nitelikli konut yapımında yetkin olmak.
2. Mevcut yapıların güçlendirilmesi ve rehabilitasyonunu sağlamak.
3. Deprem güvenli yapı ve altyapı üretebilmek.
4. Özel mühendislik yapıları tasarım ve üretiminde yetkin olmak.
5. Yapıların enerji gereksinimlerini azaltmak ve yenilenebilir kaynaklardan sağlamak.

D) Çağdaş ve Güvenli Ulaştırma Sistemleri Geliştirme Yeteneği Kazanma

1. Raylı taşıma sistem ve teknolojilerini geliştirebilme yetkinliğini kazanmak ve bu tür sistemlerin kritik komponentlerini tasarlayıp üretebilmek.
2. Karayolu ulaşımı için akıllı araçlar ve akıllı yol sistemleri geliştirebilmek.
3. Kombine yük taşımacılığında hız ve güvenliği artıran sistemleri geliştirebilmek.
4. Ulaştırma ve turizm üst yapıları için yangın ve güvenlik sistemleri geliştirebilmek.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi Doğrultusunda

A) Enerji Teknolojilerinde Yetkinlik Kazanma

1. Ülkemiz linyitlerinden daha temiz ve verimli enerji üretebilmek.
2. Yenilenebilir enerji kaynaklarından (Hidrolik, Rüzgar, Güneş) enerji üretebilmek; bunun için gerekli üretim sistemlerini geliştirebilmek.
3. Nükleer enerji üretiminde yetkinleşmek.
4. Alternatif enerji seçeneklerinden hidrojeni sürdürülebilir kaynaklardan üretebilmek ve hidrojen yakma teknolojileri geliştirebilmek.
5. Güç üretim tesislerinde, ulaşım araçlarında ve elektronik cihazlarda kullanılacak yakıt pilleri ve alternatif yakıtlara uygun araç teknolojileri geliştirebilmek.
6. Enerjinin depolanması ve güç sistemleri kontrolünde yetkinleşmek.

B) Çevre Teknolojilerinde Yetkinlik Kazanma

1. Hava kalitesi ve iklim değişikliği kontrolüne yönelik teknolojileri geliştirebilmek.
2. Su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına yönelik teknolojileri geliştirebilmek.
3. Deniz kirliliğinin ve toprak kirliliğinin önlenmesine yönelik teknolojileri geliştirebilmek.
4. Katı atıkların geri kazanımına ve tehlikeli atıkların giderilmesine yönelik teknolojileri geliştirerek yaygınlaştırabilmek.

C) Doğal Kaynaklarımızı Değerlendirebilecek Yetkinliğe Erişme

1. Gen kaynaklarının karakterizasyonu, muhafazası ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik teknolojiler geliştirebilmek.
2. Bitkisel ve hayvansal doğal kaynakların ve yaban hayatının değerlendirilmesi ve geliştirilmesinde yetkinleşmek.

Bilgi Toplumuna Geçiş İçin Teknolojik Altyapının Güçlendirilmesi Hedefi Doğrultusunda

1. Kullanımı eğitim gerektirmeyen bilgisayarların geliştirilmesi.
2. Bilgi yönetimi ve iletiminde yüksek hizmet kalitesinin sağlanması.
3. Bilgi toplumunda bilgi güvenliğinin sağlanması.
4. Bilgi savaşlarına, elektronik savaşlara hazır olunması.
5. Taşıyıcı sistemlerde 4. kuşak gezgin iletişim sistemlerinin geliştirilmesi.
6. Geniş Bant İletişim Ağı'nın kurulması.
7. Biyoelektriksel insan-bilgisayar arabirimlerinin geliştirilmesi.
8. İletişimde uydu uygulamalarında yetkinleşmek.

Stratejik Teknoloji Alanları

Yukarıda sıralanan öncelikli teknolojik faaliyetleri gerçekleştirebilme yeteneği kazanabilmek için, bellidir ki bu faaliyetlerin temelinde yatan kilit teknolojilerde yetkinleşmek gereklidir. Bu teknolojiler bundan sonra "stratejik teknolojiler" olarak adlandırılacaktır.

Öncelikli faaliyetlerin temelindeki stratejik teknolojiler şu 8 ana başlık altında toplanmıştır: Bilgi ve İletişim Teknolojileri, Biyoteknoloji ve Gen Teknolojileri, Nanoteknoloji, Mekatronik, Üretim Süreç ve Teknolojileri, Malzeme Teknolojileri, Enerji ve Çevre Teknolojileri, Tasarım Teknolojileri.

Bu bölümde 8 ana başlık altında listelenen ve stratejik önemleri belirtilen stratejik teknoloji alanlarında yetkinlik kazanılması için izlenecek yolu gösteren yol haritaları ilgili kesimlerin temsilcilerinin işbirliği ile hazırlanmıştır.

Bilgi ve İletişim Teknolojileri

Bilgi ve iletişim teknolojileri, özellikle 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren gösterdiği olağanüstü gelişmelerle, bilgi ve iletişim alanında önemli atılımlara imza atmasının yanı sıra diğer alanlardaki bilimsel ve teknolojik gelişmelerin de vazgeçilmez altyapısı ve desteği konumuna gelmiştir; önümüzdeki yıllarda da bu niteliğini koruyacak ve geliştirecektir. Teknoloji öngörü çalışması da Türkiye'deki hemen tüm sektörlerin gelecekteki gelişmeleri için yoğun olarak bu teknolojilere talepte bulunacaklarını göstermiştir.

Çok geniş ve gittikçe genişleyen bir alanı kapsayan bilgi ve iletişim teknolojileri arasından Türkiye için stratejik olanlar belirlenirken;

- kendi sektörü ve diğer sektörler açısından talep genişliği ve derinliği yüksek olan,
- bugüne kadar edinilmiş bir bilgi birikimi ve yetiştirilmiş insan gücü potansiyeli olan,
- ülkenin bugünkü ve görünür gelecekteki teknolojik ve ekonomik gelişmesine katkı olasılığı yüksek ve aynı zamanda stratejik gereksinimleri de karşılama potansiyeli olan ve
- ülkemizin küresel pazarlarda bir yer edinmesini veya mevcut yerini koruyup güçlendirmesini sağlayacak teknolojiler seçilmiştir.
- Teknoloji öngörü çalışmasında, yukarıdaki yaklaşımla belirlenen, önümüzdeki 20 yıllık dönemde Türkiye için stratejik öneme sahip teknoloji alanları şunlardır:
- Tümdevre Teknolojileri Tasarım ve Üretimi

- Görüntü Birimleri (Gösterge) Üretim Teknolojileri
- Geniş bant Teknolojileri
- Görüntü Algılayıcıları Üretim Teknolojileri

Biyoteknoloji ve Gen Teknolojileri

Moleküler biyoloji, hücre biyolojisi, genombilim alanlarındaki bilimsel ilerlemeler sonucu, dünyada özellikle sağlık ve tarım alanlarındaki biyoteknolojik uygulamalarda bir patlama yaşanmakta; "modern biyoteknoloji" ya da "yeni biyoteknoloji" olarak tanımlanan bu gelişmeler, insanlığa daha sağlıklı ve daha kaliteli bir yaşam için eşi görülmemiş fırsatlar yaratmaktadır. Gelişmiş ülkeler bu fırsatları hızla ekonomik faydaya dönüştürmeyi başarmış ve biyoteknoloji sektörü ekonomilerinin itici güçlerinden biri haline gelmiştir. Bugün benzer gelişmeler, Güney Kore, İsrail, Hindistan, Çin gibi ekonomisi büyümekte olan ülkelerde de yaşanmaktadır.

Türkiye, dünyadaki bu gelişmeler karşısında henüz kararlı ve tutarlı bir tavır almamıştır. AB adaylığı ile ivme kazanan toplumsal değişim hareketi sağlık, tarım, hayvancılık ve endüstriyel üretim alanlarında "moleküler biyoloji bilimi" ve "yeni biyoteknoloji" alanlarını kucaklamak durumundadır. Bu alanlar için Vizyon 2023 çalışmasında belirlenmiş somut hedeflerin -öngörülen yol haritalarına sadık kalarak- gerçekleştirilebilmesine bağlı olarak, Türkiye 20 yıl gibi kısa bir dönemde moleküler biyoloji, biyoteknoloji ve gen teknolojilerinde küresel bir güç haline gelme şansına sahiptir. Böyle bir güç, ülkemize, 21. yüzyılın teknolojisi olarak tanımlanan biyoteknolojide sadece insanımızın yaşam kalitesini yükseltmekle sınırlı olmayan, ekonomik ve teknolojik bir üstünlük kazandıracaktır. Ülkemiz bu güç ve üstünlüğün ilk işaretlerini 5-10 yıl gibi kısa bir sürede sağlık ve tarım sektörlerinde görmeye başlayacak; bu başarıların kazandırdığı ivme ile uzun dönemde daha iddialı ve kapsamlı hedeflere yönelebilecektir.

Bu ana hedef doğrultusunda, Teknoloji Öngörü Çalışmasında sağlık ve tarım alanları için belirlenen teknolojik hedeflere ulaşabilmek için, tüm bu faaliyetlerin temelinde yatan şu teknoloji alanlarına odaklanılmalıdır:

- Yüksek Ölçekli Platform Teknolojileri: Yapısal Genombilim, İşlevsel Genombilim, Transkriptomiks, Proteomiks, Metabolomiks
- Rekombinant DNA Teknolojileri
- Moleküler Tanı ve Tedavi: Hücre ve Kök Hücre Teknolojileri
- İlaç Tarama ve Tasarım Teknolojileri
- Terapötik Protein İlaç Üretimi ve Kontrollü Salım Sistemleri
- Biyoinformatik

Nanoteknoloji

Nanobilim ve nanoteknoloji çok çeşitli alanlarda hızla yaşamımıza girmektedir; gelecek 10-15 yıl içinde yaratacağı büyük ve sürpriz ürünler ve yeni pazarlar ile insan yaşamını ve ekonomik faaliyetleri kökten değiştirme gücüne sahip olmaya adaydır.

Önümüzdeki on yıllarda nanoteknoloji sayesinde süperbilgisayarlara mikroskop altında bakılabilecek; insan vücudunda hastalıklı dokuyu bulup iyileştiren, ameliyat yapan nanorobotlar yapılacak; insan beyninin kapasitesi ek nanohafızalarla güçlendirilebilecek; kirliliği önleyen nanoparçacıklar sayesinde

fabrikalar çevreyi çok daha az kirletecektir. Ulusal güvenliği ilgilendiren yeni savunma sistemlerinin geliştirilmesi, haberalma / gizlilik konularına yönelik çok küçük boyutlarda aygıtların yapılması gibi konulara nanomalzeme bilimi damgasını vuracaktır. Birim ağırlık başına şu andakinden 50 kat daha hafif ve çok daha dayanıklı malzemeler üretilbilecek ve bunların sonucu olarak insanın günlük yaşamında kullandığı tekstil gibi ürünler değişebileceği gibi, uzay araştırmalarında ve havacılıkta yeni roket ve uçak tasarımlarının ortaya çıkması mümkün olacaktır.

Sonuçta bu teknolojiye sahip ülkelerin refah seviyesi, ekonomisi ve ulusal güvenliği çok daha güçlü konuma gelecektir. Zamanında sanayi ve mikroelektronik- enformatik devrimlerini yakalayamamış olan ülkemiz için, nanoteknoloji bir son fırsattır. Türkiye'nin, birçok Teknoloji Öngörü Paneli tarafından da altı çizilen bu fırsatı değerlendirebilmesi ve nanobilim ve nanoteknolojinin yaratacağı radikal değişikliklerde etkin rol alabilecek bilimsel, teknolojik ve endüstriyel birikime sahip olabilmesi için, şu alanlar stratejik görülmektedir:

- Nanofotonik, Nanoelektronik, Nanomanyetizma
- Nanomalzeme
- Nanokarakterizasyon
- Nanofabrikasyon
- Nano Ölçekte Kuantum Bilgi İşleme
- Nanobiyoteknoloji

Mekatronik

Teknoloji ve pazar koşullarının hızlı gelişim dinamiğine paralel olarak, ürün ve üretim sistemlerindeki bazı mekanik alt sistemler, yazılım destekli elektronik sistemlerle desteklenmiş ya da yer değiştirmiş; bu tür mekanik, elektronik ve yazılım bütünlüklü sistemlere mekatronik sistemler denmiştir.

Dünyadaki gelişmeler bugünün insan etkileşimli, bilgisayar gömülü mekatronik sistemlerinin de giderek "insanla bütünleşmiş" biyorobotik ve biyootomasyon gibi ürün ve süreçlere doğru bir dönüşüm geçireceğini göstermektedir. İnsan yaşamını ve işlevlerini kolaylaştırmak, daha etkin ve ekonomik hale getirmek amacıyla, mekatronik sistemlerin biyoteknoloji ile bütünleşmesi sonucu gelişecek bu sistemler de "biyomekatronik sistemler"dir.

Mekatronik ve geleceğin biyomekatronik sistemlerinin uygulamaları, Türkiye'nin uluslararası rekabet gücü oluşturduğu ve giderek bu gücü artırmayı hedeflediği otomotiv ve beyaz eşyayı da içeren ev otomasyonu gibi alanların yanı sıra diğer sanayi sektörleri, sağlık, akıllı bina gibi sivil ve ayrıca askeri hizmet sektörleri için çok önemlidir. Gerek uluslararası pazarlarda "rekabetçi paydaş" olarak yer alma hedef ve zorunluluğu, gerekse yaşam kalitesinin yükseltilmesi hedefi, mekatronik alanını ülkemiz için stratejik kılmaktadır.

Türkiye'nin mekatronik ve giderek "insanla bütünleşik mekatronik" sistemlerin üreticisi ve ihracatçısı olabilmesi odaklanılması gereken teknoloji alanları şunlardır:

- Mikro/Nano Elektromekanik Sistemler (MEMS/NEMS) ve Sensörler
- Robotik ve Otomasyon Teknolojileri
- Jenerik Alanlar: Her türlü mekatronik uygulamanın altyapısını oluşturan Temel Kontrol Teknolojileri ve Algoritmaları, Mikromekanik, Mikroelektronik, Tasarım ve Gömülü Yazılımlar gibi alanlar.

Üretim Süreci ve Teknolojileri

Geçen yüzyılda uluslararası ölçekten küresel ölçeğe yükselen otomotiv, ev konforu ve ev elektroniği cihazları, tekstil gibi üretim faaliyetleri ülkemizi bir üretim merkezi olarak seçmiştir. Ülkemizin bu konumdan sağladığı başlıca yararlar istihdam ve bu faaliyetler zincirinin yalnızca üretim halkasından sağlanabilen getiriler olmaktadır. Ancak zaman içinde değişen ekonomik koşullar sonucu bu üretimlerin küre üzerindeki başka merkezlere kayması çok karşılaşılan bir olgudur; dolayısıyla bugün için sağlanan yararların ileride elimizden kayıp gitmesi söz konusudur.

Diğer taraftan, uç veren yeni teknolojilerin desteklediği, yatırım başına katma değer getirisi çok daha yüksek yeni ürünlerin geliştirilmesi ve üretilmesi de bir diğer alternatiftir. Ancak bu tür alanların bulunup hemen harekete geçirilerek kısa dönemde yeterince kaynak yaratmalarını beklemek de pek gerçekçi değildir. Dolayısıyla şu anda belirli bir güce sahip olduğumuz yukarıda sayılan faaliyet alanlarında, mevcut gücümüzü artıracak ve devamlı kılacak bir teknoloji stratejisi uygulamamız bir zorunluluktur. Bu strateji, ülkemiz sanayiinin söz konusu faaliyet alanlarında,

- Küresel ölçekte rekabetçi,
- Katma değer zincirinin üretim yanındaki tasarım, teknoloji geliştirme, dağıtım gibi halkalarında da yüksek pay sahibi,
- Küresel ölçekte büyüklüklere yükselmiş ve giderek artan sayıda,
- Üst düzeyde istihdam yaratan,
- Malzeme, parça/sistem ve yatırım mali ihtiyaçlarını yine ülkemizde bu alanlarda ihtisaslaşan yerli sanayiden sağlayan üretim merkezleri haline gelerek kalıcılığını garanti etmesini kapsamaktadır.

Ancak bu evrimsel gelişmenin paralelinde ve bu gelişme ile sağlanacak mali ve teknolojik kaynaklardan da yararlanarak, yeni, uç veren teknolojilere yatırım yapılması da mutlaka üretim stratejimizin diğer ayağını oluşturmaktadır. Bu teknolojiler ticari olgunluğa eriştikçe, görece olarak ekonomik üstünlükleri azalmış olanların yerini almalıdır. Ülkemiz sanayiinin sürdürülebilir büyümesi ancak bu yolla mümkün olacaktır.

Stratejik teknoloji alanları da Teknoloji Öngörü Projesinde bu yaklaşımla belirlenmiş öncelikli teknolojik faaliyet konularını gerçekleştirmeyi sağlayacak olan alanlardır:

- Esnek, Çevik Üretim Teknolojileri
- Hızlı Prototipleme Teknolojileri
- Yüzey / Arayüzey, İnce Film ve Vakum Teknolojileri
- Metal Şekillendirme Teknolojileri
- Plastik Parça Üretim Teknolojileri
- Kaynak Teknolojileri
- Talaşlı İmalat Teknolojileri

Malzeme Teknolojileri

Malzeme sektörü, ekonomide tüm faaliyetlere girdi sağlayan temel, yayılgan (jenerik) alanlardan biridir. Bu niteliği açısından mikro-elektronik, biyoteknoloji ve nanoteknoloji ile birlikte sınai üretimin karakterini dönüştürecek ana teknolojik alanlardan biri olarak kabul edilmektedir. Savunma, havacılık, mikro-elektronik, iletişim ve otomotiv sektörlerinde kullanılacak ileri malzemelerin ortaya çıkışı, malzeme biliminin bu gereksinimleri karşılayabilecek çokdisiplinli, proses ağırlıklı bir alana dönüşmesiyle birlikte ilerlemektedir. Bu bağlamda akıllı ve işlevsel malzemeler, opto-elektronik malzemeler gibi önümüzdeki yıllarda önemli çekim alanları oluşturacak ileri malzeme alanları, ülkemiz için de önemli fırsat alanlarıdır.

Bilindiği üzere bor minerali pek çok sektör ve teknolojiye girdi teşkil etmektedir. Tüm dünyaya yüzyıllarca yetebilecek bor cevherlerine sahip olan Türkiye'nin bu zenginliğini katma değeri yüksek ürünlere dönüştürme teknolojilerini de geliştirmesi şarttır.

Diğer taraftan Türkiye, olgunlaşmış teknolojilere sahip demir-çelik, seramik, cam ve çimento gibi geleneksel malzeme sektörlerinde uluslararası ölçekte rekabetçi durumdadır. Bugüne kadar Türkiye'nin ihracatına, diğer tüketim ve yatırım malı sektörlerinin rekabet gücüne ve istihdama tarihsel olarak ciddi bir katkısı olan bu sektörlerin ülke ekonomisindeki paylarının, önümüzdeki yıllarda da önemli olacağı öngörülmektedir. Bu malzeme gruplarındaki ürünlerin kullanıcı sektörlerin talepleri doğrultusunda çeşitlendirilmesinin yanı sıra, geleneksel malzemelerden yeni ve yüksek performanslı malzemeler geliştirilmesi ile Türkiye bölgesinde güç sahibi olabilir.

Malzeme kapsamında aşağıdaki teknoloji alanlarına odaklanılmalıdır:

- Bor Teknolojileri
- Kompozit Malzeme Teknolojileri
- Polimer Teknolojileri
- Akıllı Malzeme Teknolojileri
- Manyetik, Elektronik, Opto-elektronik Malzeme Teknolojileri
- Hafif ve Yüksek Mukavemetli Malzeme Teknolojileri

Enerji ve Çevre Teknolojileri

Ülkemizin arzu edilen refah düzeyine erişmesi sürecinde artması kaçınılmaz olan enerji talebinin karşılanmasındaki stratejimiz, öz kaynaklarımızdan (linyit ve yenilenebilir kaynaklar) azami olarak yararlanmamızı sağlayacak teknolojilerin yanı sıra bugünün ve geleceğin enerji pazarlarında yarışabilecek ve ülkemize rekabet üstünlüğü sağlayabilecek teknolojilerde de yetkinleşmektir. Çevre alanında da su kaynaklarımızı sürdürülebilir şekilde yönetilebilmesini ve kirliliği önleyerek atıkların değerlendirilmesini sağlayacak teknolojilere sahip olmak gereklidir.

Bu kapsamda stratejik teknoloji alanları şunlardır:

- Hidrojen Teknolojileri ve Yakıt Pilleri
- Yenilenebilir Enerji Teknolojileri
- Enerji Depolama Teknolojileri ve Güç Elektroniği
- Nükleer Enerji Teknolojileri
- Çevreye Duyarlı ve Yüksek Verimli Yakıt ve Yakma Teknolojileri
- Su Arıtım Teknolojileri
- Atık Değerlendirme Teknolojileri

Tasarım Teknolojileri

Tasarım, üretilecek bir ürünün ya da hizmetin, bir sürecin veya bir problemin modellenmesinin planlanmasıdır. Bu tanımdan da görüleceği üzere üretim faaliyetleri içinde tasarım, yeni ürün ve teknoloji geliştirmede ve mevcut ürün ve teknolojilerde katma değeri artıracak yenilikleri gerçekleştirmede çok temel ve önemli bir role sahiptir. Tasarım alanında kazanılacak yetkinlik, otomotivden elektroniğe, tıptan havacılık ve savunmaya ülkemiz için önemli tüm sektörleri etkileyecektir.

Tasarımda yetkinleşmek için aşağıdaki teknoloji alanlarına odaklanılmalıdır:

- Sanal Gerçeklik Yazılımları ve Sanal Prototipleme
- Simülasyon ve Modelleme Yazılımları
- Grid Teknolojileri ve Paralel ve Dağıtık Hesaplama Yazılımları

TR 52 BÖLGESİ SEKTÖREL VİZYON STRATEJİLERİ

Tarım Stratejisi

“Doğal Kaynakların Sürdürülebilirliğinin Sağlanması ve Tarım Sektörünün Rekabetçi Bir Yapıya Kavuşturulması”

Faaliyetler:

1. Doğal kaynakların sürdürülebilirliği göz önüne alınarak bölge tarım potansiyelinin tam olarak tespit edilmesi.

Tarımda genel olarak bölgenin imkanlarının belirli olduğu ve yüzyıllar tecrübesi ile şekillenen tarımsal faaliyetlerin verdiği ip uçları bilinmektedir. Buna karşın tarımsal üretime esas teşkil eden direk ve dolaylı kaynakların nicelik ve nitelik olarak geçirdiği değişimler göz önünde bulundurulduğu zaman literatüre giren doğal kaynakların sürdürülebilirliği önemli bir çarpan olarak karşımıza çıkmaktadır.

Teknolojide ve üretim kabiliyetlerinde geline nokta büyük altyapı yatırımlarının yapılmasına imkan sağlarken tabii kaynakların taşınabilirliği, üretim şartlarının değiştirilebilirliği ve kısaca müdahale edilebilirlik gibi yeni kavramlar ortaya çıkmıştır.

Diğer yandan geçmiş yıllarda yaşanan tarımsal hastalıklar gibi olumsuzluklar ile unutulmuş bağcılık gibi tarım potansiyelleri de söz konusudur.

Bütün bunlar göz önüne alınarak tarımsal üretime esas teşkil eden toprak, su ve iklim gibi ana faktörlerin en alt tarım bölgeleri bazında tespit edilmesi gerekmektedir. Bu duruma yönelik toprak analizi ve coğrafi bilgi sistemlerinin kullanılması gibi tüm başlıklarda çalışmaların 2020 yılı itibari ile tamamlanmış olması gerekmektedir. Bu noktada Tarım İl Müdürlüklerinin, Konya 2010-2014 Stratejik Plan'ında öngörüldüğü gibi yıllık hedefler üzerinden bu çalışmaları planlanması gerekmektedir.

Ayrıca tarımsal çalışmalara esas teşkil etmek üzere Resmi İstatistik Programı'nda konulan veri toplama ve yayınlama hedeflerinin çok hızlı bir şekilde realize edilmesi gerekmektedir. Bilimsel araştırmalarda ihtiyaç duyulan ve üretilmesi gereken verilerin tespit edilmesi noktasında özel sektör, kamu sektörü ve akademisyenlerle ortak çalışmalar düzenlenmeli Resmi İstatistik Programı hedeflerinin sektörler bazında derinleştirilmesi sağlanmalıdır.

2. Bölge tarım potansiyelinin en üst seviyede değerlendirilmesini teminen fiziki altyapı eksikliklerinin giderilmesi.

Konya Ovaları Sulama Projesi kapsamında halen yapımı devam eden ve planlanan tünel, baraj, ana kanal, şebeke, depolama alanı ve kapalı sistem basınçlı sulama yatırımları gibi fiziki altyapıların 2020 yılı itibari ile tamamlanması planlanmalıdır.

KOP kapsamına girmeyen alanlar için de projelendirmeler yapılmalı ve yatırımlar planlanmalıdır. Özellikle sulanabilir alanların tamamının kullanılabilmesine yönelik sulama yatırımları önem arz etmektedir, ilçeler bazında yapılan toplantılarda ve alınan bilgilerde planlamaların bütüncül olarak değil de parça olarak yapıldığı ve hayata geçirildiği görülmüştür. Birçok ilçede fizibilite çalışmalarının yapılmadığı ve sulanabilir kapasitenin tam olarak bilinmediği görülmüştür.

Tarım arazilerinin dağınık parçalı ve diğer vasıfları bakımından farklı olması tarımsal üretimde rekabet edebilirliği girdi maliyetlerindeki artışlar ve verim kayıpları yönünden olumsuz etkilemektedir. Bu noktada yürütülen toplulaştırma çalışmalarında karşılaşılan sorunların iyi analiz edilmesi gerekmektedir. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü tarafından, Konya'da 2003-2010 arasında 6 köyde 18.565 ha alanda toplulaştırma çalışması yapılmış 2010 yılında 3 köyde 6.500 ha alanda toplulaştırma çalışmaları yürütülmektedir. Karaman'da ise aynı dönemde 8 köyde 35.075 ha alanda arazi toplulaştırma çalışması yapılmış 2010 yılında 3 köyde 10.308 ha alanda toplulaştırma çalışmaları yürütülmektedir. Toplulaştırma olayının bir yanı ile sosyal bir olay olması toplulaştırmaya katılmada önemli bir geciktirici neden olarak gözlemlenmektedir. Dolayısıyla sosyoloji gözü ile toplulaştırma hadisesine bakılmalı toplulaştırma yapılacak ilçelerin sosyal durumları ve toplulaştırmanın gereklilik ve aciliyet derecesine göre toplulaştırma süresi önceden öngörülmelidir. Toplulaştırma stokunun artması ve muhtemel beklemelere karşı önlemler alınmalıdır. Bu şekilde toplulaştırma yardımı ile tarım arazilerinin büyüklük, erişilebilirlik ve sulama gibi vasıflarının arttırılarak sorunlu alanların tarım arazileri alt yapısı çözümlenmelidir.

Su ve sulamanın tarımdaki ve çevrenin sürdürülebilirliği anlamında önemi bilinmektedir. 2023 yılında olacağı gibi gelecek yıllarda da suyun önemi artarak devam edecektir. Bu noktada 2023 yılında bölgedeki tüm arazilerin modern sulama tekniklerini kullanıyor olması gerekmektedir. Konya Kapalı Havzasındaki su problemi göz önüne alındığında bu alanda en kısa vadeye hedef çekilmeli ve yasal zorunluluklar getirilmelidir. Bu sürdürülebilir tarım ve tarımsal üretimde maliyetlerin yanında bölgenin yaşam geleceği açısından hayati önem taşımaktadır.

Bölgenin mera alanları 1.051.559,52 hektardır. Bölgenin alanının %21,19 gibi bir oranını kaplamasına karşın Anadolu meralarının mera vasıflarını kaybetmesinden dolayı etkin olarak kullanılamamaktadır. Mera potansiyelinin hayvancılık potansiyelini harekete geçirmeye yönelik olarak ıslah edilmesi ve kullanıma açılmasında talep etme ve tahsis konusunda etkin bir iletişim sağlanmalıdır. Özellikle bölgede tarım alanı kısıtlı olan ve hayvancılık gerçekleştirilen bölgelerde tarım alanlarına yem bitkisi ekmek yerine daha katma değerli ürünler ekip yemi satın alma imkanı bulunmaktadır. Bu durumda meraların aktif hale getirilmesi ayrıca bu potansiyel açısından değerlendirilmelidir.

Hayvan ıslahının gerçekleştirilmesi ve sertifikalı tohumluk kullanımı gibi tarımsal üretimde verimliliği etkileyen faktörlerin geliştirilerek kullanımı konusunda çalışmalar devam etmelidir. Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü gibi yerel kurumların geliştirdiği tohumluk cinslerinin daha etkin olarak kullanımı konusunda planlamalar yapılmalıdır.

3. Bölge tarım potansiyelinin en üst seviyede değerlendirilmesini teminen beşeri altyapı eksikliklerinin giderilmesi.

Ülke tarım politikalarının belirlenmesi ve bölgesel kalkınma planlarının hazırlanması aşamasında görev alan en üst seviye insan kaynaklarımızdan tarımsal alanda çalışan işçilerimize kadar bütün tarım aktörlerinin eğitim ihtiyaçları tespit edilerek eğitimleri planlanmalıdır.

Ağırlıklı hedef kitle olan çiftçilerin kalkınmasına yardım etmek amacı güden Tarımsal Yayım bölgede etkinleştirilmeli çok yönlü olarak ve farklı amaçlarla verilmelidir. Bu amaçlar eğitimle ulaşılabilecek ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel nitelikte olabilir. Ekonomik amaçlar; gelirin artırılması, sosyal amaçlar; bölgeler ve cinsiyetler arası farklılıkların azaltılması, kültürel amaçlar; katılımcılığın ve hoşgörü kültürünün geliştirilmesi, çevresel amaçlar ise; çevre koruma ve geliştirme bilincinin kazandırılması gibi amaçlardır.

Bölgede, yerel yönetimlerin ve kuruluşların sahip oldukları yeterli sayı ve nitelikte teknik personeli ve donanımlarının kalkınma amaçlı harekete geçilmesi sağlanmalı, kalkınmada rolü olan kurumların ve aktörlerin (MEVKA, TKDK) proje hazırlama, uygulama, izleme ve değerlendirme konularında kapasiteleri artırılarak, kaynak kullanımında etkinlik sağlanmalıdır.

Bölgenin tarımsal gelişimi açısından gerçekleştirilecek çalışmaların iyi örnekleri yerinde görülerek, uygulamalı olarak çiftçiler, çiftçi örgütleri, sivil toplum örgütleri, kamu kurumları ve özel sektör arasında koordineli bir çalışmanın yürütülmesi sağlanmalıdır. Çalışmaların başarılı olmasını teminen görev paylaşımı yapılmalı katılımcıların finansal olarak desteklenmesi sağlanmalıdır.

Üretilen bütün bilgilerin bölge genelinde etkin bir şekilde paylaşılmasını teminen gerçekleştirilen tarımsal yayım faaliyetlerine ısrarla devam edilmelidir. Çünkü Tarımsal Yayım, Üreticiler ve bilimsel araştırma kuruluşları arasında bir köprü görevi görür. Yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanılmasını sağlamak ve kullanımdan doğan problemleri de zamanında araştırma kuruluşlarına ileterek çözümünü sağlamak yayımın görevidir. Ancak üreticiye yeni teknikleri benimsemenin getirdiği stresle baş etmesini öğretecek, onlara dışarıdan destek olacak "Tarım Danışmanlarına" ihtiyaç vardır. Bu nedenle, üreticilerin tarım danışmanları ile birlikte çalışmalarını sağlayıcı eğitimlere de devam etmek gerekmektedir. Zira tarım danışmanları gelecekte kırsal kalkınmada önemli rol oynayacaklardır.

Ayrıca bilginin erken yaşta verilmesine yönelik Milli Eğitim Bakanlığı ile bölgelere özel müfredat detayları hazırlanması konusunda çalışmalar yapılmalıdır. Bu noktada ilköğretim sonrası dönem içinde tarım liseleri uygulamalarının nicelik ve nitelik olarak geliştirilmesi sağlanmalıdır.

4. Üretim planlamasının yapılabilirdiği, sanayi ile entegre olmuş tarımsal üretim yapılanmasının tamamlanması

Tarıma dayalı sanayinin rekabet edebilmesi için sürekli, kaliteli ve uygun fiyatlı tarımsal ürünlerin temin edilebilmesi diğer yandan tarımsal üreticilerin ürünlerini değer fiyattan ve istikrarlı olarak satabilmeleri gerekmektedir. Bölgesel ve ulusal anlamda rekabet edebilirliğin sağlanması ise bu ürünlerin entegre bir şekilde katma değerli tarımsal sanayi ürünlerine dönüştürülmesi ve markalı olarak diğer bölge ve yurtdışına satılması ile mümkün olabilecektir. Bu şartlarda rekabet edebilir bir tarıma dayalı sanayi ile bu sanayiye entegre olmuş tarımsal üretimin gerçekleştirilmesi eş zamanlı olarak planlanmalıdır. Kamunun planlama üzerindeki etkisinin azalması ile özel sektörün kendi pazar dinamiklerinde bu entegrasyonu sağlaması gerekecektir.

Bu zaman dilimi öncesinde potansiyellerin tespit edilmesi ve sürdürülebilir ürün desenlerinin belirlenmesi konusunda Kalkınma Ajansı ve Tarım İl Müdürlükleri koordinasyonunda çalışmaların tamamlanarak özel sektörün bilgilendirilmesi uygun olacaktır.

Ayrıca sözleşmeli üretim konusunda çiftçinin bilinçlendirilmesi ve özellikle tarıma dayalı yeni sanayi yatırımlarının bölgeye çekilmesi konusunda bölge çiftçileri ile potansiyel yatırımcılar arasında köprü kurulması faaliyeti, Yatırım Destek Ofisi ve Tarım İl Müdürlükleri kanalı ile gerçekleştirilmelidir. Bu konudaki koordinasyonsuzluğun tarımsal faaliyet ve yatırımları söylentilere dayalı beklentiye sokmaktadır. Örneğin özel bir firmanın Sarioğlan'da meyve suyu tesisi yapmayı düşündüğü bu yatırıma göre bölgenin bağcılık faaliyetlerinin artabileceği söylenmektedir. Bu durumda özel sektör yeterli hammaddenin bölgede yetişmesini beklerken çiftçi de üreteceği ürünü alacaklısı olması şartına bağlamaktadır. Burada bir potansiyel hesaplama, yönlendirme, koordinasyon ve özendirmeye ihtiyaç duyulmaktadır.

5. Gıda güvenliği ve ürün sertifikasyonunun sağlanması

Gıda güvenliği anlamında, ürünlerin tarımsal üretim aşamasından sanayi ürününe gelinceye kadar her aşamada gıda üretiminin izlenebildiği ve ürün sertifikasyonlarının tamamlandığı bir yapıya kavuşulması hedeflenmelidir. Gıda güvencesinin ve güvenliğinin sağlanması ile doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı da sağlanmış olacaktır

Bölgenin gerek tarım ürünleri üretimde gerekse de tarımsal sanayideki ağırlığı, bölgenin artan nüfusu, kirlenen çevre kaynakları ve gıda üretiminde yapısal değişimlerini tamamlayamamış küçük firmaların varlığı göz önünde bulundurulduğunda konunun önemi biraz daha artmaktadır. Örgütlü ve rekabet gücü yüksek bir tarımsal yapı oluşturma yolu gıda güvencesi ve güvenliğinin sağlanmasıdır. Bu konuda uluslararası taahhütlerin karşılanması, bölgesel sürdürülebilir kalkınma, yerel sahiplenme ve ortak, bölgeye özgü sorumluluk ilkeleri çerçevesinde yerine getirilmelidir.

6. Tarımsal ürünlerin pazara kolay ve katma değerli olarak eriştiği bir pazar yapılanmasının tamamlanması

Bölgenin ağırlıklı ürünleri olan tahıl ürünlerinin pazara ulaşımında bir problem görünmemektedir. Özellikle tarım sektörü ile entegre olmuş un ve yem sanayinin ve TMO'nun olumlu etkileri görülmektedir. Diğer yandan şeker pancarının da kotalı ekimi yapılan ve alım garantili bir ürün olmasından dolayı sorun yaşanmamaktadır. Ancak aynı şeyi meyve ve sebze ürünleri için söylememiz mümkün gözükmemektedir. Özellikle miktarlı ürünlere dönüştürülmeyen bölgesel meyve ürünlerinin ve satım organizasyonu ara alıcılar marifetiyle yapılan ürünlerin pazara değer fiyattan ulaşımında sorunlar yaşanmaktadır.

Üretici örgütlenmelerinin işlevsiz olması, bölgesel alım merkezlerinin eksikliği, eleme paketleme tesislerinin azlığı, soğuk hava deposu eksiklikleri ve kontrolsüz üretici davranışları neticesinde ürünlerin pazara kolay ve katma değerli ulaşımı sorunu yaşanmaktadır. Üretici örgütlenmeleri ve diğer fiziki şartların tesisi ile örgütlü hareket edilmesi noktasında bilinçlendirme faaliyetlerine ve iyi uygulamalara ihtiyaç duyulmaktadır.

7. Tarım sektörünü bütüncül olarak yönlendirecek örgütlenme yapısının tamamlanması

Üretici örgütlenmelerinin etkin çalışmasını sağlayacak kanuni düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Yönetim ve yönetimin iş başına gelmesi, yönetimin görev süresi, sermaye ve faaliyetler konusunda düzenlemeler sonrasında tarımsal üretimin ve pazarlamanın her safhasında üreticilerin beraber hareket etmesini sağlayacak iyi uygulamalar için yönlendirmeler yapılmalıdır.

AB Katılım Öncesi Mali Yardım başlığında Sivil Toplum Diyalogu olarak AB ülkeleri ile Türkiye'de yer alan bu tür örgütlerin işbirlikleri ve bilgi transferlerine yönelik projelerin devam ettirilerek iyi uygulamaları yaygınlaştırılmalıdır. Örgütlü toplumlar güçlü toplumlardır. Tarım ve gıda işletmelerinin modernizasyon çabaları, belirlenecek öncelikler çerçevesinde desteklenmeli ve tarım-sanayi entegrasyonu özendirilmelidir.

Sanayi Stratejisi

“Sanayi Sektörünün Katma Değeri Yüksek Ürünler Üreten Rekabetçi Bir Yapıya Kavuşturulması”

Faaliyetler:

1. Rekabet edebilir bir sanayi altyapısı için bölge sanayi potansiyelinin tam olarak tespit edilmesi

Ülke genelinde olduğu üzere bölgemizde de sanayi imalatına esas teşkil eden mevcut üretim altyapısı tam olarak bilinmemektedir. Üretimde kullanılan makinelerin sayısı, kapasiteleri, kapasite kullanım oranları, teknolojisi, makinelerin proses yapısı içerisindeki yeri, enerji kullanımları ve üretim kabiliyetlerini içeren sanayi envanteri çalışmasının bir an önce sektörler bazında yapılması gerekmektedir. Saha çalışması ile sağlanacak bu bilgilerin sürekli güncel tutulmasına yönelik bir altyapının da ayrıca eş zamanlı olarak kurulması gerekmektedir.

2. Bölge sanayisinin altyapı ihtiyaçlarının tamamlanması

Bölgede özellikle Konya merkezli olmak üzere sanayinin ihtiyacı olan üretim alanlarının oluşturulması, altyapılarının yapılması ve sanayiciye tahsisi hususunda hızlı hareket edilememektedir. Halen Konya 4. Organize Sanayi Bölgesi'nden sanayi yeri tahsisi sağlanamamıştır. Fabrika alanlarının gerçek ihtiyaç sahibi ve katma değerli ürünler üretecek firmalara tahsisi hususunda pozitif ayrımcılık ve buna yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.

3. İmalat sanayinin katma değeri yüksek ürünler üretimine geçiş süreçlerinin hızlandırılması

Bölge imalat sanayinin katma değeri yüksek ürünler üretip başka bölgelere ve yurtdışına satma noktasında sıkıntıları bulunmaktadır. 2010 yılı ihracat rakamlarına bakıldığında bölgenin ülke ihracatının %1'ini ancak gerçekleştirdiği görülmektedir. Bölgede ihracat açısından sanayinin payı %57,83 olarak gerçekleşmektedir. Bu oranda en büyük pay Makine ve Makine akşamları ihracatı ile taşıt araçları ve yan sanayi dallarındadır.

Taşıt araçları ve yan sanayi sektörü ağırlıklı olarak orijinal parça üretimi değil yan sanayi ürünler üretmektedir. Makine imalat sanayi ise; katma değeri düşük emek yoğun makineleri üretmektedir.

TR52 Bölgesinde üretilen ürün çeşitliliğine rağmen, sanayi ürünlerinin belirli alt sektörlerde yoğunlaştığı görülmektedir. Ayrıca aile şirketlerinin kurumsallaşma sorunu nedeniyle parçalanması üretici sayılarını arttırmakta firmaların buna bağlı finansal sıkıntı yaşamasına sebebiyet vermektedir. Böylelikle firmaların zayıfladığı, işletmelerin sermaye sorunları yüzünden teknoloji ve Ar-Ge yatırımlarına pay ayıramadığı ve ölçek sorunlarından dolayı katma değeri yüksek ürünler üretimi noktasında sıkıntı yaşadığı görülmektedir.

Firmalar değişime hazır hale olabilmeleri için eğitim, danışmanlık, finans ve ortak bulma, teknoloji transferi, pazar araştırması, kurumsallaşma ve markalaşma konusunda ki eksikliklerini gidermelidirler.

Bölge firmalarının rekabet üstünlüğü sağlayabilmeleri için ileri teknoloji makinelerle üretim sürecini hızla tamamlamaları gerekmektedir. Ürün kalitesi ve verimliğinde yaşanan sorunlar biran önce giderilmeli ve dünya standartlarında üretim elde edilmelidir.

Özellikle Karaman ilinde gıda sektörünün katma değeri yüksek ürünlerin üretimine geçişi noktasında yönlendirmeye ihtiyacı vardır. Bölge potansiyeline uygun olarak fonksiyonel gıda ve tıbbi aromatik bitkilere dayalı türev ürünlerin üretimi konusunda Ar-ge çalışmaları yapılmalıdır.

4. Sanayi firmalarının kurumsallaşmasının tamamlanması

Bölgede faaliyet gösteren firmaların en önemli sorunlarından biri kurumsallaşmadır. Genellikle aile şirketlerinde kurumsallaşma sağlanamadığı için 2. nesilde parçalanmakta ve küçülme ortaya çıkmaktadır. Aile şirketlerinin büyük çoğunluğu 3. nesli görememektedir. Kurumsal yönetim süreçlerinin işlemediği işletmelerde profesyonel karar alma imkanları ortadan kalkmaktadır.

Bölge işletmelerinin faaliyetlerine uzun yıllar devam edebilmeleri ve ölçek ekonomisinde rekabet açısından istenilen seviyelere gelebilmeleri için kurumsallaşma bilincinin yükseltilmesi, kurumsallaşma gayretlerinin desteklenmesi ve yeni işletmelerin kurumsal olarak faaliyetlerine başlaması gerekmektedir.

5. Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli eleman ihtiyacı için mesleki eğitimin yeniden yapılandırılması

Sanayi sektörünün büyüyebilmesi ve gelişimi için ihtiyaç duyulan nitelikli ve ara eleman sorunu devam etmektedir. Eğitim sistemimiz sanayinin ihtiyaç duyduğu ara elemanları istenilen vasıfta yetiştirememekte, vasıfsız işgücünün vasıflı hale getirilerek sanayide istihdam edilmesine yönelik mesleki eğitim faaliyetlerinde istenilen sonuçlar tam olarak alınamamaktadır. Bu noktada mevcut mesleki eğitim sistemimiz de ihtiyaca cevap verememektedir.

Sanayi sektörünün mevcut ve gelişme durumu iyi analiz edilerek halihazırda ihtiyaç duyulan ve gelecekte ihtiyaç duyulacak işgücünün planlaması yapılmalıdır, işgücünün sanayinin istediği nitelikte olabilmesinin yolu erken yaşlarda eğitim sürecini tamamlaması ile mümkündür. Mesleki eğitimin şekillendirilmesinde özel sektör ile beraber ilgili meslek kuruluşlarının ve üniversitelerin görüşü alınmalıdır.

6. Katma değeri yüksek büyük sanayi yatırımlarının bölgeye çekilmesi

Bölge sanayisinin mevcut üretim altyapısı ve ürünleri ile gelişim göstermesinin yanında lokomotif olacak yüksek katma değer üretecek büyük sanayi yatırımlarının bölgeye çekilmesi sağlanmalıdır.

Bu noktada ülke içinde bölgenin coğrafi avantajları, lojistik, üretim olanakları, hammadde kaynakları, insan kaynakları ve yan sanayi tedarikçileri gibi avantajlar değerlendirilmelidir. Bunun yanında konjonktürel fırsatlar çok iyi tahlil edilmeli ve bölgeye gelecek yatırımlara talipli olunmalıdır. Örneğin Türkiye ilaç sanayinin çok büyük bir bölümü Marmara'da deprem bölgesinde yer almaktadır. Bu riskin dağıtılması gerekmektedir.

Bölgeye bu tür yatırımlar yapmak isteyen firmalar ve kurumlara fırsatlar oluşturulması noktasında Belediyeler, Organize Sanayi Bölgeleri, Sanayi ve Ticaret Odaları gibi sivil toplum örgütleri Ajans koordinasyonunda ortak ve hızlı hareket etmelidir.

7. Üniversite sanayi işbirliğinin etkin olarak sağlanması

Yıllardır dile getirilmesi, hayata geçirilmesi için Teknokent uygulamalarının başlatılması ve destek mekanizmaları geliştirilmesine karşın, maalesef uygulamada etkin bir üniversite sanayi işbirliğinin sağlanamadığı görülmektedir. Bunun başlıca nedenleri arasında üniversitelerde oluşan akademik bilgi ile sanayinin ihtiyacı olan bilgilerin uyuşmaması gelmektedir. Pratik bazlı bilgileri sanayi kolay olarak birçok yoldan temin edebilirken üretim aşamasında kullanacağı detay bilgileri bulmakta zorlanmaktadır. Bu konuda üniversitenin pratik eksikliği ve bilgiyi istenilen hızda ve vasıfta üretememesi sorunu ön plana çıkmaktadır.

TR52 Bölgesinde faaliyet gösteren 3 devlet ve 2 özel üniversite ile Selçuk Üniversitesi Teknokente bu konuda büyük görevler düşmektedir. Bölgenin sanayi gelişimine paralel olarak üniversitelerde ilgili bölümlerin açılması, eğitim müfredatının bölgeye göre detaylandırılması ve sanayinin yapısının daha iyi tanınmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Ayrıca, özellikle ilçeler bazında açılan yüksekokul ve bölümlerin ilçenin ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştirmeye yönelik planlanması uygun olacaktır.

8. Tanıtım ve markalaşma stratejilerinin oluşturulması

Bölgenin ve bölgedeki firmaların ürünlerinin ulusal ve uluslararası alanda tanıtımına yönelik etkili mekanizmalar geliştirilmelidir. Bu noktada bölgenin potansiyelinin analiz edilmesi, hedef pazarların

doğru belirlenmesi, tanıtım ve markalaşmada hangi kanalların nasıl kullanılacağına iyi analiz edilmesi gerekmektedir.

Marka ürünler üretilmesine yönelik firmanın yönetim yapısından ürünün nihai tüketicinin kullanımı sonrasındaki şikayet giderme aşamasına kadar her alanda bütüncül bir strateji izlenmesi konusunda bilinçlendirme, eğitim, danışmanlık ve finans destekleri sağlanmalıdır.

9. Yenilikçilik ve Ar-Ge Stratejilerinin Geliştirilmesi

Günümüzde rekabet edebilirlik açısından firmaların sürekli olarak ar-geye kaynak ayırmaları ve inovasyon etkinliklerini arttırmaları gerekmektedir. Bu noktada firmaların bilinçlendirilmesi, nitelikli eleman istihdamları, danışmanlık almaları ve ulusal ve uluslararası gelişmeleri izlemeleri, Ar-Ge merkezlerini takip etmeleri ve ulusal ve uluslararası işbirliklerini geliştirmeleri gerekmektedir.

Bu noktada mevcut teşvik mekanizmalarına ilave olarak Avrupa topluluk fonlarında olduğu gibi yurt içi işbirliklerini arttırmaya yönelik ilave destekler sağlanıp yenilikleri teşvik edici destek mekanizmaları geliştirilebilir.

10. Rekabet edebilirlik için kümelenme ve kümelenme benzeri stratejilerin geliştirilerek uygulanması

Uluslararası rekabet şartları, rekabet edebilirlik için yeni stratejilerin geliştirilmesi ve uygulanmasını zorunlu kılmaktadır. Firmaların her aşamada beraber hareket edebilmesi ve rekabet ederken dahi işbirliği içerisinde olması gibi yeni stratejilerin sektör şartlarına göre geliştirilerek uygulanması önem arz etmektedir.

Bu noktada özel sektör ile sektör temsilcisi kurumların beraber hareket etmesi bilinçlendirme, önder olma, eğitim ve danışmanlık hizmetlerinde bulunması önemlidir. Bu tür faaliyetlere yönelik desteklerinde çeşitlendirilmesi gerekmektedir.

11. Bölge sanayinin lojistik altyapısının tamamlanması

Bölge sanayinin ihtiyacı olan hammadde ve ürünlerin uygun şartlarda temini ve mamul ürünlerin hedef pazarlara ulaşım maliyetlerini en aza indirecek şekilde liman bağlantılarının yapılması gerekmektedir. Demiryolu ağının yük taşımacılığında etkin kullanılmasını teminen altyapının sağlamlaştırılması ve gümrük liman bağlantılarının yapılması gerekmektedir.

Konya'da yapımı öngörülen Lojistik Köy yatırımının tamamlanarak bu altyapının etkin kullanılması sağlanmalıdır. Ayrıca, bölge karayollarının yük taşımacılığı noktasında oluşacak ihtiyacı karşılamaya yönelik olarak geliştirilmesi ve yeni alternatif yolların açılması uygun olacaktır. Örneğin Karaman'ı Ayrancı üzerinden limana bağlayan yol yük taşımacılığına uygun olarak yeniden yapılmalıdır.

Bölgeye iş amacı ile gelen yerli ve yabancıların kolay ulaşımının sağlanmasını teminen hızlı ulaşım altyapısının tamamlanması ve bağlantılarının gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Konya- Ankara hızlı tren ulaşımı Anadolu'nun diğer şehirlerine ulaşımı sağlayacak şekilde dizayn edilmelidir.

Sivil havacılık ve yolcu taşımacılığı Anadolu'nun bütün illerine kolay ulaşımı sağlayacak şekilde geliştirilmelidir. Ayrıca bölgeye sivil bir havaalanı kazandırılmalıdır.

12. Bölge sanayinin sermaye sorunlarının giderilmesi

Ölçek ekonomisinde rekabet zorunluluğu işletmelerin sürekli olarak büyümelerini gerektirmektedir. Bölge ekonomisi ilk dönem büyüme trendinde sanayicisinin sermayesini fabrika binasına ve makine ekipmana bağlaması neticesinde işletme sermayesi sıkıntısı yaşamıştır. Öz kaynakların

arttırılmasındaki zorluklar, ortak iş yapma kültürünün zayıf olması, yabancı sermayeye mesafeli duruş ve kredi kullanmama eğilimi gibi sebeplerle sanayinin finans ihtiyacının karşılanmasında sorunlar yaşanmaktadır.

Özellikle yüksek tutarlı ve geri dönüşümü yüksek yatırımlara yönelik uygun yatırım fonlarının oluşturulması ve kullandırılması önem arz etmektedir.

Turizm Stratejisi:

“Turizm Sektörünün Rekabetçi Bir Yapıya Kavuşturulması ve Sürdürülebilirliğinin Sağlanması”

Faaliyetler:

1. Turizmin sürdürülebilir kalkınmanın etkili bir ögesi haline gelmesi için sahip olunan turizm değerlerimizi kapsayıcı bir envanterinin çıkartılması.

Bu hususta "Türkiye Kültürel Mirasları" platformu üyeleri ile bilgi alışverişinde bulunmak ve sonuç odaklı çalışmalar gerçekleştirmek üzere Kalkınma Ajansı bünyesinde bir heyet kurulması, il Kültür Turizm Müdürlükleri, kamu ve özel üniversite akademisyenleri, yerel yönetimler ve özel sektör temsilcileri ile beraber turizm potansiyellerinin detay olarak analiz edilmesi hususunda çalışmalar yapılması planlanmalıdır.

Envanter çalışması; turizm varlıkları isimleri, varlık türü, varlığın tarihçesi, varlığın önemi, varlığın hitap ettiği insan profili (dini, milliyeti, dili, yaş grubu, meslek grubu, kültür seviyesi, eğitim düzeyi, yaşam alışkanlıkları vb.), varlığın ağ ilişkileri (varlık-insan, varlık-şehir, varlık-yapı, varlık-yöresel değer, varlık-tarih ve varlık-varlık vb.) gibi turizm potansiyelinin en üst seviyede değerlendirilmesine yönelik planlama, yatırım, markalaşma ve pazarlama aşamalarında kullanılacak bilginin üretilmesine önemli oranda katkı sağlayacaktır.

Böyle bir çalışma en geç 2 yıl içerisinde tamamlanmalı, sonuçlar tüm taraflarla paylaşarak güncellenmelidir.

2. Turizmde üretilen/bilinen bilgilerin, planların, hedef ve stratejilerin toplumun her kesimi ile paylaşılması, projelere yerel sahiplenmelerin en üst düzeyde olmasını teminen özellikle yerel aktörlerle bilgi paylaşımı ve işbirliğinin yapılması.

Envanter çalışması ile işbirliğine başlanılan yerel aktörlere; bölgeye ilişkin planlamalar, çalışmalar, hedef ve stratejilere ilişkin bilgilendirmenin kesintisiz gerçekleşmesini temin etmek gerekmektedir. Yerel aktörlerin her aşamada görüş ve katkılarının alınarak, gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili onlara geri beslemede bulunulması ve bu faaliyetlerin kurumsallaştırılması sağlanmalıdır.

Yerel aktörlerle işbirliği yapılması ve bilgi paylaşımının sağlanması yerel sahiplenmenin yanı sıra potansiyel belirlemeye de yardımcı olacaktır. Bu nedenle envanter çalışması, potansiyel belirleme çalışması ile bir arada yürümelidir. Bu çerçevede bir taraftan turizm envanteri belirlenirken diğer taraftan belirlenen turistik unsurların hangilerinin öncelikli yatırım yapılarak faydaya dönüşebileceğini, hangilerinin daha uzun vadeli bir biçimde ele alınması gerektiği ortaya konulmuş olabilecektir. Yörenin gelişme potansiyeli ve ihtiyaçlarının farkında olan ve bu doğrultuda hizmet veren Kalkınma Ajansı burada koordinasyon görevini üstlenmelidir.

3. Turizm değerlerinin sürdürülebilir kullanımının sağlanması

Turizm değerlerinin mevcut durumlarının izlenmesi, korunması ve geliştirilmesi konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın koordinasyonu daha aktif hale getirilerek yerel aktörlerle görev paylaşımının hızlı yapılması gerekmektedir.

Turizm potansiyeli taşıyan alanların çevre düzenlemelerinin yapılması, tesisleşmenin sağlanması ve diğer alt/üst yapı harcamalarının gerçekleştirilmesi konusunda öngörme, planlama, finansman, uygulama ve işletme aşamasında bu koordinasyonun devam ettirilmesi gerekmektedir. Ayrıca bu koordinasyona yerel yönetimlerin yanı sıra, sivil toplum örgütlerinin, kamu ve özel sektör temsilcilerinin katılımlarının sağlanması önemlidir.

Turizm değerlerinin sürdürülebilir kullanımının sağlanması bu değerlere ilişkin oluşturulacak ekonomik değerin garanti edilmesi ve işletmeye açılması ile mümkün olabilecektir. Yerel düzeyde bu anlayışın oluşturulabilmesi için de yapılacak koordinasyonun bir taraftan turistik alanlara ziyaretçileri yönlendirebilecek bir yapıda olması, diğer taraftan da turistik alanlarda işletmeciliğin getireceği faydalar konusunda bilgi verici bir hüviyet kazanması gerekmektedir.

4. Turizm sektörünün altyapı ihtiyaçlarının bölgesel olarak tespit edilmesi ve eksiklerin giderilmesinin planlanması

Turizm sektörünü destekleyen otel, restoran, salon, nitelikli turizm şirketi, insan kaynağı ve her türlü altyapı açıkları bölge bazında ve yerel turizm noktaları itibari ile tespit edilmelidir. Turizmde gerçekleştirilmesi düşünülen kamu plan ve yatırımları önceden ilan edilmelidir. Bu plan ve yatırımlara uyma konusunda kamu hassasiyeti sağlanmalı ve yatırımcılara belirgin şartlar altında yatırım yapma imkanı tanınmalıdır.

Ayrıca bölge ya da ulusal bazda gerçekleştirilen planlama faaliyetlerine yönelik kendi ihtiyaçlarına yönelik yerel unsurların görüş ve katkıları alınmalıdır. Örneğin Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2023 Strateji Belgesinde, turizmin çeşitlendirilmesi stratejisi kapsamında kongre turizmi için altyapısı uygun iller arasında yer almasına karşın Konya, fuar turizmine uygun birinci ve ikinci derece iller arasında yer almamıştır. Oysa Konya Türkiye'nin tarım, makine imalat sanayi vb. gibi sektörlerinde kendini kabul ettirmiş sektör önderi bir şehir olmasının yanında, bu alanda ilde düzenlenen fuarlar genel kabul görmüş ve hızla büyüyen fuarlardır. Bu durumda Konya'nın kongre merkezi yanında fuar merkezi olarak da yeniden değerlendirilmesi ülke turizmi açısından önemli katkı sağlayacak bir uygulama olacaktır.

Kalkınma Ajansları, yerel potansiyelin değerlendirilmesi konusunda, Yatırım Destek Ofisleri yardımı ile özel sektörün bilgilendirilmesi ve yönlendirilmesinde aktif rol almalıdır.

5. Turizmdeki pazarlama ve markalaşma anlayışının yeniden ele alınarak tüm turizm değerlerinin optimal kullanıldığı bütüncül pazarlama yapılanmasının sağlanması

Bölge genelinde turizm faaliyetlerinin belirli merkezlerde toplanması, bu faaliyetlerin bölgenin diğer çekim merkezlerine ve kırsal alanına yayılamamasının ve turizm potansiyelinin optimal bir biçimde değerlendirilememesinin nedeni, diğer merkezlerin altyapı ve tanıtım eksiklikleri olarak görünmesine karşın asıl neden, turizmde dar bir pazarlama ve markalaşma anlayışının hakim olmasıdır.

Ülke geneline de yaygınlaşmış olan bu dar bakış açısından dolayı turizm sektörü belirli kıyı bölgelerinde kontrolsüz olarak gelişmiş ve bu bölgelerde ciddi altyapı sorunlarının ve sosyal sorunların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Turizmdeki sadece bu bölgelere yoğunlaşan büyüme; diğer sektörler üzerindeki gelir getirici ve çarpan etkilerinin istenilen seviyeye çıkmamasına, gelir getirici faaliyetlerin ülke geneline makul oranlarda dağılamamasına neden olmaktadır. Turizmin sıkıştığı bölgelerdeki rekabet anlayışı; toplam turizm gelirlerinin küçülmesine, kalitenin düşmesine ve dolayısıyla nitelikli turist üzerinden yüksek gelir elde etme şansının ortadan kalkmasına yol açmıştır. Dünya Turizm Örgütü verilerine göre ülkemizin 2009 yılı itibariyle gelen turist sayısına göre dünyada 7. Sırada olmasına karşın turizm gelirlerinde 9. sırada yer alması bunu göstermektedir. Aynı yıl itibari ile Türkiye 27,1 milyon turist sayısı ile 21,3 milyar USD gelir elde ederken 24,2 milyon turist sayısı ile Almanya 34,7 milyar USD gelir elde etmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 2023 Stratejisi bütüncül pazarlama ve varış noktası odaklı ve çok fonksiyonlu turizm öngörüsünde bulunmaktadır. Strateji, turizm potansiyeli taşıyan en üst sayıda merkezin turizm varlıklarının turizmde sürdürülebilir olarak kullanılmasını teminen hazır hale getirilmesini, turizm noktaları arasında hava, kara ve deniz ulaşım altyapısının tamamlanmasını ve turizm pazarlamasına yönelik ülke bazında lansman fikirlerinin oluşturulmasını öngörmektedir. Zaten Türkiye için strateji belgesinde yer alan ayrımlar (stratejiler, 9 farklı Turizm Gelişim Bölgesi, 7 farklı Tematik Koridor, 10 Turizm Kenti ve 5 Eko-Turizm Bölgesi) bir anlamda lansman fikirlerinin çerçevesini de ortaya koymaktadır.

Bu anlamda makro düzeyde gerçekleştirilen planlamalara yerel düzeyde uygulamanın şekillendirilmesi ve/veya planın revizesi anlamında katkıda bulunulması hedeflenmelidir. Konya-Karaman Bölgesinde buna yönelik olarak toplumun her kesiminin katılımı ile üretilecek fikirlerin hayat bulmasını teminen koordinasyon görevini MEVKA yürütmelidir.

Tüm turizm değerlerinin optimal kullanıldığı bütüncül pazarlama yapılanması;

- a) Gerçekleştirilen tüm turizm faaliyetlerini ülke genelindeki turizm pazarlama fikirleri ile beraber düşündüğü gibi bölge içerisinde sahip olunan tüm değerlerin ortak pazarlanmasına yönelik bir senaryo geliştirir;

Bu kapsamdaki rollerin dağıtımında marka olmuş değerlerin sürükleyici gücünden istifade ederek bütün turizm değerlerinin birbirini tamamlar şekilde dizayn edilmesini içerir. Bütüncül pazarlama stratejisinde çekim gücü olan turizm varlığı diğerleri ile ilişkilendirilir ve turizm değerlerinin bir sinerji oluşturması hedeflenir. Örneğin bölgenin yurtdışında tanınan markası Mevlana'dır. Gerek yurt içinden gerekse yurtdışından bölgeye gelen turistlerin ana geliş gayesidir. Öyle ki bu markanın yanında Yunus Emre, Nasrettin Hoca, Sadrettin Konevi, Karamanoğlu Mehmet Bey gibi diğer önemli şahıs markaları oldukça geri planda kalmaktadır. Bu durum, söz konusu kültür değerlerimiz arasındaki güçlü ilişkinin algılanmamış olmasından kaynaklanmış ve bunun sonucu olarak bütün bu şahsiyetler aynı turizm senaryosunda yerini alamamıştır. Örneğin, Hz. Mevlana'nın validesi Karaman kökenlidir ve türbesi de burada yer almaktadır. Konya'ya gelmeden önce 7 yıl Karaman'da kalmış ve kişisel gelişiminde burada merhale almıştır. Öyleyse Konya'da Mevlana türbesinin ayrı, Karaman'da validesinin türbesinin ayrı tanıtılması şeklindeki parçacı pazarlama anlayışından çıkılarak Hz. Mevlana bir bütün şeklinde anlatılabilir ve böylece Karaman ile Konya turizmi birbirine entegre edilebilir.

- b) Farklı turizm türlerinin ilişkilendirilmesi suretiyle turistin birden çok turizm aktivitesini beraber gerçekleştirmesine imkan tanır. Bir manada turiste yeni seçenekler sunar;

Bu kapsamda Hz. Mevlana'yı ziyarete gelen turistler aynı zamanda O'nun öğretisini öğreneceği, yaşayabileceği, modern dünyanın verdiği sıkıntılardan kurtulabileceği ve bu sayede ruhen ve bedenen rahatlayacağı bir turizm hizmeti alabilir.(Tarihi Şahsiyet - Sağlık Turizmi). Aynı şekilde turistler, Hz. Mevlana'nın eserlerini yazdığı ve dönemsel olarak gidip kaldığı Ilgın Kaplıcalarına gelerek kaplıca turizmi hizmeti ile Mevlana öğretisini öğreneceği ve yaşayacağı turizm hizmetini bir arada alabilir.

6. TR52 Düzey 2 Bölgesi'nin deniz turizmi, turizm gelişim bölgeleri ve tematik koridorlarla ulaşım ve pazarlama ağlarının kurulması

Turizm Stratejisi 2007-2013 eylem planında öngörülen hızlı tren hatlarına ilave olarak diğer turizm gelişim bölgeleri ile bağlantı kurulması amacına yönelik olarak Konya merkez olmak üzere Antalya-Konya- Nevşehir-Kayseri hattının yapılması uygun olacaktır. Bu sayede Antalya'ya 4 mevsim gelen turistlerin günübirlik başta Konya olmak üzere Nevşehir ve Kayseri gibi iç bölgelere taşınması sağlanarak turizmin kıyı kesiminden iç kesimlere yayılması sağlanacaktır. Bu şekilde Karaman ilinin de turizm potansiyeli hareketlenmiş olacaktır. Bu tür bir seyahat kolaylığı turistlerin koridorlar arasındaki seyahat özgürlüğünü genişleteceğinden bireysel turizm potansiyelimiz artacaktır. Kış aylarında Antalya'da uzun süre konaklamaya gelen turistler, bu hat yardımı ile Konya'da sema ayinini izleyip ya

da bir kongreye katılıp ertesi gün Nevşehir'de balon ile Kapadokya gezisi yapıp aynı gün içinde Antalya'ya geri dönebilecektir. Her ulaşım kolaylığı turizmde yeni bir pazarlama ve gelir olanağı oluşturacaktır. Yabancı basında yer alan trafik kazalarının olumsuz etkileri ve bu etkileri ortadan kaldırmaya yönelik harcama giderleri de azalacaktır.

Dünya turizm pastasından en fazla pay alan ülkelerden Fransa, İngiltere, İtalya ve Almanya arasındaki güçlü hızlı tren altyapısı ve özgür seyahat edebilme seçenekleri karar vericilerin zamanlarını burada geçirebilmelerine yönelik birçok seçenek sunmaktadır. Buna bağlı olarak turistlerin Türkiye'nin geniş yelpazeli, özgün ve cazip turizm potansiyeline kolayca erişebileceklerini bilmeleri gün geçtikçe önemli hale gelmektedir. Turistlerin tercihlerini belirlemede önemli bir unsur olan fayda maliyet değerlendirmelerindeki ulaştırma, lojistik gibi önemli engellerin ortadan kalkması, turizmde önemli bir genişleme imkan sağlayacaktır.

7. Kırsalda gelir getirici faaliyetlerin desteklenmesi ve turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesi için yöresel el sanatları ve yöresel ürünlerin desteklenmesi

Küresel rekabette yöresel el sanatları ve ürünlerinin üretiminin devam etmesi için kırsal turizm faaliyetlerine entegre olarak üretilip pazarlanması gerekmektedir. Kırsal alanda gelirin çeşitlendirilerek arttırılması, turizm faaliyetlerinin ve turizmi destekleyen ürünlerin arttırılması için yöresel potansiyeller korunmalı, yatırımı özendirilmeli ve unutulmasının önüne geçilmelidir.

Bu noktada öncelikle Katılım Öncesi Mali Yardım başlığında verilmesi düşünülen desteklerin hayata geçirilmesi gerekmektedir.

8. İç Turizm potansiyelinin hayata geçirilmesine yönelik öngörme, planlama, özendirme ve yönlendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi

Orta vadede turizm faaliyetlerinin kırsala yaygınlaştırılması işleminin planlama, yatırım, finansman, tanıtım ve turizm potansiyel eksikliği gibi nedenlerle bütün yerleşim birimleri için mümkün olmayacağı veya istenilen sonuçların elde edilemeyeceği görünmektedir. Buradan hareketle, göç sebebi ile köy, belde ve ilçe gibi kırsal yerleşim yerlerinin şehir dışında yaşayan insan potansiyellerine yönelik bir planlama öngörülmalıdır.

Kırsal alan ile uyumlu, kabul görür turizm anlayışının şekillenmesi ve turizm faaliyetlerinin tabanda benimsenmesine yönelik olarak aslen oralı olup bir şekilde kırsalda kalacak yeri, gidecek akrabası kalmayan hemşerilerin turizm potansiyelleri yazlık ya da emeklilere özel (sürekli - yarım yıl) olarak muhakkak değerlendirilmelidir. Bu durum kırsalın imarında kamu yükünü azaltacağı gibi, kırsalda yaşayan insan sayısının dengelenmesi, bu kişilere bağlı kırsala gelip gidenlerin artması ile turizmde ve turizme bağlı ekonomik faaliyetlerde hareketlenme sağlayacaktır.

ilk etapta özellikle yurtdışında çok sayıda hemşerisi olan Kulu, Cihanbeyli, Kazımkarabekir ve Yunak gibi ilçelerde yurtdışında yaşayan kişiler için, yurt içinde İzmir, İstanbul ve Antalya'da hemşerisi olan Derebucak, Bozkır ve Sarıveliler ilçeleri için bu tür projeler pilot olarak uygulanabilir.

Beyşehir Çavuş Belediyesi'nin "Sonsuz Şükran Köyü", ve Taşkent Belediyesi'nin tarihi Taşkent evlerinin restorasyonu gibi projeleri iç turizm kapasitesinin oluşturulmasına hizmet edecek şekilde desteklenmelidir.

Ayrıca ilçe ve köylerde yapılacak envanter çalışması sonucunda birbirleri ile bağlantılı kısa rotalar oluşturularak günübirlik seyahat ve konaklama noktaları oluşturulabilir. Bu sayede hem il içinden hem de yurtdışından il merkezine gelip civarı da gezmek isteyen turistler için önemli bir imkan oluşturulmuş olabilecektir.

Enerji Stratejisi

“TR52 Bölgesinde Enerji Çeşitliliğinin Arttırılarak Arz Güvenliğinin Sağlanması”

Faaliyetler:

1. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması

Ülkelerin birbirleri ile rekabet gücünü etkileyen en önemli unsurlardan biri olmayı bu yüzyılda da koruması beklenen enerji maliyetleri nedeniyle, yeraltı ve yerüstü enerji kaynakları ve buna bağlı yapılacak üretim önümüzdeki dönemde ülkemiz için de önemini korumayı sürdürecektir. Türkiye'nin bir taraftan ekonomik gelişimine girdi sağlayacak fosil yakıtlara bağımlılığının sürmesi beklenirken, diğer taraftan enerji çeşitliliğini artırarak arz güvenliği sağlamayı hedeflediği önümüzdeki 15 yıllık dilimde, yenilenebilir enerji kaynaklarının toplam enerji kaynaklarının içerisindeki payının arttırılması hedeflenmektedir.

Bu hedeflere bağlı olarak 2023 yılında Konya Karaman TR 52 düzey 2 Bölgesinde hem tarımsal ve sınaî üretime girdi olacak hem de meskenlerde hanehalkının tüketimine sunulacak enerji arz güvenliğinin ve çeşitliliğin sağlanması amaçlanmaktadır. Bölgede mevcut baraj ve santrallere ek olarak yenilenebilir enerji kaynağı potansiyeli araştırılarak, güneş ve rüzgâr gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı ve bu kaynaklara yatırım yapılması teşvik edilecektir.

2. Yenilenebilir enerjiye yönelik sanayi kollarının desteklenmesi

Bölge, Türkiye'nin güneş ışığından en fazla faydalanan bölgesi ve rüzgar enerjisi açısından potansiyel taşıyan bir konumundadır. Bölgedeki yenilenebilir enerji potansiyelinin üretim amacıyla değerlendirilmesine yönelik faaliyetlerin desteklenecektir.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması önceliği altında ele alınan yenilenebilir enerjiye yönelik sanayi kollarının desteklenmesi gerekmektedir. Buna bağlı olarak yenilenebilir enerji üretimine katkı verecek yan sanayinin gelişiminin önü açılacaktır.

3. Bölgenin enerji madenlerinin etkin olarak kullanımına yönelik yatırım altyapıların tamamlanması

Diğer taraftan bölgenin başlıca yer altı kaynakları olan linyit ve jeotermal kaynaklarının daha verimli bir biçimde değerlendirilmesi ve ekonomik faydaya dönüşmesi sağlanacaktır. Türkiye genelinde uygulanmakta olan politikalarla bağlantılı olarak, bölgedeki linyit kaynakları çevreye zarar vermeyecek biçimde daha temiz teknolojiler kullanılarak yüzeye çıkarılacaktır.

Bölgenin jeotermal potansiyelinin değerlendirilmesi, uygun olan bölgelerde şehir merkezlerinde ısınma için kullanılmasını sağlayacak sistemlerin geliştirilmesi açısından gelecekte önem kazanacaktır. Ayrıca, elektrik enerjisinin daha güvenli kullanılması ve bölge insanının hayatını tehdit etmekten çıkarılmasının teminen tüm şehir merkezlerinde elektrik şebekelerinin yer altına alınması işlemi tamamlanacaktır.

4. Enerji verimliliğinde OECD ülkeleri seviyesine gelecek şekilde hızlı ve sürekli gelişme sağlanması

Bölgenin rekabet gücünün artırılmasında enerji girdi maliyetlerinin düşürülmesi ve buna hizmet edecek şekilde enerji verimliliğinin artırılması önemli bir faktör haline gelecektir. Bu nedenle bölge insanının enerji verimliliği konusunda bilinç düzeyinin artırılması ve bölgede verimlilik düzeyinin OECD ülke ortalaması olan 0,18'e yakınsanacak şekilde Türkiye ortalamasının üzerine çıkması sağlanacaktır.

Ulaştırma Stratejisi

“Erişebilirliği Artmış, Yüksek Standartlara Sahip, Entegre Ulaşım Sistemi”

Faaliyetler:

1. Entegre ulaşım bağlantılarının geliştirilmesi ve bütüncül ulaşım-lojistik-üretim alanları sisteminin kurulması

Entegre bir ulaşım sistemi için;

- Farklı ulaşım türlerinin entegrasyonunun sağlanması, ulaşım yatırımlarının ve imar planlarının bu doğrultuda hazırlanması,
- Sınır yerleşkelerin ana ulaşım akslarına erişiminin güçlendirilmesi,
- Ulaşım sisteminin sektörel entegrasyonu arttıracak şekilde güçlendirilmesi,
- Hammadde ve sanayi sistemini destekleyecek nitelikte ulaşım-lojistik odaklarının belirlenmesi,
- Ulaşım türleri arasında dengeyi sağlayacak uygun ücret ve teşvik politikalarının geliştirilmesi ve uygulanması.

içerdiği fonksiyonlar ve konumu itibarıyla bölgenin, önemli bir odak haline gelebilmesi için çevre kentlerle ve uluslar arası anlamda fonksiyonel bağlantılarının güçlendirilmesi gerekmektedir. Bunun için, öncelikle ulaşım sistemlerinin etkinliğinin arttırılacak ve odak noktalarını destekleyecek şekilde planlanması gerekmektedir. Bölgenin Mersin liman kentine yakınlığı, bölgede yapılması düşünülen lojistik merkez, mevcut sanayi alanları ve İstanbul-Ankara gibi önemli pazar alanlarına yakınlığı bu durum için önemli fırsat sunmaktadır.

Tamamlanan hızlı tren hattı, devam eden Ankara-Pozantı otoyolu ve havaalanının standartlarının iyileştirilmesi, ulaşım sistemleri arasında entegrasyonun sağlanması için iyi bir fırsat sunacaktır. Bunun için, entegre ulaşım izin veren teknolojilerin geliştirilmesi ve kullanımının yaygınlaştırılması, ulaşım türleri arasında bağlantıları sağlayan intermodal terminallerin yaygınlaştırılması ve uygun otopark politikaları ile desteklenmesi, ulaşım sistemine ilişkin kurumlar arasında işbirliğinin geliştirilmesi öncelikli alt faaliyetler olarak sayılabilir.

2. Ülke genel stratejilerine uygun şekilde raylı sistemin ağırlıklı olduğu bir toplu taşıma sisteminin geliştirilmesi

Türkiye Ulaşım stratejilerine bakıldığında karayoluna verilen ağırlığın başta demiryolu olmak üzere diğer ulaşım türlerine aktarılması amaçlanmaktadır. Bu durum bölgenin tarım topraklarının, taşımacılığın ağırlık kazandığı bölgede korunabilmesini ve mal ve hizmet taşımacılığında ağırlığın demiryoluna aktarılmasını sağlayacaktır. Ayrıca bu yolla, bölgedeki herkes için eşit erişim olanakları sağlayan bir toplu taşıma sisteminin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bu çerçevede, diğer ulaşım sistemlerinin raylı sistemleri destekleyecek şekilde planlanması ve uygulanması gerekmektedir;

- Raylı sistem odaklı entegre edilmiş bir toplu taşıma sisteminin oluşturulması,
- Yük ve Yolcu taşımacılığında bölge dışına ulaşımın ağırlıklı olarak raylı sistem ile karşılanabilmesi için, mevcut raylı sistem ağının hızlı tren ve banliyö hatlarıyla entegrasyonunun sağlanması ve
- Raylı sistem altyapısına yönelik yatırımların arttırılması ve bu yatırımların Ar-Ge ve teknoloji geliştirme faaliyetleri ile desteklenmesi.

3. Toplu Taşıma Sistemlerinin Geliştirilerek Etkin Kullanımlarının Sağlanması

Bölgede artması planlanan nüfusun ihtiyaçlarına karşılık verecek başta demiryolu olmak üzere mevcut ulaşım altyapısının daha verimli bir şekilde kullanılması hedeflenmektedir. Dengeli ve entegre edilmiş bir ulaşım sistemi ve raylı sistemin ağırlıklı olduğu bir toplu taşıma sisteminin geliştirilmesi, bu yatırımları gerçekleştirilerek entegrasyonun sağlanması, dengeli bir ulaşım altyapısının sunulması, raylı sistem odaklı bir toplu taşıma sisteminin oluşturulması, söz konusu altyapının etkin bir şekilde kullanılması ve tercih edilmesini sağlamada yeterli değildir.

Eğitim Stratejisi

1. Eğitimde Kalite, Rekabet ve Verimliliği Arttırmaya Yönelik Olarak İdari Yapının Yeniden Düzenlenerek Yapısal Değişimin Sağlanması

2. Eğitim Sisteminin İnsan Kaynakları ve İnsan Kaynakları Uygulamalarının Yeniden Yapılandırılması Faaliyetler:

1. Eğitim sistemi ve idari yapısı dünya ile rekabet edebilecek bir yapıya kavuşturulacaktır.

- MEB merkez teşkilatı politika belirleyen, araştırma ve planlama yapan, rehberlik eden, pilot uygulamalara öncülük eden ve denetleyen kurumsal bir yapıya kavuşturulacaktır,
- Talim Terbiye Kurulunun uygulama içindeki görevlerinden arındırılarak asli görevlerine odaklanmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır. Bu sayede eğitim müfredat planlaması günün ihtiyaçlarına göre yapılandırılacaktır,
- 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun gözden geçirilerek bakanlık birimleri azaltılacak ve yeniden yapılandırılmalıdır. Bu sayede Milli eğitim bakanlığı hantal yapıdan kurtularak daha verimli çalışacaktır.

2. Okulların fiziki altyapısı tamamlanacak, eğitim kalitesi iyileştirilecektir.

- Kamu harcamalarında en büyük pay eğitime ayrılacaktır.
- insan kaynağının niteliğini dünya ile rekabet edebilecek standartlara yükseltmek amacıyla başlanan yeniliklere devam edilecek ve eğitim sektöründe faaliyet gösterecek olan beşeri sermaye yatırımları sürdürülecektir.
- Derslik, altyapı, öğretmen ve donanım gibi erişim sorunları azaltılacak, eğitim kalitesi artırılacaktır.
- Milli Eğitim Bakanlığı genel düzeyde politikaları belirleyen, koordinasyon ve denetim fonksiyonlarını yerine getiren etkin bir yapıya dönüştürülecektir.
- Okulların öğretmen ihtiyacı giderilecek, öğretmen yeterlilikleri artırılacaktır.
- Öğrencilerin yeteneklerinin ve bireysel farklılıklarının erken dönemlerde belirlenmesi için rehberlik ve yönlendirme sisteminin etkin hale getirilmesi çabası sürdürülecektir.
- ilköğretimde 4 ila 6. yıldan sonra çocukların ilgi ve kabiliyetlerine göre farklı alanlara yoğunlaşmalarına imkân verilecektir.

3. Okulöncesinde okullaşma oranı 2023 yılında %100 ye çıkarılacaktır.

- Okul öncesinde %100 okullaşma oranı hedefine ulaşılması için gerekli derslik ve okulöncesi öğretmen ihtiyacının planlaması yapılacaktır.
- Okul öncesi eğitimin kırsal alanlarda da yaygınlaştırılması için ikili eğitim ile gezici ve yaz anaokulu gibi uygulamalar yaygınlaştırılacak, yaygın eğitim imkânlarından faydalanılacaktır.
- Toplumsal farkındalığın artırılması için yazılı ve görsel iletişim araçları kullanılacaktır
- Okulöncesi Özel öğretim kurumları teşvik edilecektir.

4. Okullaşma oranı ilköğretimde ve ortaöğretimde % 100'e çıkarılacaktır.

- ilköğretimde okul terkleri azaltılacaktır,
- Her ilçede, ilçenin nüfusu da dikkate alınarak, en az bir kız ve erkek öğrenci ortaöğretim yurdunun bulunması sağlanacaktır,
- ilköğretim çağ nüfusunda olup da okula gitmeyen her 5 çocuktan 3'ü kızdır. Kız çocuklarının okullaştırılmasına özel önem verilmeye devam edilecektir.
- Türkiye genelinde % 98,41 olan ilköğretimde okullaşma oranı TR52 Bölgesi geneli için Konya ilinde %98,39 Karaman ilinde %98,15'dir, 2023'de ilköğretimde okullaşma oranı hem bölgede hem ülke genelinde %100'e çekilecektir. Bunun sağlanabilmesi için özellikle ülke genelinde bu oranın %90'ın altında olan illere, TR52 bölgesinde okullaşma oranı %90'ın altında olan ilçelere öncelik verilecektir. Zorunlu ilköğretim takibi iyi bir şekilde yapılacaktır,
- Türkiye genelinde % 69,33 olan ortaöğretimde okullaşma oranı TR52 Bölgesi geneli için Konya ilinde %65,67 Karaman ilinde %70,80'dir. Milli Eğitim Bakanlığı eğitim hedeflerinde ortaöğretimde okullaşma oranı 2020 yılında %90 2023 yılında genelinde bu oranın %60'ın altında olan illerde %100 olması hedeflenmektedir. Bunun sağlanabilmesi için özellikle TR52 bölgesinde okullaşma oranı %60'ın altında olan ilçelere öncelik verilecektir. Ortaöğretimde eğitim zorunlu hale getirilmelidir,
- Özel öğretim kurumları teşvik edilecektir,
- Ortaöğretim süresinin 4 yıla çıkarılmasından dolayı öğrenci sayısında meydana gelecek olan yaklaşık 700 bin öğrenci artışı, derslik başına öğrenci sayısını 32'den 43'e yükseltmiştir. Derslik başına düşen öğrenci sayısının önce 30'a 2023 yılında da OECD ülkelerin standardı olan 25'e çekilmesi için gerekli alt yapı ihtiyacı giderilecektir
- Ortaöğretim sistemi, çocukların farklı alanlarda ders almasına imkân veren bir yapı ile zenginleştirilip çok yönlü yetiştirmelerine ortam hazırlayacak hale getirilecektir.

5. İlk ve Ortaöğretimde eğitim müfredatı gözden geçirilerek ihtiyaç esasına göre yeniden düzenlenecektir.

- Eğitimin her kademesindeki eğitim programlarının içerdiği hedefler ve öğrenme etkinlikleri, bireylerin kendi özgün fikirlerini özgürce ifade etme, her tür kaynaktan ulaşılan bilgiye bilimsel şüphecilikle yaklaşma cesaretine sahip olma ve kendisi de dahil olmak üzere her türlü fikri sorgulayabilme bilinci kazandırılacaktır,
- Eğitim kurumlarındaki kurumsal yapı yöneticiler, öğrenciler ve aileler ile birlikte ilgili diğer STK'ların okul yönetimine aktif katılımlarını sağlayıcı nitelik ve esneklik kazandırılacaktır,
- Eğitim Müfredat programları, günün gelişen ve değişen şartlarına uygun olarak öğrenciler ve

aileler ile birlikte ilgili diğerk STK'ların ve diğerk paydaşların da görüşleri alınarak sürekli olarak yenilenecek, MEB Talim ve Terbiye Kurulu bu amacı gerçekleştirmek imkânlarına ve yapıya kavuşturulacaktır.

6. Ortaöğretimde meslek Okullarına devam eden öğrencilerin payı ülke genelinde %65'e,TR52 Bölgesinde %75'e çıkarılacaktır. Mesleki ve teknik eğitim sistemi etkin hale getirilecektir.

- Mesleki eğitim veren kurumların fiziki altyapı ve öğretmen ihtiyacı giderilecektir
- Mesleki eğitim sisteminin işlevselliğini geliştirmede iş dünyasıyla işbirliği artırılacaktır.

- Mesleki eğitim programlarının ve içeriklerinin belirlenmesinde TR52 bölgesinde yapılan ve yapılacak olan Rekabet Elması analizinde ortaya çıkan bölgenin rekabet üstünlüğüne sahip olduğu sektörlerle yeniden planlanacaktır.
- Mesleki eğitimde okul türü yerine program türünü esas alan ve programlar arasında kolaylıkla geçişlerin yapılabildiği esnek bir sistemin altyapısı kurulmuş olup, önümüzdeki dönemde bu sisteme geçilmelidir.
- Hızlı teknolojik değişim, uluslararası bütünleşme, artan rekabet ve bilgi ekonomisinin gelecek ihtiyaçlarını dikkate alan bir mesleki ve teknik eğitim sistemi geliştirilecektir.
- Özel sektör, meslek kuruluşları ile işçi ve işveren kuruluşlarının meslek eğitimi vermeleri desteklenecektir.
- AB'nin meslek eğitimi programı olan Leonardo da Vinci Programı çerçevesinde çalışmalar yoğunlaştırılmalıdır. Eğitim Kurumları bu konuda eğitim ve maddi açıdan desteklenecektir.
- Mesleki eğitimle yükseköğretim arasındaki geçişler kolaylaştırılacaktır.
- Meslek Yüksekokullarının mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarıyla entegrasyonu güçlendirilecektir ve meslek yüksekokulları daha işlevsel hale getirilecektir.
- Çıraklık eğitim merkezlerinin ve programlarının modernleştirilmesi, meslek liseleri ve meslek yüksekokullarının işgücü piyasası ile işbirliği içinde eğitim yapmaları sağlanacaktır.

7. Eğitimcilerin eğitimine önem verilecektir.

- Öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının özel statülü memur konumunda değerlendirilerek sosyal ve ekonomik statüleri artırılacaktır.
- Öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerinin sadece Milli Eğitim Bakanlığı tarafından değil, özel kurum ve kuruluşlar tarafından da verilmesi için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.
- Öğretmenlerin alanları ile ilgili olarak düzenlenen konferans, kongre ve sempozyumlara katılmaları sağlanacaktır.
- 2023 yılında, öğretmenlerin yarısının yüksek lisans dereceli olması sağlanacaktır.
- Öğretim elemanlarının her yıl alanları ile ilgili yurt dışı ve yurt içi kongre ve konferanslara katılmaları için gerekli mali düzenlemeler yapılacaktır.

8. Yükseköğretim kurumları yeniden yapılandırılacaktır.

- Üniversiteler tek merkezli yönetim anlayışından çıkılarak küresel rekabete katılabilen, dünyaya açık ve Türk toplumunun beklentilerini karşılayan dinamik kurumlara dönüştürülecektir.
- Üniversiteler, uluslararası standartlarda hizmet verebilmeleri ve bilimsel olarak özgür, idari olarak özerk ve finansal olarak mali kaynak üretebilen yapılara kavuşabilmeleri amacıyla ilgili paydaşların katılımıyla katılımcı, hesap verebilir, özerk, sorumlu ve şeffaf bir yönetim yapısına sahip olacaktır.
- Yükseköğretim Kurulu standart belirleme, koordinasyon, uzun dönemli planlamadan ve denetimden sorumlu olacak şekilde yeniden yapılandırılarak kurumsal kapasite olarak güçlendirilecektir.
- YÖK'ün, Yükseköğretim Koordinasyon Kuruluna dönüştürülmesi için sistemin tamamı gözden geçirilecek, konunun ilgili taraflarının uzlaşması neticesinde gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır.

- Yerel kalkınmayı desteklemek üzere üniversitelerin bulundukları bölgenin sorunlarına eğilmesi ve bulundukları bölgelerin ihtiyaçlarını dikkate alarak ihtisaslaşması sağlanacaktır.
- Milli Eğitim Bakanlığınca 2006 yılında başlatılan yurt dışına lisansüstü eğitim almak ve sonrasında üniversitelerde görevlendirilmek üzere her yıl 1000 öğrenci gönderilmesi uygulamasına devam edilecektir.
- TÜBİTAK'ın burs programlarına ve Erasmus programı çerçevesinde öğretim üyesi, araştırmacı ve öğrenci değişim programlarına devam edilecektir.
- Başarılı mezunlar başta olmak üzere nitelikli bireylerin akademik hayata yönlendirilmesi amacıyla öğretim üyeliği mesleği cazip hale getirilecek, bu kapsamda araştırma görevlilerinden başlamak üzere özlük hakları iyileştirilecektir.

9. Mesleki eğitimde TR52 bölgesinin ihtiyaç duyduğu nitelikteki insan gücünü yetiştirmek için kurulan eğitim sistemi ihtiyaca göre yapılandırılacaktır.

- Bölgenin rekabet yapabileceği sektörlerin ihtiyacını tespit için yapılan rekabet elması analizinde öne çıkan sektörlerle göre ihtiyaç duyulan insan kaynağı ihtiyacı belirlenip eğitim formasyonları buna göre yapılandırılacaktır.
- Mesleki eğitime özel bir önem verilerek kaliteyi geliştirici ve yeniliği teşvik edici kurumsal ve yasal önlemler alınacaktır
- Mesleki ortaöğretim ile üniversite-sanayi işbirliği geliştirilecektir.
- Meslek Liseleri ile Meslek Yüksek Okulları sistemi yeniden yapılandırılmalı, özel donanım gerektirenler daha etkin biçimde teşvik edilmeli ve yaygınlaştırılacaktır.
- Üniversite eğitimi ve üniversitelerde eğitim formasyonları Bölgenin ve Ülkenin ihtiyaç duyduğu insan kaynaklarını karşılayacak yönde oluşturulacaktır.

10. İl İstihdam Kurulları ile İl Mesleki Eğitim Kurulları birleştirilerek karar alma organı haline getirilecektir.

- Mesleki eğitim programlarının ve içeriklerinin belirlenmesinde ilgili sektör temsilcilerinin aktif katılımı sağlanarak insan kaynağı yetirilmesi planı ihtiyaca göre şekillenecektir.
- Merkezi ve yerel düzeyde, işletmelerin mesleki eğitim sistemi içerisine alınması ile eğitim istihdam arasındaki ilişki güçlenecek, işverenler istedikleri nitelikteki işgücünü kolayca temin edebileceklerdir.
- istihdam ve mesleki eğitim politikalarının yerel düzeyde belirlendiği bu iki kurulun birleştirilmesi, karar alma organına dönüştürülmesi ve etkin çalışmasının sağlanması, eğitim-istihdam ilişkisini güçlendirecektir
- Bu amaçla,3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununda gerekli değişiklikler yapılacaktır.

11. Meslek Yüksek Okulları (MYO) ile mesleki ve teknik orta öğretim kurumları arasında program bütünlüğünü esas alan iş bölümü ve iş birliği kurulacaktır.

- Meslek Yüksek Okulları meslek liselerinin müfredatlarını tekrar eder konumdan çıkarılarak, aralarında program bütünlüğü sağlanacaktır.
- Faal olmayan Meslek Yüksek Okulları kapatılacak; öğrenci sayısı az ve programları yerel ihtiyaçları karşılamaktan uzak olan Meslek Yüksek Okulları coğrafi yakınlıkları dikkate

alınarak diğer okullarla birleştirilecektir.

12. Girişimcilik teşvik edilecektir.

- Girişimci eğitimi veren birimler geliştirilmeli, yaygınlaştırılacaktır.
- Risk sermayesi sistemi etkinleştirilmelidir,
- KOBİ yönetimini geliştirici destek veren kurumlar (KOSGEB, TEYDEB vb.) etkinleştirilecek ve yerelleştirilecektir.
- Girişimciliği yönlendirici ve tetikleyici düzenlemeler yapılacaktır.

13. İnsan kaynağının niteliğini geliştirmek amacıyla bilgi teknolojileri etkin kullanılacaktır.

13.1. insan kaynağının niteliğinin geliştirilmesinde e-öğrenme yönteminin etkin kullanımı sağlanacak ve bilgi teknolojilerine erişim yaygınlaştırılacaktır. Bilgi teknolojileri ile ilgili eğitim müfredatı geliştirilecektir.

TÜRKİYE SANAYİ STRATEJİSİ BELGESİ (2011-2014)

Ülkemiz imalat sanayi işletmelerinin uluslar arası rekabet ortamında önemli rakipleri Çin ve Hindistan firmalarıdır. Bu ülkelerin son yıllarda hızla uluslar arası ekonomiye entegre olmaları bu işletmelerimizin rekabet kapasitelerini arttırma gereklerini pekiştirmiştir. Rekabet gücünün yükseltilmesine yönelik olarak gerçekleştirilmesi düşünülen bir dizi eylem ise ülkemizin sanayi stratejisini oluşturmaktadır. Bu amaca yönelik olarak Türkiye Sanayi Stratejisi Belgesi (2011-2014) yayınlanmıştır.

9. Kalkınma Planı (2007-2013) belgesinde belirlenen 5 Ekonomik ve Sosyal Gelişme Eksenlerinden biri Rekabet Gücünün Arttırılmasıdır. Bu kapsamındaki 10 stratejik amaçtan biri “Sanayi ve Hizmetlerde

Yüksek Katma Değerli Üretim Yapısına Geçişin Sağlanması”dır.

Türkiye’nin 2007-2013 dönemini de kapsayan 2001-2023 dönemine ait Uzun Vadeli Strateji çerçevesinde hazırlanan Dokuzuncu Kalkınma Planı’nın vizyonu, “İstikrar içinde büyüyen, gelirini daha adil paylaşan, küresel ölçekte rekabet gücüne sahip, bilgi toplumuna dönüşen, AB’ye üyelik için uyum

sürecini tamamlamış bir Türkiye”dir. Bu genel vizyon çerçevesinde; Türkiye Sanayi Stratejisi’nin uzun dönemli vizyonu, “Orta ve yüksek teknoloji ürünlerde Avrasya’nın üretim üssü olmak” şeklinde belirlenmiştir.

Bu vizyon çerçevesinde, 2011–2014 yıllarını kapsayan Türkiye Sanayi Stratejisi’nin genel amacı ise “Türk sanayisinin rekabet edebilirliğinin ve verimliliğinin yükseltilerek, dünya ihracatından daha fazla pay alan, ağırlıklı olarak yüksek katma değerli ve ileri teknoloji ürünlerin üretildiği, nitelikli işgücüne sahip ve aynı zamanda çevreye ve topluma duyarlı bir sanayi yapısına dönüşümünü hızlandırmak” olarak belirlenmiştir.

Yukarıda belirtilen genel amacı gerçekleştirmek üzere, üç temel stratejik hedef tespit edilmiştir. Uygulanacak sanayi stratejisinin odağında, bu üç temel stratejik hedef doğrultusunda yapısal dönüşümü desteklemek yer almaktadır;

a. Becerilerini sürekli geliştirebilen (güçlü) şirketlerin ekonomideki ağırlığının arttırılması:

Sanayi stratejisi kapsamında, Türkiye’de yatırım ve iş yapma ortamı, becerilerini sürekli geliştirebilen, mevcut rekabet ortamında ayakta kalabilme ve büyüebilme becerisine sahip şirketlerin gelişimine imkân verecek şekilde reform edilecektir. Orta ve uzun vadede küreselleşmenin ortaya çıkardığı değişimlere ve baskıya rağmen, ülke sanayinin gelişebilme performansı, kendi beceri ve kabiliyetlerini sürekli geliştirebilen şirketlerin ağırlığı ile doğru orantılı olacaktır. Sanayi stratejisi, işletmelerin yüksek teknolojik kabiliyete ve nitelikli işgücüne sahip, değişen şartlara uyum sağlayabilen, ulusal ve uluslararası piyasalarda rekabet gücü olan bir yapıya kavuşturulmasına katkı sağlayacaktır. Strateji kapsamında, işletmelerde yenilikçiliğe önem verilmesi, nitelikli işgücünün geliştirilmesi, bilgi ve iletişim teknolojilerinin etkin biçimde kullanılması desteklenecektir.

b. Orta ve yüksek teknoloji sektörlerin üretim ve ihracat içindeki ağırlığının arttırılması:

Orta ve yüksek teknoloji sektörlerde katma değeri yüksek üretime geçmek amaçlanmaktadır. Ancak, küresel rakiplerle karşılaştırıldığında, söz konusu sektörlerin Türkiye’deki üretim ölçeğinin genelde küçük olması, bu amaca orta vadede erişilmesini zorlaştırmaktadır. Halihazırda bu sektör grubunda yer alan ve önemli büyüme potansiyeli arz eden motorlu kara taşıtlarının imalatı, makine imalatı, tıbbi alet, hassas ve optik aletler imalatı, hava ve uzay taşıtları imalatı, elektronik sanayi ve ilaç üretimine yönelik yatırımlar ile bu sektörlerin gelişmesine yönelik stratejilere önem verilecek ve bu sektörlerde Türkiye’nin önemli bir üretim üssü haline gelmesi desteklenecektir.

c. Düşük teknoloji sektörlerde katma değeri yüksek ürünlere geçilmesi: Geleneksel sektörlerde ülkemiz halihazırda önemli üretim ölçeği ve birikimi elde etmiş durumdadır. Bu birikim, söz konusu sektör grubunun alt sektörlerinde katma değeri yüksek ürünlere geçiş açısından önemli avantaj oluşturmaktadır. Bu sektörlerde, katma değeri arttırmaya yönelik destek verilecektir. Bu sektörlerin küresel piyasalardaki değer zincirlerinde, Türk şirketlerinin etkinliğini arttırması hedeflenerek tasarım, markalaşma ve lojistik gibi katma değeri arttırıcı faaliyetlerin geliştirilmesi sağlanacaktır.

TR52 Bölgesi'nde Sanayi Sektörünün Rekabetçiliği

Madencilik ve Taş ocaklığı Sanayi

Bölgenin önemli maden rezervleri bulunmaktadır. Seydişehir ilçesi boksit rezervleri bakımından bölge ve ülke için çok önemlidir. Ancak bu rezervlerin ekonomiye kazandırılmasına yönelik Seydişehir'de yer alan tesislerin etkin olarak çalıştırılması ve yatırım eksikliklerinin giderilmesi gerekmektedir. Yeterli miktar ve kalitede hammadde ve ucuz enerji girdisi tesisin rekabet avantajlarından. Diğer yandan yeterli işgücünün varlığı ve üretilen ürünlere hızlı talebin olması da diğer rekabet avantajlarından.

Bölgenin 2 ilinde de önemli kömür ve linyit rezervleri bulunmakta ve bu konuda işletmecilik faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Ermenek kömür rezervleri kapalı sistem işletmecilik ile çalıştırılmakta bu da maliyetleri arttırmaktadır.

Ayrıca Karapınar'da yeni bulunan linyit rezervleri kalori bakımından, termik santral işletimine uygundur. Burada termik santral kurulmasına yönelik çalışmalar ve ayrıca bölgede var olan güneş enerjisi potansiyelinin de değerlendirilebilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu yatırımlar ile bölgenin enerji çeşitliğinin arttırılarak arz ve güvenliğinin arttırılması sağlanmış olacaktır.

Bölgenin mermer ocakları bakir durumdadır. Özellikle Beyşehir bölgesinde yer alan rezervler yeterli oranda değerlendirilememektedir. Enerji maliyetlerinin yüksek olması, taşıma sorunları, marlaşma ve tanıtım ile ulusal firmaların kendi aralarında yaşanan rekabet sektörün önemli sorunlarıdır. Bölgenin kaynaklarının işlenmeden blok olarak yurtdışına satılması da sektörün katma değerini düşürmektedir. Sektörün yatırım açığının giderilmesi ve ürünlerin yurtdışı pazarlarda direk olarak pazarlanmasının sağlanması durumunda istihdam ve gelir potansiyeli taşıdığı görülmektedir.

Tarıma Dayalı İmalat Sanayi

Bölge tarıma dayalı imalat sanayi, tarımsal üretim entegrasyonuna bağlı olarak gelişme göstermiştir. Bölgede, üretilen buğdayların işlenmesine yönelik un fabrikaları, sert buğdayların ağırlıklı kullanıldığı makarna fabrikaları, bölgedeki arpa, buğday ve mısırı kullanan yem fabrikaları, bölgedeki sütü işleyen süt ve süt ürünleri fabrikaları ve bölgede kesilen hayvanların etlerinden et ve işlenmiş et ürünleri üreten fabrikalar tarıma dayalı imalat sanayinin başlıca tesisleridir.

Bunun yanında bölgede kurulu 3 adet şeker fabrikası bölgede üretilen şeker pancarının işlenmesini yaparak şeker üretimi gerçekleştirmektedir.

Girdisini ağırlıklı olarak bölgeden alabilen bu tesislere ilave olarak, girdisini ağırlıklı olarak dışardan alarak bölgede işleme faaliyeti yapan yağ imalatı, nişasta imalatı, şekerleme ve çikolata ve pastacılık mamülleri gibi tesisler bulunmaktadır. Özellikle Karaman ili gıda sanayinin makarna hariç üretim yapısı ağırlıklı olarak hammaddesini bu şekilde dışarıdan almaktadır.

Porter'ın Rekabet Elmas Modeli dikkate alınarak alt sektörler bazında sektörlerin rekabetçilik düzeyleri analiz edilmiştir;

Görüldüğü üzere oransal farklılıklar olmasına karşın bütün alt sektörlerin rekabetçilik düzeyleri orta seviyede görünmektedir. Özellikle bölge dışından ve ithal hammaddeyi yoğun olarak kullanan ve lojistik giderleri daha yüksek sektörlerin rekabetçilik seviyeleri daha düşüktür. Palm yağı, kakao ve glikoz gibi girdileri yüksek oranlı kullanan, emek yoğun çalışan Bisküvi –kek- çikolata ve yan ürünleri imalatında katma değeri yüksek fonksiyonel gıda üretimi gibi katma değeri yüksek gıda ürünlerinin üretimine geçişin planlanması önem arz etmektedir. Bu konuda Ar-ge ve fizibilite çalışmaları yapılmalıdır.

Karaman'ın mevcut elma üretimine ilave olarak Karaman –Ayrancı hattında kurulan modern elma üretim alanlarının, bölgenin kapalı sistem modern sulamaya geçmesi sonrasında arttırılması söz konusu olabilecektir. Bu durumda meyve suyu ve işlenmiş meyve üretiminde tarıma dayalı imalat sanayinde gelişme olması söz konusu olacaktır. Karaman Organize Sanayi Bölgesi yatırım yeri olarak uygun bir bölgedir. Bölgenin bu konuda bir gıda markası çıkarma ya da ulusal bir markayı Karaman'a yatırıma ikna etmeye ihtiyacı vardır. Bu durumda sözleşmeli meyve üretimine bağlı olarak Sarıveliler, Başyayla ve Ermenek'te yaşanan meyve ağaçlarının gençleştirilerek üretime kazandırılması ve bu kırsal alanların gelir imkanlarının arttırılması mümkün olabilecektir. Elmanın yanında, kiraz ve üzüm üretim alanları da aynı şekilde geliştirilerek sanayileşmesi Karaman'da sağlanabilir. Ancak Taşeli platosunun Karaman merkeze ulaşım güzergahından dolayı bu bölgede üretilecek ürünlerin Hadim Alanya yolu güzergahından sahil şeridine turizm pazarına sunum olanakları da ayrıca değerlendirilmelidir.

Taşeli platosunda potansiyel bir değer içeren tıbbi aromatik bitkiler üzerine araştırma çalışmaları devam etmektedir. Bu potansiyelin Karaman merkezde üretimi yapılacak fonksiyonel gıda sanayi ile entegre olanakları araştırılmalıdır.

Diğer İmalat Sanayi

Madencilik ve taş ocaklığı, tarıma dayalı imalat sanayi ve tarıma bağlı imalat sanayi dışında kalan diğer imalat sanayi özellikle Konya ilinde önemli bir yer tutmaktadır. İstihdam, ihracat ve firma sayısı bakımından değerlendirildiğinde sektörün çok fazla sektörel faaliyetlerden oluştuğu ve bu alt sektör yoğunlaşmalarının birbirine yakın seyrettiği görülmektedir.

Diğer imalat sanayi sektörleri içerisinde belirli ölçek büyüklüne ulaşmış ana firma sayısının bölgede az olması rekabet açısından çeşitli sorunları da beraberinde getirmektedir. Zira bölgede faaliyet gösteren işletmeler girdi maliyetleri açısından avantajlı olmadıkları gibi belirli büyüklüğe ulaşamamaya bağlı olarak ölçek ekonomisinin getirdiği faydalardan da yararlanamamaktadırlar. Ayrıca yatırım, finans ve nitelikli insan kaynakları kullanımında dezavantajlar yaşanmaktadır.

Bölgede üretilen ürünlerden hacim ve ağırlık olarak büyük, değer olarak küçük ve emek yoğun üretilen ürünler rekabetinde daha yoğun yaşandığı ve düşük kar marjlı ürünler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Düşük Teknolojili sektörlerde katma değeri yüksek ürünlere geçilmesi ulusal stratejisine de uygun olarak özel sektörün aktif olarak yönlendirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

TÜRKİYE TURİZM STRATEJİSİ 2023 BELGESİ

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 9. Kalkınma Planı'nda belirtilen "Turizm sektörünün uzun vadeli ve sağlıklı gelişimini sağlamak üzere turizm sektörü ana planı hazırlanması" hedefi kapsamında 2007 yılında "Türkiye Turizm Stratejisi 2023" belgesi hazırlanmıştır. Bu belge ile özünde daha önceki yıllarda Türk turizmine parçacı yaklaşımların olumsuz etkilerini ortadan kaldırmaya yönelik bütüncül yaklaşım getirilmesi hedeflenmiştir. Belgede 16 strateji benimsenmiş ve Türkiye için 9 Turizm Gelişim Bölgesi, 7 Tematik Koridor, 10 Turizm Kenti, 5 Eko-Turizm Bölgesi önerilmiştir.

Kentsel ölçekte markalaşma stratejisi kapsamında "zengin kültürel ve doğal değerlere sahip kentlerimizin markalaştırılarak, turistler için bir çekim noktası haline getirilmesi" hedeflenmiştir.

Turizmin çeşitlendirilmesi stratejisi kapsamında "Alternatif turizm türlerinden öncelikli olarak sağlık turizmi ve termal turizm, kış turizmi, golf turizmi, deniz turizmi, ekoturizm ve yayla turizmi, kongre ve fuar turizminin geliştirilmesi" hedeflenmiştir.

Belge'de belirlenen stratejik yaklaşımlar çerçevesinde yapılacak çalışmaların tamamlanması, geliştirilmesi öngörülen bölgelerdeki altyapı ve konaklama ihtiyaçlarının karşılanması durumunda, 2023 yılında, 63 milyon turist, 86 milyar \$ dış turizm geliri ve turist başına yaklaşık 1.350 \$ harcamaya ulaşılması öngörülmektedir. Hükümet hedeflerinde bu rakamlar 50 milyon turist ve 50 milyar USD turizm geliri olarak revize edilmiştir.

"Türkiye Turizm Stratejisi 2023" Belgesinde TR52 Bölgesi

TR52 Bölgesi illerinden Konya'ya ilişkin 2 strateji ve 1 Eko-Turizm Bölgesi hedefi belirlenmiş ve buna yönelik planlara yer verilmiştir. Bölgenin diğer ili Karaman'a yönelik herhangi bir hedef öngörülmemiştir. Konya iline yönelik öngörüler aşağıdaki gibidir;

a) "Zengin kültürel ve doğal değerlere sahip kentlerimizin markalaştırılarak, turistler için bir çekim noktası haline getirilmesi" stratejisi kapsamında **Konya'nın** da dahil olduğu marka kültür kentleri oluşturulması doğrultusunda 2023 yılı hedefleri;

- İç ve dış turizmde kültür turizmi hareketini artırmak için her yıl Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından bir şehir "Kültür Turizmi Kenti" olarak ilan edilecektir.
- Tarihi, kültürel ve mimari özelliği olan yapıların ve ören yerlerinin restorasyonu yapılacaktır.
- Yöresel etkinlikler uluslararası standartlara uygun biçimde geliştirilecektir.
- Kültürel ve sanatsal gösterilerin sergileneceği tesisler ve mekanlar yapılacaktır.
- Yerel halkın soyut ve somut kültürel mirasın değeri ve korunması konusunda bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.
- Şehirlerimizin zengin kültürel mirasını vurgulayan ulusal uluslar arası düzeyde tanıtım ve pazarlama yapılması sağlanacaktır.

Söz konusu hedeflere ulaşmak için yapılacaklar ise şöyle sıralanmıştır;

1. Mimari düzenlemeler

- Uluslararası standartlarda şehir müzeleri kurulacak,
- Tarihi, kültürel ve mimari özelliği olan yapıların ve ören yerlerinin restorasyonu yapılacak,
- Tarihi dokuları ve eski merkezleri yenilenmesi projeleri hazırlanacak,
- Anıt, kale, su kemeri, sur, han, kervansaray v.b. tarihi yapıların ışıklandırma ve çevre düzenlemeleri yapılacak,
- Tarihi çekim noktalarının çevresinde turistik yeme-içme tesisleri yapılacak,

- Ülkemizin meşhur el sanatlarından deri, halı, takı gibi ürünlerin sunulacağı Kapalıçarşı benzeri otantik alışveriş merkezleri yapılacak ve mevcut olanların iyileştirilmesi sağlanacak.

2. Ulaşım Sistemi ile ilgili Düzenlemeler

- Havaalanı otelleri yapılacak,
- Havaalanı-kent merkezi toplu taşıma sistemleri kurulacak,
- Kıyı şehirlerindeki iskele ve limanlarda düzenlemeye gidilecek,
- Deniz turizmi olanakları geliştirilecektir.

3. Kültürel Aksamın düzenlenmesi

- Kongre turizmine yönelik tesis ve aktivitelerin canlandırılması çalışmaları başlatılacak,
- Fuar ve kongre merkezleri yapılacak,
- Sanat köyleri kurulacak,
- Ulusal ve uluslararası ölçekte faaliyetler düzenlenecek,

4. Fiziksel -Sosyal Düzenlemeler

- Kent merkezinde turizm danışma büroları açılacak,
- Yerel idare ve ilgili kuruluşlar ile işbirliği yapılarak altyapı ve üstyapı eksiklikleri tamamlanacak,
- Yön levhaları ve bilgilendirme tabelaları konulacak,
- Şehir turları kapsamında tur güzergahını ve çekim noktalarını gösterir özel şehir haritaları ve broşürleri basılacak ve sahip olunan değerlerin gerek ülke çapında gerekse yurtdışında tanıtım ve pazarlaması yapılacaktır.

b) “Alternatif turizm türlerinden öncelikli olarak sağlık turizmi ve termal turizm, kış turizmi, golf turizmi, deniz turizmi, ekoturizm ve yayla turizmi, kongre ve fuar turizminin geliştirilmesi” stratejisi kapsamında kongre turizmine altyapısı uygun iller İstanbul, Ankara, Antalya, İzmir, **Konya**, Bursa, Mersin öncelikle ele alınarak Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yönlendirici çalışmalar yapılacaktır;

- Kongre turizmine yönelik planlama ve tahsis çalışmaları yapılarak, yatırımcılara yön gösterici, kongre, fuar vb. etkinlikleri teşvik edici politikalar geliştirilecektir.
- Kongre turizminde varış noktası yönetim şirketlerinin rolü yeniden düzenlenecektir.
- Kongre merkezi olarak planlanan bölgelerin nitelikli turizm tesislerine ve uluslar arası havaalanına sahip olması sağlanacaktır.
- Her ilde bir kongre merkezi oluşturularak gerek ulusal gerekse de uluslar arası kongrelerin Türkiye’de yapılması için tanıtma, planlama ve uygulama projeleri yapılacaktır.

Söz konusu hedeflere ulaşmak için yapılacaklar ise şöyle sıralanmıştır:

- Kongre Turizminin gelişmesi için öncelikli olarak seçilen yedi ilde (İstanbul, Ankara, Antalya, İzmir, Bursa, Konya ve Mersin) Kültür ve Turizm Bakanlığı öncülüğünde toplantılar düzenlenerek kongre turizminin gelişmesi için gerekli örgütlenmenin kurulması sağlanacaktır.
- İl Turizm Konseyleri’nin girişimleri ile öncelikli her ilde yönetim ve pazarlama ile ilgili kongre turizmi şirketlerinin veya buna benzer yapılanmaların kurulmasında aktif rol üstlenilecektir.

c) “Varış noktası olarak geliştirilecek ve birden fazla ili kapsayan turizm gelişim bölgelerinde yerel ve bölgesel kalkınmada turizmin güçlü bir araç olarak kullanılması” stratejisi kapsamında ülkemizde 9

adet tematik bölge önerilmektedir. Ülkemiz turizminde geliştirilmesi hedeflenen turizm faaliyetleri ile bölgelerin uluslar arası düzeyde varış noktası olarak geliştirilmesi ile turizmin iç bölgelere yayılması, turizm sezonunun tüm yıla yayılması sağlanacaktır. Bu kapsamda **Konya ilinin yer aldığı VI. Göller Bölgesi Eko-Turizm Gelişim Bölgesi** kapsamında yapılacak faaliyetler aşağıdaki gibidir;

Göller Bölgesi, Ege, Akdeniz ve İç Anadolu bölgelerinin ortasında yer almakta olup, Konya, Isparta, Afyon ve Burdur illerini kapsamaktadır. Bölgede, başta Beyşehir, Eğirdir, Kovada, Acıgöl, Burdur, Salda, Eber ve Akşehir Gölleri olmak üzere çok sayıda göl bulunmaktadır. Bu göller esas alınarak, doğa turizmine yönelik alanlar ve turizmi destekleyen trekking, araçlı ve çadırli kamp, yamaç paraşütü, dağcılık, mağaracılık, avcılık, binicilik, bisiklet, sörf, foto safari vb. gibi faaliyetler geliştirilecektir. Ayrıca, önemli bir yaban hayatına sahip olan bölgede, habitatlar ve ekosistemler bozulmadan sürdürülebilir bir turizm yaklaşımı sunulacak, ziyaretçilerin doğa ve doğa koruma konularında bilgilendirilmesi yöredeki doğa koruma çabalarına katkıda bulunulması sağlanacaktır. Bölge içinde yer alan göller odaklı “Turizm Merkezi” ilan edilebilecek alanlar belirlenerek, fiziki planların tamamlanmasından sonra turizm yatırımcılarına tahsisi stratejik plan kapsamında gerçekleştirilecektir. Göller Bölgesinde gerçekleştirilecek arazi tahsisi ve yapılacak yeni yatırımlar ile nitelikli tesis sayısının artırılması sağlanarak mevcut konaklama kapasitesinin niteliğinin de yükseltilmesi sağlanacaktır.

TÜRKİYE’NİN 2023 EĞİTİM VİZYONU

Vizyon 2023 – Eğitim ve İnsan Kaynakları Paneli, Türkiye’nin Eğitim ve İnsan Kaynakları konusunda 2023 vizyonunu şu şekilde belirlemiştir;

- Özgürlükçü, eşitlikçi, kişisel farklılıkları gözetken ve değerlendiren, yaratıcılık ve hayal gücünü geliştiren, öğrenme ve insan odaklı
- Sürekli gelişimi kendine ilke edinen
- Herkesin kendi, özellikleri doğrultusunda en üst düzeyde geliştirebildiği bir eğitim sistemi
- Kendi kültürüne has öğrenme teknolojilerini ve yöntemlerini oluşturmuş ve yerinden yönetim ilkesi etrafında örgütlenmiş
- Toplum ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik
- Özgür düşünen ve bağımsız karar verebilen, yenilikçi, özgüven sahibi, hayata olumlu bakan bir insan profili yetiştirmeye dönük eğitim anlayışı
- Bilim, sanat ve teknoloji üretebilen; girişimci, çevreye duyarlı vatandaşların yetiştirileceği bir eğitim sistemini kurmak.

Eğitimde Ülke Stratejisi

2023 yılına kadar;

- 2014 yılında, “Bilgi Temelli Ekonomi İçin Yapılan Yatırımlar” kapsamında, mevcut AB-15 ortalamalarını geçmek,
- 2023 yılında, “Bilgi Temelli Ekonomi Performans Ölçütleri”nden her Birin de, o dönemde AB’nin en iyi ilk 10 ülkesi arasında yer almak ana hedefler olarak belirlenmiştir.

Bu ana hedefe ulaşmak için eğitim sistemi aşağıdaki stratejik amaçları sağlayacak özelliklere sahip olmalıdır;

1-Eğitimde Yapısal Değişimin Sağlanması

2023’te bölgesel ve ülkesel düzeyde her alanda (ekonomi, kültür, siyaset) rekabet edebilen bir beşeri sermaye oluşturabilmek için belirlenen vizyonları gerçekleştirmek ve bu sayede çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkmak için eğitim sistemimizde köklü, yapısal değişim ve dönüşümler getirecek adımlar atılmak zorundadır. “Geleneksel Eğitim Sistemimiz” köklü bir değişimle;

- İnsanımıza, bilim, sanat ve teknolojide, özgün bilgi üretme yeteneği kazandıran,
- Yaşam boyu öğrenme yetileri geliştiren,
- Formel eğitim dışında ömür boyu eğitim ve alanlar arası geçişi sağlayacak öğrenim ortamları yaratan,
- Eğitimin tüm taraflarını, sivil toplum kuruluşları ve aileler dâhil olmak üzere katılımcı ve demokratik biçimde bir araya getiren bir yapı kazanmak durumundadır.

Bu yapısal değişim ve dönüşüm sonucunda, toplumun tüm kesimlerinde yaratılan farkındalık, etkin katılım, sorumluluk bilinci ve sosyal sinerji ile, dinamik ve sürdürülebilir kalkınma ve küresel rekabet yeteneği yüksek bir toplumun gerçekleşmesi amaçlanmaktadır. 164

1.1.Eğitim Sisteminde Yapılması Gerekenler

Eğitim sistemimiz konusunda yetkili kurumlar olan Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu gerekli planlama çalışmalarını yapmakta ve yürütmektedir. Dolayısıyla, bu çalışmanın amacı 2023 Vizyon çalışmasında ortaya çıkan görüşler çerçevesinde ilgili kurumlara yardımcı olabilecek önerilerde bulunmaktır

1.1.1.Okulöncesi Eğitim

İnsan yaşamının bütün evrelerini zihinsel, bedensel, duygusal gelişim yönünden etkileyen ve bilimsel gelişmelerle önemi gittikçe anlaşılan okul öncesi eğitimi yaygınlaştırarak; çağ nüfusunun temel yaşam becerilerini öğrenmesini, ilköğretime hazırlanmasını, elverişsiz çevreden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı oluşturulmasını, Türkçenin doğru ve güzel konuşulmasını sağlamak.

Okul öncesi eğitimde % 33 olan net okullaşma oranını dezavantajlı çocukları gözeterek Milli Eğitim Bakanlığı 2014 Stratejik plan dönemi sonuna kadar % 70'in üstüne çıkarmak.

- Milli Eğitim Bakanlığı 2014 Stratejik Plan dönemi sonuna kadar okul öncesi eğitimde okullaşma oranı ile ilgili hedefleri yakalayabilmek için ihtiyaç duyulan öğretmen sayısının tamamını karşılamak
- Milli Eğitim Bakanlığı 2014 Stratejik Plan dönemi sonuna kadar okul öncesi eğitimi çeşitlendirmek ve bu alanda toplumsal farkındalığı artırmak.

1.1.2. İlköğretim

- İlköğretimde % 98,20 olan net okullaşma oranını plan dönemi sonuna kadar % 100'e çıkarmak
- İlköğretimdeki okul terklerini 2014 yılı sonuna kadar ortadan kaldırmak
- Türkiye genelinde bölgesel farklılıklar dikkate alınarak ilköğretimde derslik başına düşen öğrenci sayısını plan dönemi sonuna kadar 30'a düşürmek
- İlköğretim programlarında; öğrencilerde yerleşik bir demokrasi kültürünün oluşturulması, kendi kültürünü özümsemesi, millî manevî değerlere bağlı, evrensel değerleri benimseyen nesiller yetiştirilmesine yönelik etkinlikleri ve uygulamaları plan dönemi boyunca arttırmak

- Bütün öğrencilerin, eğitim kurumlarında koruyucu sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını sağlamak
- İlköğretimde taşınmalı ilköğretim uygulamasının hizmet kalitesini artırmak, yatılı ilköğretim bölge okullarının kullanım kapasitesini 2014 yılı sonuna kadar % 90'ın üzerine çıkarmak ve burs hizmetlerinden yararlanan öğrenci sayısını her yıl % 5 oranında artırmak

1.1.3. Ortaöğretim

Ortaöğretim; genel ortaöğretim ile mesleki ve teknik ortaöğretim olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Ortaöğretim, ilköğretim üzerine en az dört yıl öğrenim vermekte olup Genel liseler, Anadolu liseleri, Fen liseleri, Sosyal bilimler liseleri, Anadolu öğretmen liseleri, Güzel sanatlar ve spor liselerinden oluşmaktadır.

Mesleki ve teknik ortaöğretim; iş ve meslek alanlarına işgücü yetiştiren ve öğrencileri yükseköğretime hazırlayan erkek teknik öğretim, kız teknik öğretim, ticaret ve turizm eğitimi ve din eğitimi okullarından oluşmaktadır.

- Ortaöğretimde plan dönemi sonuna kadar yatay ve dikey geçişlere imkân veren, etkin bir rehberlik ve yönlendirme hizmetini içeren esnek bir yapıya geçmek
- Ortaöğretimde eğitim-öğretim sürecinde ilişkisi kesilen-okulu terk eden öğrencilerin diğer öğrencilere oranını 2014 yılı sonuna kadar % 5'in altına düşürmek
- Ortaöğretimde öğrencilerimizin okul başarılarını arttırmak üzere sınıf geçme oranlarını plan dönemi sonuna kadar % 96'ya çıkarmak
- Ortaöğretimde kızların eğitime erişimini daha da arttırmak için kız-erkek brüt okullaşma oranları arasındaki % 8,91 olan farkı 2014 yılı sonuna kadar % 2'nin altına düşürmek
- Eğitimde kademeler arası geçişteki kayıpları en aza indirmek için ilköğretimden ortaöğretime geçişte % 85 olan ülke oranını 2014 yılı sonuna kadar % 95'in üzerine çıkarmak
- Ortaöğretim çağındaki bireylerin eğitime erişimini arttırmak için pansiyon ve burs hizmetlerinden yararlananların sayısını plan dönemi sonuna kadar % 25 artırmak
- Ortaöğretim içerisinde mesleki ve teknik eğitimin okullaşma oranını plan dönemi sonuna kadar en az % 50'ye çıkarmak
- Sanayi ile iş birliği yapılarak, ihtiyaç duyulan niteliklere sahip iş gücünü yetiştirmek ve mezunları istihdama hazırlamak.
- İş gücü piyasasının ihtiyaçlarına bağlı olarak ortaya çıkan yeni alan ve dalların öğretim programlarını esnek ve yeterliliklere dayalı modüler yapıda hazırlamak ve mevcut modüler öğretim programlarını gelişmelere bağlı olarak revize etmek.

1.1.4. Yükseköğretim

2547 sayılı Yüksek öğretim Kanunu'nda Yükseköğretim "Millî eğitim sistemi içinde, ortaöğretime dayalı, en az dört yarıyılı kapsayan her kademedeki eğitim öğretimin tümüdür" olarak tanımlanmıştır. Yükseköğretim sisteminin çıktıları olan nitelikli insan gücü, ülke ekonomisinin tüm süreçlerinde yer aldığı gibi yükseköğretim sisteminin girdisini oluşturan öğrencilere de eğitim ve öğretim yapmaktadır. Bu yönüyle yükseköğretim sistemi tüm eğitim sisteminin etkinliğini belirleyebilecek bir özelliğe sahiptir. Yükseköğretim öncesindeki eğitim kademelerinde öğretmenlik yapacak kişiler yükseköğretim sisteminde eğitim almaktadırlar ve bu kişilerin eğitici olarak edinecekleri nitelikler, verecekleri eğitimin de niteliğini doğrudan etkileyecektir.

- Yükseköğretim kurumlarının ihtiyacı olan öğretim elemanı ve kurumların ihtiyaç duyduğu uzman personeli karşılamak amacıyla yurt dışına lisansüstü öğrenim görmek için gönderilen öğrencilerin sayısını her yıl % 10 oranında artırmak

- Sunduğu hizmetler itibarıyla hâlihazırda tek tip olan üniversitelerin mevcut beşerî, fiziki ve mali kaynakları dikkate alınıp farklılaşmaları sağlanacaktır. Araştırma altyapısı yeterli olan üniversitelerin araştırmaya ve lisansüstü eğitime ağırlık vermeleri, diğer üniversitelerin ise daha çok ön lisans ve lisans eğitimine yoğunlaşmaları sağlanacaktır
- Üniversitemizin dış dünya ile ilişkilerini geliştirmek ve öğretim elemanı açığını kapatmak amacıyla yurt dışında eğitim görmüş yerli ve yabancı akademisyenlerin Türkiye'ye gelmesi teşvik edilecektir
- Eğitim alanında bölgeler arası adaletsizliklerin giderilmesi amacını gerçekleştirerek, potansiyel yüksek öğrenim öğrencilerinin sosyal devlet anlayışı çerçevesinde devlete olan güvenin artmasına ivme kazandıran bir hizmet anlayışı geliştirilecektir.

2-Eğitimin Teknoloji Tabanlı Düzenlenmesi

2023'te bilgi çağını hissedilir bir biçimde yaşayacağımız düşünülürse bir bilgi toplumu oluşturmak, rekabet avantajı ve üstünlüğü yakalamak için olmazsa olmaz bir durumdur. Rekabet üstünlüğü yakalayacak bilgi toplumunun oluşumu için eğitim öğrenim odaklı, sürekli, ömür boyu hayatın her aşamasını kuşatacak şekilde yapılandırılmalıdır. İletişim ve bilişim teknolojilerinde yaşanan ilerlemeden yararlanmak bu sürecin en önemli itici gücüdür. Bu yüzden eğitim sistemimiz, hızla teknoloji tabanlı bir donanıma kavuşturulmak zorundadır. Sanal ortamda öğrenmenin gerektirdiği teknolojik altyapı donanımı, ülkemize özgü ve özgün modeller ile yaratıcılık öğelerini öne çıkarıp teşvik edecek bir yapılanma içinde düzenlenmelidir. Eğitim sistemimizin teknolojik altyapı donanımı, ulusal ve giderek küresel ağlarla bütünleşecek, etkin ve hızlı işleyen bir yapı ve esneklikte olmalıdır.

3-Eğitici Eğitimine Öncelik Ve Süreklilik Verilmesi

2023 ekseninde beşeri sermayenin yönünü belirleyecek eğitim ve insan kaynakları vizyonunun gerçekleşmesinde kilit görevi üstlenecek stratejik amaçlar içinde “eğitimin eğitimi” konusunun ayrıcalıklı bir konumdadır. Öğretim yerine öğrenim anlayışının öne çıktığı bir ortamda, eğitimin her kademesindeki eğitimcilerin hem sürekli eğitilmesi, hem de kendi kendine öğrenebilecekleri sistemlere, ortamlara erişebilmeleri sağlanmalı ve teşvik edilmelidir.

2023 Vizyonunun gerçekleşmesinde stratejik öneme sahip eğitimcilerin, yetenek, beceri ve donanımlarını geliştirmenin ötesinde, bilgi çağının yaratıcı-yenilikçi uzmanları ve yetenekli bireyleri olabilmeleri yönünde mümkün olan en geniş imkânların oluşturulmasına ve sürekliliğine özen gösterilmelidir. Bilgi çağında ülke kalkınması ve gelişmesinin temelinde, nitelikli beşeri sermayenin bulunmasının gerektiği ve bunun da eğitimcilerin eğitimi sayesinde oluşabileceği unutulmamalıdır.

4-İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi

2023'e giden yolda eğitim sistemine düşen görev, ekonominin ve toplumun ihtiyaç duyduğu nitelikli uzman insan kaynaklarını yetiştirmektir. İnsan kaynaklarının niteliği ve niceliği, ekonominin ulusal ve uluslararası düzeyde verimlilik, girişimcilik ve büyüme kapasitesi üzerinde rekabet üstünlüğü sağlayacak bir role sahiptir. Bu nedenle; ekonomik hayatın aktörleri, eğitim sisteminin tüm kademelerindeki kurum ve kuruluşlarla karşılıklı ve yoğun işbirliği içinde ihtiyaç duyulan insan kaynaklarının yetiştirilmesi ve geliştirilmesi için ortak çözümler üretmek zorundadırlar. Bu çerçevede, girişimciliğin geliştirilmesi ve lisans ve lisansüstü eğitimle uzman kadroların güçlendirilmesi ağırlıklı ve öncelikli konular olarak ele alınmalıdır. Diğer taraftan, eğitim sistemi ile ülke ve bölge ekonomisinin işleyişinde liyakat, başarı, verimlilik ve kalite değerlerinin kararlılıkla korunup geliştirilmesine özen gösterilmelidir. 168

KOBİ STRATEJİSİ EYLEM PLANI (KSEP 2011-2013)

KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı (KSEP) ilk kez; 2003'te yayınlanan Katılım Ortaklığı Belgesi'nde KOBİ'lerle ilgili olarak yer alan "Avrupa Küçük işletmeler Şartı ve işletme ve Girişimcilik için Çok Yıllı Programla uyumlu bir ulusal KOBİ stratejisinin geliştirilmesi ve uygulanması" hükmü çerçevesinde hazırlanmış ve Yüksek Planlama Kurulunun 10 Kasım 2003 tarih, 2003/57 sayılı kararı ile yürürlüğe girmiştir. Kurulun 4 Mayıs 2005 tarih, 2005/20 sayılı kararı ile KOSGEB'e verilen koordinasyon görevi çerçevesinde plan 2007-2009 dönemini kapsayacak şekilde revize edilmiş, bilahare 2009 yılında KSEP Yönlendirme Komitesinin aldığı karar ile planın uygulama dönemi 2010 yılı sonuna kadar uzatılmıştır. 2003 yılında KSEP'in hazırlanmasının gündeme gelme nedeni AB müktesebatına uyum konusundaki ulusal taahhütlerimiz olsa da, bu planın oluşturulmasındaki temel gerekçe KOBİ'lerle ilgili politikaların uygulanmasında ulusal düzeyde eşgüdümün sağlanmasıdır.

2011-2013 KSEP, 2005/20 sayılı YPK kararı ile verilen koordinasyon görevi çerçevesinde KOSGEB koordinatörlüğünde KSEP Ön Değerlendirme Komitesinde temsil edilen kuruluşlar ve ilgili kuruluşların yer aldığı katılımcı çalışma yöntemleri ile 2010 yılında oluşturulmuştur. Planda yer alan eylemlere ilişkin taslağın değerlendirildiği ortak akıl çalıştayına farklı sektörlerden KOBİ temsilcileri de davet edilmiş ve KOBİ'lerin görüşlerinin plana yansıtılması sağlanmıştır. Planın hazırlanması süreci aşağıda özet olarak açıklanmıştır:

- 2007-2009 KSEP'e ilişkin faaliyet raporları ilgili kuruluşlardan alınarak konsolide edilmiş ve kısmen gerçekleşen veya sürekliliği olan eylemler ile gerçekleşmeyen eylemler 2011-2013 KSEP'in hazırlık çalışmalarında dikkate alınmıştır.
- KOSGEB'in ilgili birimlerinden uzmanların görev aldığı KOSGEB KSEP Çalışma Grubu, KSEP hazırlık sürecinde yararlanılmak üzere referans politika ve planları tarayarak KSEP'in oluşturulmasında referans alınabilecek hususları raporlamıştır. Bu kapsamda 60. Hükümet Programı, 9. Kalkınma Planı, 2011-2013 Orta Vadeli Program, 2011 - 2014 Sanayi Stratejisi ve DPT Hizmetler Sektörü Politika Belgesi ile diğer dokümanlar incelenmiştir.
- KOSGEB Destek Sisteminin Analizi Projesi kapsamında ülkemizde KOBİ'lere verilen desteklerle ilgili envanter hazırlanmış, 5 G8 ülkesindeki (ABD, Kanada, Japonya, Almanya, İngiltere) ve AB'deki KOBİ - girişimcilik destek sistemleri raporlanmıştır.
- KSEP kapsamındaki teknik çalışmaları yürütmekle görevli olan KSEP Ön Değerlendirme Komitesi tarafından aşağıda özetlenen çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Çalışmalara komitenin daimi üyeleri olan Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, DPT, Hazine Müsteşarlığı, DTM, ABGS, TÜBİTAK, TOBB, TESK ve KOSGEB temsilcilerinin yanı sıra, ihtiyaç duyulan aşamalarda Milli Eğitim Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Milli Prodüktivite Merkezi ve Türk Standartları Enstitüsü temsilcileri de katılmıştır. KSEP Ön Değerlendirme Komitesinin gerçekleştirdiği çalışmalar ile;
- OBI'lerin GZFT Analizi yapılmış, analizde belirlenen zayıf yönler ve tehditlerin giderilmesi için odaklanılması gereken temel sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri taslak olarak belirlenmiştir.
- Temel sorunlar kademeli çalışmalar ile gruplandırılarak öncelikli stratejik alanlara (müdahale alanları), sorun çözüm önerileri gruplandırılarak hedeflere dönüştürülmüştür.
- Belirlenen hedefler çerçevesinde izlenebilecek stratejiler tanımlanmış, sorunlar- stratejiler matrisi oluşturulmuştur.
- 25 Haziran 2010 tarihinde yapılan KSEP Yönlendirme Komitesi toplantısında, KSEP Ön Değerlendirme Komitesinin yaptığı çalışmalar değerlendirilerek 2001-2013 KSEP'te yer alacak stratejik alanlar ve hedefler netleştirilmiştir. Nihai olarak 5 stratejik alan ve 16 hedef onaylanmıştır.

- ilgili kuruluşlara gönderilen yazı ile stratejik alan ve hedefler kapsamında yürütülecek eylem ve projelere ilişkin teklifleri talep edilmiş ve gelen öneriler konsolide edilerek taslak eylem planı oluşturulmuştur.
- 24 Eylül 2010 tarihinde İstanbul'da KSEP Ortak Akıl alıştayını düzenlenmiştir. Çalıştayda, ilgili kuruluşlar ve KOBİ'lerden temsilcilerden oluşan 6 çalışma grubu, 2011-2013 KSEP'te yer alabilecek eylem / projelere ilişkin öneriler geliştirmiştir.
- alıştay sonuçları daha önce KSEP n Değerlendirme Komitesinin yaptığı çalışmalar ve ilgili kurum / kuruluşların yazılı eylem / proje nerileri ile birleştirilerek son eylem planı taslağı oluşturulmuştur. Son taslak hakkında ilgili kuruluşların nihai kurumsal görüşleri alınarak eylem planına son şekli verilmiştir.
- 2011-2013 KSEP, 15 Temmuz 2011 tarih ve 27995 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

2011-2013 KSEP, KOSGEB koordinatörlüğünde ilgili kurum ve kuruluşların yer aldığı katılımcı çalışma yöntemleri ile 2010 yılında oluşturulmuştur. Planın genel amacı; “Küçük işletme ihtiyaçlarına duyarlı iş ortamında, erişilebilirliği ve niteliği yüksek hizmet ve desteklerle KOBİ'lerin üretim, yatırım miktarı ile katma değerini arttırmak ve büyümelerini sağlamak”tır. Genel amaç çerçevesinde ilgili kurum / kuruluşlardan uzman temsilcilerin katılımıyla oluşturulan çalışma gruplarınca KOBİ'lerin GZFT Analizi yapılmış, analizde ortaya koyulan zayıf yönler / tehditlerin giderilmesi için odaklanılması gereken temel sorunlar belirlenerek bu sorunlar 5 adet "Stratejik Alan" (müdahale alanı) altında gruplanmıştır:

- Stratejik A. 1 Girişimciliğin geliştirilmesi ve desteklenmesi
- Stratejik A. 2 KOBİ'lerin yönetim becerilerinin ve kurumsal yetkinliklerinin geliştirilmesi
- Stratejik A. 3 iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi sürecinde KOBİ'lerin gözetilmesi
- Stratejik A. 4 KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi
- Stratejik A. 5 KOBİ'lerin ve girişimcilerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması

Genel amaçtaki "erişilebilirliği ve niteliği yüksek hizmet ve desteklerin sunumu" vurgusu; 1, 2, 4 ve 5 no.lu stratejik alanlar ile, "küçük işletme ihtiyaçlarına duyarlı iş ortamı" vurgusu; 3 no.lu stratejik alan ile ilişkilidir. Tüm stratejik alanlar kapsamında gerçekleştirilecek faaliyetlerin nihai amacı "KOBİ'lerin üretim, yatırım miktarı ile katma değerini arttırmak ve büyümelerini sağlamak"tır.

Belirtilen stratejik alanlar altında gruplanan temel sorun alanlarının üzümünde izlenecek stratejiler belirlenmiş, stratejiler gruplanarak 5 Stratejik Alan altında toplam 16 hedef oluşturulmuştur:

1. Girişimciliğin geliştirilmesi ve desteklenmesi
 - Hedefler 1.1 Girişimcilik kültürünün tüm topluma yayılması sağlanarak girişimcilik ortamının gelişmiş ülkeler ile kıyaslanabilir düzeyde iyileştirilmesi
 - Girişimcilerin kuracakları yeni işletmeler için iş yeri mekânı, ofis hizmetleri, eğitim ve danışmanlık gibi hizmetler sunarak büyümelerinin sağlanması
 - Özel hedef gruplarının iş kurma sürecinde önlerine çıkan engelleri açmaları ve yeni iş kurmaları için destekler sağlanması
2. KOBİ'lerin yönetim becerilerinin ve kurumsal yetkinliklerinin geliştirilmesi
 - KOBİ'lerin, yönetim, kurumsallaşma, pazarlama, verimlilik, kalite, standardizasyon, sınai mülkiyet hakları, bilgi iletişim teknolojilerinin kullanımı vb. konularda bilgiye erişimlerinin kolaylaştırılması ve desteklenmesi
 - KOBİ'lerin uluslararası pazarlara erişim becerilerinin geliştirilmesi ve desteklenmesi
 - KOBİ'lerde işbirliği kültürünün geliştirilmesi ve desteklenmesi

- Nitelikli işgücü istihdamının desteklenmesi ve işletme çalışanlarının niteliğinin geliştirilmesi
- KOBİ'lerin, ilgili ulusal ve uluslararası standartlara uyum yeteneklerinin artırılması
- 3. İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi sürecinde KOBİ'lerin gözetilmesi
 - İş ve yatırım ortamını etkileyen düzenlemelerde ve kamu hizmetlerinin sunumunda KOBİ ihtiyaçlarına duyarlılığın artırılması
 - KOBİ'lerle ilgili konularda sağlıklı karar verme zemininin oluşturulması için politika üreticilerin ihtiyaç duyacağı KOBİ istatistiklerinin üretilmesi
- 4. KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik kapasitesinin geliştirilmesi
 - KOBİ'lerin Ar-Ge, yenilik, tasarım konusundaki farkındalıklarının artırılması ve faaliyetlerinin desteklenmesi
 - Ar-Ge ve yenilik projelerinin ticarileştirilmesine yönelik destek mekanizmalarının oluşturulması
 - KOBİ'ler ile büyük ölçekli işletmeler ve üniversiteler arasındaki işbirliğinin artırılması
- 5. KOBİ'lerin ve girişimcilerin finansmana erişimlerinin kolaylaştırılması
 - KOBİ'lerin banka kredilerine erişiminin artırılması
 - Uluslararası kredi kriterleri ve kurumsal yönetim ilkeleri konusunda KOBİ'lerin bilinçlendirilmesi
 - Girişim sermayesi, iş melekleri ve KOBİ borsası sistemlerinin geliştirilmesi

Yukarıdaki 16 hedef kapsamında 2011-2013 döneminde yürütülecek 83 Eylem / proje ve eylem / projelerin sorumlu kuruluşları içeren 2011-2013 KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı oluşturulmuştur.

KARAMAN REKABETÇİLİK DÜZEYİ

Ulusal Rekabet Kurumu URAK tarafından yayınlanan İllerarası Rekabetçilik Endeksi 2009-2010 Raporunda Karaman 14.02 Rekabetçilik Genel Endeks değeriyle ülkemizdeki iller arasında 52. Sırada gösterilmiştir. Karaman'ın değişik alt endekslere göre sıralaması ile şöyledir:

- Beşeri Sermaye ve Yaşam Kalitesi Alt Endeksi Sırası: 43
- Markalaşma Becerisi ve Yenilikçilik Alt Endeksi Sırası: 28
- Ticaret Becerisi ve Üretim Potansiyeli Alt Endeksi Sırası: 49
- Erişilebilirlik Alt Endeksi Sırası: 63

İllerarası Rekabetçilik Endeksi 2007-2008 sonuçlarına göre 47. sırada yer alan Karaman'ın 2008-2009 döneminde 46. sıraya yükseldiği, 2009-2010 döneminde ise 52. sırada gerilediği tespit edilmiştir.

Karaman'ın rekabet gücünü meydana getiren alt endeksler incelendiğinde; Erişilebilirlik Alt Endeksi'nin payının %39,87 olduğu, bunu sırasıyla %34,37 ile Beşeri Sermaye ve Yaşam Kalitesi Alt Endeksi'nin ve %24,84 ile Ticaret Becerisi ve Üretim Potansiyeli Alt Endeksi'nin takip ettiği belirlenmiştir. Markalaşma Becerisi ve Yenilikçilik Alt Endeksi'nin ilin rekabetçiliğine katkısı ise %0,92 oranındadır.

Erişilebilirlik Alt Endeksi

Karaman'ın Erişilebilirlik Alt Endeksi'ne ait sıralamalarda yıllar itibariyle gerilemekte olduğu, 2007-2008 yılında 60. sırada yer alırken, 2008- 2009'da 62. sırada yer aldığı tespit edilmiştir.

Karaman, 2009-2010 Erişilebilirlik Alt Endeks değerine göre 81 il arasında en rekabetçi 63. il olmuştur. Alt endekse ait değişkenler incelendiğinde; Kişi Başına Sabit Telefon Hattı Sayısı'na göre 1 sıra gerileyerek 40. sırada ve Kilometrekare Başına Düşen Bölünmüş Yol Uzunluğu bakımından bir önceki sene bulunduğu konumunu koruyarak 73. sırada yer aldığı belirlenmiştir. Kilometrekare Başına Düşen Araç Sayısı'na ait sıralamada 55. olan Karaman, Haberleşme ve Ulaştırma Alanında Kamu Yatırımı'nda 71. sırada yer almaktadır.

Beşeri Sermaye ve Yaşam Kalitesi Alt Endeksi

Beşeri Sermaye ve Yaşam Kalitesi Alt Endeksi'nde 2007-2008 verilerine göre en rekabetçi 42. il olan Karaman, 2008-2009 sonuçlarına göre bu alt endekste 41. sırada, 2009-2010 verilerine göre ise 2 sıra gerileyerek 43. sırada yer almaktadır. Bir önceki seneye göre gerilemenin nedenleri detaylı olarak incelendiğinde; İldeki Bir Yüksek Öğrenim Programından (Yüksek Lisans dahil) Mezun Olan Kişi Sayısı bakımından 2 sıra gerileyerek 55. sırada yer aldığı, Mesleki ve Teknik Okul Mezun Sayısı'na ilişkin sıralamada 69. sıradan 75. sıraya gerilediği ve Kişi Başına Düşen Otomobil Sayısı'na ait sıralamada 25 sıradaki konumunu koruduğu saptanmıştır.

YGS Başarı Yüzdesi bakımından üst sıralarda yer alan ilin, Kişi Başına Mevduat Miktarı'na ilişkin sıralamada 31. sırada yer aldığı belirlenmiştir.

Ticaret Becerisi ve Üretim Potansiyeli Alt Endeksi

Ticaret Becerisi ve Üretim Potansiyeli Alt Endeksi'nde Karaman'ın; 2007-2008 sonuçlarına göre 43. sırada yer alırken, 2008-2009'da bu sırasını koruduğu, 2009-2010 sonuçlarına göre ise 6 sıra gerileyerek 49. olduğu tespit edilmiştir. Alt endekse ait değişkenler il özelinde incelendiğinde; İlde Açılan Şirket Sayısındaki Değişim Oranı'na göre 25 sıra gerileyerek 49. olduğu ve Yatırım Teşvik Belgeli Sabit Yatırım Miktarı'na göre 47. sıradan 53. sıraya gerilediği saptanmıştır. Tahakkuk Eden Vergi Miktarı'na ait sıralamada 69. olan Karaman, İhracat Hacmi bakımından 33., Kullanılan Kredi Miktarı'na göre ise 81 il arasında 66. sırada yer almaktadır.

Markalaşma Becerisi ve Yenilikçilik Alt Endeksi

Karaman'ın Markalaşma Becerisi ve Yenilikçilik Alt Endeksi'ne ait değişkenlerde; İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Listesine Giren Firma Sayısı bakımından 21. sırada yer aldığı ve Son Beş Yıla At Marka Tescil Ortalaması'na ilişkin sıralamada 24. sıradan 26. sıraya gerilediği tespit edilmiştir. Karaman; Son Beş Yıla Ait Faydalı Model Tescil Ortalaması'na göre 1 sıra ilerleyerek 29. sırada, Son Beş Yıla Ait Endüstriyel Tasarım Tescil Ortalaması'na göre ise 1 sıra gerileyerek 19. sırada yer almıştır. İlin, Markalaşma Becerisi ve Yenilikçilik Alt Endeksi'ne ait sıralamalarda 2007-2008 sonuçlarına göre 29., 2008-2009 verilerine göre ise 3 basamak yükselerek 26. olduğu belirlenmiştir. Karaman, 2009-2010 Alt Endeks değerine göre bir önceki sene olduğu konumdan 2 sıra gerileyerek 81 il arasında 28. sırada yer almaktadır.

KARAMAN'DA REKABETÇİLİĞİN ARTIRILMASI

Karaman' Bölgesinde Rekabetçiliğin Artırılması Projesinin yürütülmesinde aşağıda verilen iş planı uygulanmıştır:

İş Paketi 1: Proje Planlaması ve Tanıtım

- Proje Planının oluşturulup idareye onaylatılması

İş Paketi 2: Mevcut Durum Tespiti

- Karaman Bölgesindeki ticaret, sanayi ve hizmet alanlarında faaliyet gösteren farklı alanlardaki sanayi ve hizmet sektörü kuruluşlarına anket uygulanarak Karaman'ın ekonomik ve sosyal gelişimi için arz ve talep tespiti yapılması
- Karaman'daki kamu, özel sektör kuruluşları ve üniversite temsilcilerinin katıldığı bir Çalıştay düzenlenmesi
- Bölgede inovasyon, Ar-Ge ve rekabet edebilirlik faaliyetleri için arz ve talep belirlenmesi,
- Bölgenin ekonomik ve sosyal yönden gelişimi için önem taşıyan işletmelerin belirlenmesi,
- Bölgenin ekonomik ve sosyal yönden gelişimi için önem taşıyan ancak bölgede bulunmayan işletmelerin belirlenmesi, bu işletmelerin kurulması için önlemler ve eylemler belirlenmesi,
- Bölgenin ekonomik ve sosyal yönden gelişimi için bölgedeki aktörler arasında oluşturulabilecek inovatif işbirliklerinin belirlenmesi,
- Bölgenin gelişmesi için önem taşıyan KOBİ'lerde Ar-Ge ve inovasyon kültürünün geliştirilmesini sağlayacak eylemler belirlenmesi,
- Bölgedeki mevcut KOBİ'lerden bölgenin ekonomik ve sosyal yönden gelişimi için önem taşıyanların kalite ve teknoloji düzeyinin, pazarlama altyapısının geliştirilmesi, rekabet yeteneğinin artırılması için önlemler ve eylemler belirlenmesi,
- Bölgenin yerli ve yabancı yatırımcılar açısından cazibesinin artırılması için önlemler ve eylemler,
- Bölgedeki KOBİ'lerin rekabet edebilirliğini geliştirmek için yerel yönetim ve merkezi yönetimin alması gereken önlemlerin belirlenmesi,

İş Paketi 3: Eylem Planının Oluşturulması

- Karaman Bölgesinin Ekonomik ve Sosyal Gelişiminde Önem Taşıyan KOBİ'lerin Rekabet Gücünün Geliştirilmesi için hedefler ve stratejiler belirlenerek bir Eylem Planının oluşturulması,
- Proje Sonuç Raporunun hazırlanarak yönetime sunulması.

Karaman Bölgesinde Rekabetçiliğin Geliştirilmesi Projesi Anket Uygulaması Sonuçları

Karaman Bölgesinde Rekabetçiliğin Artırılması Projesi Anket Çalışması, Karaman ilinde faaliyet gösteren ve KTSO'ya kayıtlı olan 2154 işletme dikkate alınarak yapılmıştır. Geri dönen ve nitelikli verilere sahip anket sayısı sanayi işletmelerinde 193 ve hizmet işletmelerinde 49 olmak üzere toplamda 242'dir. Geri dönen anket sayısı benzer araştırmalar incelendiğinde örneklemini yansıtacak niteliktedir.

Elde edilen veriler frekanslar ve yüzdelere olarak gösterilmiştir. Bununla birlikte bazı sorulara ankete katılan işletmeler cevap vermekten kaçınmış, bazı sorularda ise değerlendirilecek nitelikte veriler elde edilememiştir.

Sanayi Kuruluşları Anketi

Ankette 40 soru sorulmuştur. Ankete 193 sanayi işletmesi katılmıştır. Sanayi kuruluşu anket değerlendirmesi aşağıda sunulmuştur:

1. Ankete Katılanların Mensubu Oldukları Sektörler

	Frekans	Yüzde
Gıda-İçecek	64	33,16
Orman Ürünleri-Ahşap	39	20,21
Makine –Otomotiv-Demir/Çelik	13	6,74
Petrol-Plastik	7	3,63
Diğer	49	25,38
Cevap Vermeyen	21	10,89
Toplam	193	100

2. Firma Niteliği

	Frekans	Yüzde
Aile İşletmesi	143	74,09
Ortaklık	32	16,58
Bir Holding veya İşletmenin Kolu	13	6,74
Cevap Vermeyen	5	2,59
Toplam	193	100

3. Hukuki Yapı

	Frekans	Yüzde
Ltd.Ş.	157	81,35
A.Ş.	24	12,44
Kollektif Ş.	7	3,63
Komandit Ş.	5	2,58
Cevap Vermeyen	---	---
Toplam	193	100

[illegible]

KARAMAN BÖLGESİNDE REKABETÇİLİĞİN GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ
SANAYİ KURULUŞU ANKET FORMU

Teknokent

Ürünlerinizin Satış Şekli	Doğrudan Satış %	Dağıtım Ağı ile Satış %	İhracat %	E-Ticaret %
Bir önceki yıla göre % yurt içi ciro artışınız	2008	2009	2010	2011
Bir önceki yıla göre % İhracat artışınız	2008	2009	2010	2011
2011 satış cirosu (TL)	Not: Bu sorulara cevap vermek zorunda değilsiniz			
2011 İhracatı				
Bakım Onarım Hizmetini nasıl karşılıyorsunuz?	Kendi Bünyemizden	Karaman'dan Hizmet Alımı	Karaman Dışından Hizmet Alımı	
İşletmenizde hangi profesyonel yazılımlar kullanılıyor	☐ Stok-Cari-Fatura-Muhasebe vb.	☐ MS Office Uyg.	☐ Solidworks, ProEng., NX, CATIA, Autocad vb. CAD/CAM	☐ SAP, NETSIS vb. ERP, MRP uygulamaları
	☐ Kendi geliştirdiğiniz yazılımlar	☐ Diğer (Belirtiniz)		
Ar-Ge ve tasarım faaliyetiniz var mı?	☐ Evet ☐ Hayır			
Ar-Ge Biriminiz var mı?	☐ Evet ☐ Hayır			
Ar-Ge faaliyetinizin çıktısı	☐ Yeni ürün	☐ Geliştirilmiş ürün	☐ Yeni süreç	☐ Geliştirilmiş süreç
Ar-Ge Personeli sayısı?	Mühendis	Ünivers. Mezunu	Y.Lisans/Doktora	Tekniker/Teknisyen
				Diğer
Ar-Ge Faaliyetleriniz için hangisinden hizmet alımı yaptınız?	Danışman	Üniversite	Kamu Araş. Merk.	Diğer (Belirtiniz)
Yararlandığınız Ar-Ge Desteği?	TÜBİTAK	TTGV	AB	KOSGEB
				MEVKA
				Diğer
Fikri/ sınai mülkiyet tescil sayısı	Ulusal patent	Uluslararası patent	Faydalı Model	End. Tasarım
Kuruluş Dışından Aldığınız Danışmanlık Hizmetleri	☐ Yeminli Mali Müş.	☐ Mali Müşavir	☐ Teknik Danışman	☐ Marka/Patent danışmanı
	☐ Pazarlama Danış.	☐ Dış Tic. Danış.	☐ İthalat Danışmanı	☐ İhracat Danışmanı
	☐ Ar-Ge Danışmanı	☐ Proje Danışmanı	☐ Hukuk Danışmanı	☐ Diğer
Dışarıdan aldığınız hizmetler	Dışarıdan Alınan Hizmetler	Dışarıdan Alıyoruz	Karaman'dan Alıyoruz	Karaman'da bu sektörün gelişmesi gerekir
(Lütfen halen dışarıdan temin ettiğiniz hizmetlerle ilgileri veriniz. Bu bilgiler, Karaman'da ihtiyaç duyduğunuz hizmet sektörlerinin geliştirilmesi için kullanılacaktır)	Reklam	☐	☐	☐
	Marka/Patent danışmanlığı	☐	☐	☐
	Ambalaj tasarımı	☐	☐	☐
	Ürün tasarımı	☐	☐	☐
	Haşerat Kontrol	☐	☐	☐
	Kalibrasyon	☐	☐	☐
	Kalıp Model Yapımı	☐	☐	☐
	Torna/Tesviye	☐	☐	☐
	Endüstriyel Otomasyon	☐	☐	☐
	Yazılım Geliştirme	☐	☐	☐
Bir üstteki satırda belirtilenlerin dışında Karaman'da gelişmesini gerekli gördüğünüz diğer hizmetler nelerdir?	1.	2.	3.	4.
	5.	6.	7.	8.
Karaman'dan temininde güçlük çektiğiniz hizmetler nelerdir?	1.	2.	3.	4.
	5.	6.	7.	8.
Ar-Ge Desteklerinden hangisi için danışmanlık hizmetine ihtiyacınız var?	TÜBİTAK	TTGV	AB	KOSGEB
	☐	☐	☐	☐
Karaman'ın ekonomik ve sosyal gelişimini hızlandırmak için sizce Karaman'da hangi HİZMET veya ÜRETİM sektörü kuruluşlarının kurulması /geliştirilmesi / desteklenmesi gereklidir?				

Not: Bu anket, yürütücüsü Karaman Ticaret ve Sanayi Odası olan, MEVKA tarafından desteklenen "Karaman Bölgesinde Rekabetçiliğin Artırılması" projesi kapsamında yapılmaktadır. Projenin Hizmet Tedarikçisi Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi olup anketle toplanan bilgiler kesinlikle gizli tutulacak, başka amaçla kullanılmayacaktır. Elde edilen bilgiler: Karaman bölgesinde ekonomik gelişime yön verecek olan sektörlerin, işletmelerin ve faaliyet alanlarının belirlenmesi suretiyle bölgenin inovasyon ve ar-ge altyapısı ve rekabet gücünün ortaya konulması ve bu sayede bölgenin ekonomik ve sosyal gelişimine önemli katkısı olan KOBİ'lerin geliştirilmesi ve rekabet gücünün artırılmasına yönelik bir eylem planı oluşturulması için kullanılacaktır.

4. Sermaye Yapısı

	Frekans	Yüzde
Yerli	186	96,37
Yabancı ortaklı	6	3,11
Yabancı	2	1,04
Cevap Vermeyen	---	---
Toplam	193	100

5. Ölçek

	Frekans	Yüzde
Mikro 1-10	110	56,99
Küçük 10-50	49	25,39
Orta 50-250	26	13,47
Büyük >250	8	4,15
Cevap Vermeyen	---	---
Toplam	193	100

6. Nihai Ürününüz

	Frekans	Yüzde
Yatırım Malı	13	6,74
Hammadde	42	21,76
Ara mamul	35	18,13
Tüketici ürünü	98	50,78
Diğer	5	2,59
Cevap Vermeyen	---	---
Toplam	193	100

7. Üretim Şekli

	Frekans	Yüzde
Seri	56	29,02
Sipariş/proje bazında	62	32,12
Fason	24	12,43
Diğer	7	3,63
Cevap Vermeyen	44	22,8
Toplam	193	100

8. Üretici türü

	Frekans	Yüzde
Kendi Dağıtım kanalı var	21	10,89
Tedarikçi	93	48,18

Fason	18	9,33
Diğer	9	4,66
Cevap Vermeyen	52	26,94
Toplam	193	100

9. Kapasite Kullanımı(Yüzde)

	2008		2009	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
%1-25	2	1,04	4	2,07
%26-50	7	3,63	7	3,63
%51-75	26	13,47	45	23,32
%76-100	9	4,66	13	6,74
Cevap Vermeyen	149	77,21	124	64,25
Toplam	193	100	193	100
	2010		2011	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
%1-25	4	2,07	3	1,55
%26-50	9	4,66	5	2,59
%51-75	29	15,03	33	17,1
%76-100	6	3,11	11	5,7
Cevap Vermeyen	145	75,13	141	73,06
Toplam	193	100	193	100

10. Sahip Olduğunuz sertifikalar (Birden Fazla Seçenek Söz Konusudur)

	Frekans	Yüzde
ISO 9001	14	7,25
ISO 14001	9	4,66
OHSAS 18001	8	4,15
ISO 22000/HACCP	25	12,95
ISO 16949	2	1,04
ISO 10002	3	1,55
TSE	44	22,8
TSEK	23	11,92
CE	11	5,7
Diğer	--	--
Cevap Veren İşletme sayısı	67	34,72
Cevap Vermeyen İşletme Sayısı	126	63,28
Toplam	193	100

11. Çalışan tahsil profili

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

12. Çalışan görev profili

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

13. Çalışan dağılımı

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

14. Temininde zorluk çektiğiniz personel türü

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

15. Kullandığınız enerji türü

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

16. En çok Kullandığınız 4 Hammadde

	Temin Şekli		Karaman'dan temin edilse					
	İthal Frekans/ Yüzde	Yerli Frekans/ Yüzde	İyi olur Frekans/ Yüzde	Fark etmez Frekans/ Yüzde	Karaman'dan alıyoruz Frekans/ Yüzde	Cevap Veren İşletme Sayısı Frekans/ Yüzde	Cevap Vermeyen İşletme Sayısı Frekans/ Yüzde	Toplam Frekans/ Yüzde
Birincil Hammadde	12/ 11,88	89/ 88,12	39/ 38,61	33/ 32,67	29/ 28,71	101 / 52,33	92/ 47,67	193/ 100
İkincil Hammadde	27/ 29,03	66/ 70,97	24 / 25,81	25/ 26,89	44/ 47,32	93 / 48,19	100 / 51,81	193/ 100
Üçüncül Hammadde	13/ 30,95	29/ 69,05	10/ 23,81	9/ 21,43	23/ 54,76	42 / 21,76	151/ 78,24	193/ 100
Dördüncül Hammadde	7/ 31,82	15/ 68,18	4/ 18,18	7/ 31,82	11/ 50	22/ 11,39	171/ 88,61	193/ 100

17. Karaman'dan temin edilebilecek olmasına rağmen temininde güçlük çektiğiniz hammaddeler/ara mamuller?

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

18. En çok Kullandığınız 4 Yarı Mamul Madde

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

19. Katı Atıklarınız

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

20. Sıvı Atıklarınız

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

21. Atıklarınızı elden çıkarmak için ne tür hizmete ihtiyacınız var?

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

22. Üretim Teknolojisi ve Kullanılan Makineler (Birden çok işaretleme yapılabilir)

	Kendimiz Geliştirdik	İthal (Frekans/	Yerli (Frekans/	Diğer (Frekans/	Cevap Veren	Cevap Vermeyen	Toplam (Frekans/
--	-------------------------	--------------------	--------------------	--------------------	----------------	-------------------	---------------------

	(Frekans/ Yüzde)	Yüzde)	Yüzde)	Yüzde)	(Frekans/ Yüzde)	(Frekans/ Yüzde)	Yüzde)
Üretim Teknolojisi	7/ 5,98	43/ 36,75	54/46,15	13/ 11,11	117/60,62	76/39,38	193 / 100
	Kendimiz Geliştirdik (Frekans/ Yüzde)	İthal (Frekans/ Yüzde)	Yerli (Frekans/ Yüzde)	Diğer (Frekans/ Yüzde)	Cevap Veren (Frekans/ Yüzde)	Cevap Vermeyen (Frekans/ Yüzde)	Toplam (Frekans/ Yüzde)
Makineler	16/11,68	39/28,47	65/47,45	17/12,41	137/70,98	56/29,02	193/100

23. En yoğun olarak kullandığınız makineler

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

24. Ürünlerinizin Satış Şekli

	Frekans	Yüzde
Doğrudan Satış %	46	23,83
Dağıtım Ağı ile Satış %	31	16,06
İhracat %	23	11,92
E-Ticaret %	2	1,04
Cevap Vermeyen İşletme Sayısı	91	47,15
Toplam	193	100

25. Bir önceki yıla göre % yurt içi ciro artışınız

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

26. Bir önceki yıla göre % İhracat artışınız

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

27. Bakım Onarım Hizmetini nasıl karşılıyorsunuz?

	Frekans	Yüzde
Kendi Bünyemizden	67	34,72
Karaman'dan Hizmet Alımı	23	11,92
Karaman Dışından Hizmet Alımı	16	8,29
Cevap Vermeyen İşletme Sayısı	87	45,08
Toplam	193	100

28. İşletmenizde hangi profesyonel yazılımlar kullanılıyor (Birden Çok Cevap Alınmıştır)

	Cevap Veren İşletme Sayısı (Frekans / Yüzde)	Cevap Vermeyen İşletme Sayısı (Frekans / Yüzde)	Toplam (Frekans / Yüzde)
Stok-Cari-Fatura-Muhasebe vb.	142 / 73,57	51 / 26,43	193 / 100
MS Office Uyg.	161 / 83,41	32 / 16,59	193 / 100
Solidworks, ProEng., NX, CATIA, Autocad vb. CAD/CAM	26 / 13,47	167 / 86,53	193 / 100
SAP, NETSIS vb. ERP, MRP uygulamaları	35 / 18,13	158 / 81,87	193 / 100
Kendi geliştirdiğiniz yazılımlar	--- / ---	193 / 100	193 / 100
Diğer	22 / 11,4	171 / 88,6	193 / 100

29. Ar-Ge ve tasarım faaliyetiniz var mı?

	Frekans	Yüzde
Evet	36	18,65
Hayır	57	29,53
Cevap Vermeyen İşletme Sayısı	100	51,82
Toplam	193	100

30. Ar-Ge ve tasarım faaliyetiniz var mı?

	Frekans	Yüzde
Evet	11	5,7
Hayır	80	41,45
Cevap Vermeyen İşletme Sayısı	102	52,85
Toplam	193	100

31. Ar-Ge faaliyetinizin çıktısı (Birden Çok Cevap Alınmıştır)

	Frekans	Yüzde
Yeni ürün	11	19,64
Geliştirilmiş ürün	39	69,64
Yeni süreç	---	---
Geliştirilmiş süreç	6	10,72
Cevap Veren İşletme Sayısı	56	29,02
Cevap Vermeyen İşletme Sayısı	137	70,98
Toplam	193	100

32. Ar-Ge Personeli sayısı?

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

33. Ar-Ge Faaliyetleriniz için hangisinden hizmet alımı yaptınız? (Birden Çok Cevap Alınmıştır)

	Frekans
Danışman	22
Üniversite	15
Kamu Araş. Merk.	---
Diğer	7
Cevap Veren İşletme Sayısı	36
Cevap Vermeyen İşletme Sayısı	157
Toplam	193

34. Yararlandığınız Ar-Ge Desteği? (Birden Çok Cevap Alınmıştır)

	Frekans
TÜBİTAK	2
TTGV	---
AB	3
KOSGEB	23
MEVKA	7
Diğer	2
Cevap Veren İşletme Sayısı	30
Cevap Vermeyen İşletme Sayısı	163
Toplam	193

35. Fikri/ sınai mülkiyet tescil sayısı VERİ ELDE EDİLEMEDİ

36. Kuruluş Dışından Aldığınız Danışmanlık Hizmetleri (Birden Çok Cevap Alınmıştır)

	Cevap Veren İşletme Sayısı		Cevap Vermeyen İşletme Sayısı		Toplam	
	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde	Frekans	Yüzde
Yeminli Mali Müş.	17	8,81	176	91,19	193	100
Mali Müşavir	118	61,14	75	38,86	193	100
Teknik Danışman	22	11,4	171	88,6	193	100
Marka/Patent danışmanı	45	23,32	148	76,68	193	100
Pazarlama Danış.	37	19,17	156	80,83	193	100
Dış Tic. Danış.	6	3,11	187	96,89	193	100
İthalat Danışmanı	6	3,11	187	96,89	193	100
İhracat Danışmanı	9	4,66	184	95,34	193	100
Ar-Ge Danışmanı	18	9,33	175	90,67	193	100
Proje Danışmanı	22	11,39	171	88,61	193	100
Hukuk Danışmanı	21	10,88	172	89,12	193	100
Diğer	13	6,74	180	93,26	193	100

37. Dışarıdan aldığınız hizmetler

	Dışarıdan Alıyoruz (Frekans/Yüzde)	Karaman'dan Alıyoruz (Frekans/Yüzde)	Karaman'da bu sektörün gelişmesi gerekir (Frekans/Yüzde)	Cevap Veren İşletme Sayısı (Frekans/Yüzde)	Cevap Vermeyen İşletme Sayısı (Frekans/Yüzde)	Toplam (Frekans/Yüzde)
Reklam	21 / 22,01	12 / 12,63	62 / 65,26	95 / 49,22	98 / 50,78	193 / 100
Marka/Patent danışmanlığı	39 / 50	6 / 7,7	33 / 42,3	78 / 40,41	115 / 59,59	193 / 100
Ambalaj tasarımı	9 / 10	23 / 25,56	58 / 64,44	90 / 46,63	103 / 53,37	193 / 100
Ürün tasarımı	4 / 10,26	---	35 / 89,74	39 / 20,21	154 / 79,79	193 / 100
Haşerat	2 / 3,33	14 / 23,33	44 / 73,34	60 / 31,1	133 / 68,9	193 / 100

Kontrol						
Kalibrasyon	5 / 29,41	---	12 / 70,59	17 / 8,81	176 / 91,19	193 / 100
Kalıp Model Yapımı	17 / 34,7	3 / 6,12	29 / 59,18	49 / 25,39	144 / 74,61	193 / 100
Torna/Tesviye	3 / 7,32	26 / 64,41	12 / 29,27	41 / 21,24	152 / 78,76	193 / 100
Endüstriyel Otomasyon	7 / 41,18	---	10 / 58,82	17 / 8,81	176 / 91,19	193 / 100
Yazılım Geliştirme	---	---	---	---	193 / 100	193 / 100

38. Bir üstteki satırda belirtilenlerin dışında Karaman’da gelişmesini gerekli gördüğünüz diğer hizmetler nelerdir?

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

39.Karaman’dan temininde güçlük çektiğiniz hizmetler nelerdir?

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

40. Ar-Ge Desteklerinden hangisi için danışmanlık hizmetine ihtiyacınız var? (Birden Çok Cevap Alınmıştır)

	Frekans
TÜBİTAK	35
TTGV	8
AB	12
KOSGEB	65
MEVKA	78
Diğer	32
Cevap Veren İşletme Sayısı	121
Cevap Vermeyen İşletme Sayısı	72
Toplam	193

Hizmet Kuruluşları Anketi

Karaman’daki hizmet kuruluşlarına uygulanan ankette 18 soru sorulmuştur. Ankete 49 hizmet sektörü işletmesi katılmıştır. Hizmet kuruluşu anket değerlendirmesi aşağıda sunulmuştur:

1. Firma Niteliği

	Frekans	Yüzde
Aile İşletmesi	27	55,10
Ortaklık	15	30,61
Bir Holding veya İşletmenin Kolu	7	14,29
Cevap Vermeyen	---	---
Toplam	49	100

2. Hukuki Yapı

	Frekans	Yüzde
Ltd.Ş.	34	69,39
A.Ş.	6	12,24
Kollektif Ş.	7	14,29
Komandit Ş.	2	4,08
Cevap Vermeyen	---	---
Toplam	49	100

3. Ticaretini yaptığınız ürünler

	Frekans	Yüzde
Yatırım Malı	4	8,16
Hammadde	9	18,37
Ara mamul	14	28,57
Tüketici Ürünü / Hizmeti	27	55,10
Cevap Vermeyen	---	---
Toplam	49	100

10. İşletmenizde hangi profesyonel yazılımlar kullanılıyor (Birden Çok Cevap Alınmıştır)

	Cevap Veren İşletme Sayısı (Frekans / Yüzde)	Cevap Vermeyen İşletme Sayısı (Frekans / Yüzde)	Toplam (Frekans / Yüzde)
Stok-Cari-Fatura-Muhasebe vb.	38 / 77,55	11 / 22,45	49 / 100
MS Office Uyg.	44 / 89,8	5 / 10,2	49 / 100
Solidworks, ProEng., NX, CATIA, Autocad vb. CAD/CAM	--- / ---	49 / 100	49 / 100
SAP, NETSIS vb. ERP, MRP uygulamaları	3 / 6,12	46 / 93,88	49 / 100
Kendi geliştirdiğiniz yazılımlar	7 / 14,29	42 / 85,71	49 / 100
Diğer	22 / 44,89	27 / 55,1	49 / 100

KARAMAN BÖLGESİNDE REKABETÇİLİĞİN GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ
HİZMET KURULUŞU ANKET FORMU

Firma Ünvanı				Kuruluş Yılı	
Faaliyet Konusu				NACE Kodu	
İkincil Faaliyet	Üçüncül Faaliyet				
Firma Niteliği	☐ Aile İşletmesi		☐ Ortaklık	☐ Bir Holding veya İşletmenin Kolu	
Hukuki Yapı	☐ Ltd.Ş.		☐ A.Ş.	☐ Kollektif Ş.	☐ Komandit Ş.
Ticaretini yaptığınız ürünler	☐ Yatırım Mali	☐ Hammadde	☐ Ara mamul	☐ Tüketici ürünü	☐ Diğer
Sahip Olduğunuz sertifikalar	☐ ISO 9001		☐ ISO 14001	☐ OHSAS 18001	☐ ISO 22000/HACCP
	☐ ISO 16949		☐ ISO 10002	☐ TSE	☐ TSEK
	☐ CE		☐ Diğer Belirtiniz:		
Çalışan tahsil profili	Teknik			İdari	
	T.Lise	Önlisans	Lisans	Y. Lisans/Doktora	Lise
Temininde zorluk çektiğiniz personel türü	1.		2.		3.
En çok satın aldığınız 5 emtia	Adı	Yıllık Miktarı	Temin Şekli	Karaman'dan temin edilse	
			☐ İthal ☐ Yerli	☐ İyi olur	☐ Fark etmez
			☐ İthal ☐ Yerli	☐ İyi olur	☐ Fark etmez
			☐ İthal ☐ Yerli	☐ İyi olur	☐ Fark etmez
			☐ İthal ☐ Yerli	☐ İyi olur	☐ Fark etmez
			☐ İthal ☐ Yerli	☐ İyi olur	☐ Fark etmez
Karaman'dan temin edilebilecek olmasına rağmen temininde güçlük çektiğiniz emtia nelerdir?	1.		2.		3.
	5.		6.		7.
Kullandığınız makine teçhizatın "Bakım Onarım Hizmeti"ni nasıl karşılıyorsunuz?	Kendi Bünyemizden		Karaman'dan Hizmet Alımı		Karaman Dışından Hizmet Alımı
İşletmenizde hangi profesyonel yazılımlar kullanılıyor	☐ Stok-Cari-Fatura-Muhasebe		☐ MS Office Uyg.		☐ Kendi geliştirdiğiniz yazılımlar
	☐ Solidworks, Autocad, NX, CATIA, vb. CAD/CAM		☐ Diğer (Belirtiniz)		
Kuruluş Dışından Aldığınız Danışmanlık Hizmetleri	☐ Yeminli Mali Müş.		☐ Mali Müşavir		☐ Teknik Danışman
	☐ Pazarlama Danış.		☐ Dış Tic. Danış.		☐ İthalat Danışmanı
	☐ Ar-Ge Danışmanı		☐ Proje Danışmanı		☐ Hukuk Danışmanı
Dışarıdan aldığınız hizmetler (Lütfen halen dışarıdan temin ettiğiniz hizmetlerle ilgileri veriniz. Bu bilgiler, Karaman'da ihtiyaç duyduğunuz hizmet sektörlerinin geliştirilmesi için kullanılacaktır)	Dışarıdan Alınan Hizmetler		Dışarıdan Alıyoruz	Karaman'dan Alıyoruz	Karaman'da bu sektörün gelişmesi gerekir
	Reklam		☐	☐	☐
	Marka/Patent danışmanlığı		☐	☐	☐
	Yazılım Geliştirme		☐	☐	☐
Bir üstteki satırda belirtilenlerin dışında Karaman'da gelişmesini gerekli gördüğünüz diğer hizmetler nelerdir?	1.		5.		
	2.		6.		
	3.		7.		
	4.		8.		
Karaman'dan temininde güçlük çektiğiniz hizmetler nelerdir?	1.		2.		3.
	5.		6.		7.
Karaman'ın ekonomik ve sosyal gelişimini hızlandırmak için sizce Karaman'da hangi HİZMET veya ÜRETİM sektörü kuruluşlarının kurulması /geliştirilmesi / desteklenmesi gereklidir?					

Not: Bu anket, yürütücüsü Karaman Ticaret ve Sanayi Odası olan, MEVKA tarafından desteklenen "Karaman Bölgesinde Rekabetçiliğin Artırılması" projesi kapsamında yapılmaktadır. Projenin Hizmet Tedarikçisi Selçuk Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi olup anketle toplanan bilgiler kesinlikle gizli tutulacak, başka amaçla kullanılmayacaktır. Elde edilen bilgiler: Karaman bölgesinde ekonomik gelişime yön verecek olan sektörlerin, işletmelerin ve faaliyet alanlarının belirlenmesi suretiyle bölgenin inovasyon ve ar-ge altyapısı ve rekabet gücünün ortaya konulması ve bu sayede bölgenin ekonomik ve sosyal gelişimine önemli katkısı olan KOBİ'lerin geliştirilmesi ve rekabet gücünün artırılmasına yönelik bir eylem planı oluşturulması için kullanılacaktır.

11. Kuruluş Dışından Aldığınız Danışmanlık Hizmetleri

	Cevap Veren İşletme Sayısı (Frekans / Yüzde)	Cevap Vermeyen İşletme Sayısı (Frekans / Yüzde)	Toplam (Frekans / Yüzde)
Yeminli Mali Müş.	5 / 10,2	44 / 89,8	49 / 100
Mali Müşavir	34 / 69,39	15 / 30,61	49 / 100
Teknik Danışman	8 / 16,33	41 / 83,67	49 / 100
Marka/Patent danışmanı	---	49 / 100	49 / 100
Pazarlama Danış.	13 / 26,53	36 / 73,47	49 / 100
Dış Tic. Danış.	---	49 / 100	49 / 100
İthalat Danışmanı	---	49 / 100	49 / 100
İhracat Danışmanı	---	49 / 100	49 / 100
Ar-Ge Danışmanı	---	49 / 100	49 / 100
Proje Danışmanı	6 / 12,24	43 / 87,76	49 / 100
Hukuk Danışmanı	18 / 36,73	31 / 63,27	49 / 100
Diğer	10 / 20,41	39 / 79,59	49 / 100

12. Dışarıdan aldığınız hizmetler

Dışarıdan Alınan Hizmetler	Dışarıdan Alıyoruz (Frekans/Yüzde)	Karaman'da n Alıyoruz (Frekans/Yüzde)	Karaman'da bu sektörün gelişmesi gerekir (Frekans/Yüzde)	Cevap Veren İşletme Sayısı (Frekans/Yüzde)	Cevap Vermeyen İşletme Sayısı (Frekans/Yüzde)	Toplam (Frekans/Yüzde)
Reklam	17 / 36,17	24 / 51,06	42 / 89,36	47 / 95,92	2 / 4,08	49 / 100
Marka/Patent danışmanlığı	3 / 10,35	3 / 10,35	20 / 42,55	29 / 59,18	29 / 40,82	49 / 100
Yazılım Geliştirme	---	---	---	---	49 / 100	49 / 100

- Bir üstteki satırda belirtilenlerin dışında Karaman'da gelişmesini gerekli gördüğünüz diğer hizmetler nelerdir?

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

- Karaman’da temininde güçlük çektiğiniz hizmetler nelerdir?

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

- Karaman’ın ekonomik ve sosyal gelişimini hızlandırmak için sizce Karaman’da hangi HİZMET veya ÜRETİM sektörü kuruluşlarının kurulması /geliştirilmesi / desteklenmesi gereklidir?

VERİ ELDE EDİLEMEDİ

Eylem Planı

Karaman Bölgesinde Rekabetçiliğin Artırılması Projesi Proje çalışmaları kapsamında KOBİ'lerin rekabetçiliğinin geliştirilmesi için öncelikle ülke, bölge ve il bazında geliştirilmiş politika ve stratejiler belirlenmiştir. Belirlenen politika ve stratejiler doğrultusunda Karaman'da rekabetçiliğin geliştirilmesi için gerekli faaliyet ve hizmetler konusundaki arz ve talebi belirlemek üzere imalat sektöründe ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelere yönelik iki farklı anket çalışması yürütülmüştür. Anket çalışması sonuçları değerlendirilerek bölgedeki işletmelerin yenilikçilik ve rekabet yeteneğini geliştirmek için arz ve talep belirlenmiştir.

Karaman'daki KOBİ'lerin rekabetçiliğini artırmak üzere uygulanacak eylem planını belirlemek üzere Karaman'daki kamu kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve özel sektör kuruluşlarının temsilcilerinin katıldığı bir çalıştay yapılmıştır. Çalıştaya kamu kuruluşlarının il ve ilçe müdürlüklerinin temsilcileri, sanayi ve hizmet sektörü kuruluşlarının temsilcileri, meslek odalarının temsilcileri, üniversite öğretim elemanları, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, TKDK Karaman İl Kordinatörlüğü ve MEVKA Karaman yatırım Destek Ofisi uzmanları katılmıştır. Çalıştayda Karaman'daki KOBİ'lerin rekabetçiliği konusunda SWOT analizi yapılmış, Karaman'daki KOBİ'lerin rekabetçiliğini geliştirmedeki sorunların belirlendiği beyin fırtınası oturumu tamamlandıktan sonra tespit edilen sorunların çözümü için grup çalışması yapılmıştır.

Anket çalışmaları ve Proje Çalıştay'ında elde edilen sonuçlar birleştirilerek Karaman'daki KOBİ'lerin rekabetçiliğini geliştirmek üzere bir Eylem Planı oluşturulmuştur.

Karaman'daki İşletmelerin Rekabetçiliğinin Geliştirilmesi İçin Eylem Planı

EYLEM/PROJE	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TERMİN	FİNANSMAN	BEKLENEN ETKİ
Stratejik Hedef 1: Rekabetçilik, İnovasyon ve Girişimcilik Konularında Politikalar Geliştirme					
1.1	Karaman İli Bölgesel İnovasyon Stratejisi Geliştirilmesi	Karaman Valiliği	12/2013	TÜBİTAK 1301 İl Yenilik Platformları Programı	- Rekabetçilik, İnovasyon ve Girişimcilik konularında Karaman'daki kamu/ özel sektör kuruluşları ve STK'lar arasında işbirliği oluşur, - İnovasyon konusunda il çapında politika ve stratejiler geliştirilir, - Kurumlar arası işbirliği kültürü oluşur, - Rekabetçilik, İnovasyon ve Girişimcilik konularında yeni projeler uygulamaya konulur
1.2.	KMÜ Danışma Kurulu Oluşturulması	KMÜ	06/2012	-	- Karaman'daki kamu ve özel sektör kuruluşlarının KMÜ'den memnuniyet ve beklentilerinin belirlenmesi için bir mekanizma oluşturulur, - KMÜ, kaynaklarını Karaman'daki kamu ve özel sektör kuruluşlarının ihtiyaçları doğrultusunda kullanır, - KMÜ, faaliyet ve stratejilerini Karaman'daki kamu ve özel sektör kuruluşlarının ihtiyaçları doğrultusunda belirler,
1.3	Kümelenme Araştırmaları ve Girişimleri Başlatılması	KTSO	Sürekli	- MEVKA - KOSGEB	- Karaman'daki işletmelerin rekabet gücü kazanacak şekilde kümelenmeleri sağlanır, - Ölçek ekonomisi nedeniyle Karaman'daki kuruluşların karlılığı ve verimliliği artar, - Karaman'dan ulusal ve uluslararası markalar çıkar
Stratejik Hedef 2: Üniversite-Sanayi Arayüzü Rolü Üstlenecek Mekanizmaların Oluşturulması					

EYLEM/PROJE	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TERMİN	FİNANSMAN	BEKLENEN ETKİ
KMU Teknoloji Transfer Ofisinin Kurulması	KMU		12/2013	TÜBİTAK	• Üniversite-Sanayi işbirliği kurumsal temele oturtulur • Üniversitede üretilen bilginin patentlenerek sanayiye aktarılması için mekanizma oluşur
Karaman İş Geliştirme Merkezi İŞGEM Kuruluşu	KOSB	• KÖİ • KTSO • KMU • MEVKA • KOSGEB	03/2013	• KÖİ • MEVKA	• Karaman’da yeni girişimciler desteklenir, üniversite öğrencileri ileri ve yeni teknoloji alanlarında girişimcilğe teşvik edilir
KOSGEB KMÜ-TEKMER Kuruluş Protokolünün imzalanması	KMU	• KTSO • KOSGEB KHM	12/2013	-	• KOSGEB Ar-Ge ve İnovasyon Destekleri ve Endüstriyel uygulama Desteği Karaman’da verilir.
Stratejik Hedef 3: Bölgede İnovasyon ve Girişimcilik Konularında Kültür Oluşturma					
TÜBİTAK-TEYDEB ile Özel Sektöre Yönelik Ar-Ge Destekleri Bilgilendirme Toplantıları düzenlenmesi	KOSB	• TÜBİTAK-TEYDEB • KMU	12/2012	-	• KOBİ’ler ve büyük işletmeler TÜBİTAK ve KOSGEB desteklerini tanıır ve kullanabilir, • Sanayici ve İşadamları ile girişimci adayları inovasyon ve girişimcilik konularında bilinç ve farkındalık sahibi olur
KOSGEB Desteklerinin Tanıtımı için Toplantılar ve Firma Ziyaretleri düzenlenmesi	KMU	• KTSO • MEVKA • İŞGEM	06/2013	-	• KOBİ’ler KOSGEB desteklerini tanıır ve kullanabilir

EYLEM/PROJE	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TERMİN	FİNANSMAN	BEKLENEN ETKİ
Üniversite Öğrencilerine Yönelik İş Planı Yarışması Düzenlenmesi	KMÜ	• KÖİ • KTSO • MEVKA • KOSGEB	Her Yıl		
Ar-Ge Proje Önerisi Hazırlama, Ürün Geliştirme Süreci / Ar-Ge Süreci Yönetimi, Proje Yönetimi Eğitimleri Düzenlenmesi	KTSO	• KMÜ • KOSB • İAD	12/2013	Eğitimler kendini finanse edecektir	• KOBİ'ler Ar-Ge Proje Destek programları hakkında bilgi sahibi olur, • KOBİ'lerin teknik elemanları Ar-Ge Süreci Yönetimi konusunda bilgi sahibi olur • KOBİ'ler Ar-Ge Destek programlarından daha fazla yararlanır • KOBİ'ler Ar-GE Projelerini daha etkin ve verimli biçimde yürütür
Karaman'daki Kamu ve Özel Sektör Kuruluşlarına Yönelik İnovasyon Ödülü Düzenlenmesi	• KTSO	• KÖİ • KMÜ • MEVKA • KOSGEB • İAD	Her Yıl	-	• Karaman'daki işletmelerin ve kamu kuruluşlarının dikkati inovasyon ve rekabet edebilirlik konularına çekilir • Karaman'daki işletmelere inovasyon ve rekabet edebilirlik konularında iyi örnekler oluşturulur
Girişimcilik Kılavuzu Hazırlanıp Basılarak Dağıtılması	• MEVKA	• KMÜ • KTSO • İAD • KOSGEB	12/2013	MEVKA	• Girişimci Adayları ve Üniversite Öğrencileri Girişimcilik Destek programları hakkında bilgi sahibi olur, • Üniversite Öğrencileri girişimci olma konusunda motive edilir • Yeni Girişimlerin sağlıklı olarak kurulması sağlanır
Stratejik Hedef 4: Tarım ve Sanayide Yeni Teknolojilerin Kullanımını Özendirme					

EYLEM/PROJE	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TERMİN	FİNANSMAN	BEKLENEN ETKİ
MEVKA'dan Karaman'ın ihtiyaçları doğrultusunda Yeni Teknolojilere Uyum Destekleri verilmesi talep edilmesi	Karaman Valiliği	-	12/2013	-	KOBİ'lerin Yeni Teknolojilere Uyumu için yönlendirme ve destek sağlanır
İŞGEM'de endüstriyel otomasyon, gömülü sistemler, mekatronik, elektronik konularında yeni girişimciler oluşturulmasına öncelik verilmesi	İŞGEM Müdürlüğü	- KTSO - MEVKA	Sürekli	-	Karaman'daki işletmelerin otomasyon, robot, bilgisayar ve mikroişlemci kontrol mimarisi kullanan mekatronik ve elektromekanik teknolojileri daha yoğun kullanarak verimliliği artırması, maliyetleri düşürmesi, kaliteyi iyileştirmesi
Karaman'daki işletmelerin e-ticarete yönlendirilmesi	KMÜ	Konya Teknokent	12/2016	- MEVKA - KOSGEB	
Stratejik Hedef 5:İşletmeleri Yüksek Katma Değerli Ürün ve Hizmetlere Yönlendirme					
Tarım ve Gıda Teknolojileri Proje Pazarı Düzenlenmesi	KMÜ	- KTSO - İAD	05/2013	TÜBİTAK	- Sanayiciler Karaman içinden ve dışından gelen proje fikri sahipleri ile bir araya gelerek yeni ürün ve süreç geliştirme projeleri üzerinde görüşür, - Yeni Ar-Ge işbirlikleri başlatılır
KTSO Yöneticileri, KOBİ Yöneticileri ve teknik Elemanları, Kamu Yöneticileri için fuar gezileri ve yurt dışı gezileri düzenlenmesi	KTSO	- KOSB - İAD	Sürekli	- KOSGEB Yurtdışı seyahat ve fuar destek Programları - MEVKA	KTSO Yöneticileri, KOBİ Yöneticileri ve teknik Elemanları, Kamu Yöneticilerinin yeni ürün ve teknolojileri tanınması sağlanır
Karaman'da Üretilebilecek Yüksek Katma Değerli Tarım ve Gıda Ürünlerinin Belirlenmesi için Fizibilite Çalışması Yapılarak Eylem Planı Uygulamaya Konulması	KTB	- KTSO - KOSB - GTHİM	12/2014	MEVKA	- Karaman'da üretilebilecek yüksek katma değerli ürünler belirlenir, - Karaman'da üretilebilecek yüksek katma değerli ürünlerin üretimine başlanması için kuruluşlar arasında işbirliği oluşur,
Stratejik Hedef 6: Nitelikli İşgücü Yetiştirme					

EYLEM/PROJE	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TERMİN	FİNANSMAN	BEKLENEN ETKİ
Öğrencilere Sanayinin İhtiyaçları Doğrultusunda Kariyer Programları ve Sertifika Programları Düzenlenmesi	KMÜ-SEM Sürekli Eğitim Merkezi	KTSO KOSB İAD	Sürekli	• KMÜ • Öğrenciler	• Sanayinin ihtiyaçlarına uygun nitelikli eleman yetişir
Üniversite Öğrencilerine Gönüllü Stajyerlik Uygulaması Başlatılması	KMÜ	KTSO KOSB İAD	01/2013	• İşletmeler	• Öğrencilerin öğrencilik döneminde Karaman'daki işletmelerde çalışması sağlanır, • Öğrencilerin mezun olduğunda çalışmaya devam etmesi sağlanır • Sanayinin ihtiyaçlarına uygun nitelikli eleman yetişir
Stratejik Hedef 7: Karaman'daki Ticari ve Sınai Faaliyetlerde Çeşitlilik Sağlama, Bölgenin Rekabetçiliğini Geliştirmek İçin Bölgede İhtiyaç Duyulan İşletmelerin Kurulmasını Özendirme					
İŞGEM'de Reklamcılık, Bilişim Teknolojisi, Atık Değerlendirme, Atık İmha, Geri Dönüşüm, Atık Arıtma, Web Tasarımı, Marka ve Patent Danışmanlığı, Teknik Danışmanlık, Grafik Tasarım, Endüstriyel Tasarım konularında faaliyet gösterecek yeni girişimcilere öncelik	İŞGEM Müdürlüğü	• KTSO • KMÜ	Sürekli	İŞGEM Müdürlüğü	• Bölgenin Rekabetçiliğini Geliştirmek İçin Bölgede İhtiyaç Duyulan İşletmelerin Kurulması Özendirilir
www.investinkaraman.xxx web portalinin yayına girmesi	KTSO	KTSO KOSB İAD MEVKA	06/2013	KTSO	• Karaman'ın yatırımcılara sunduğu potansiyel ve imkanlar yurt içindeki ve dışındaki potansiyel yatırımcılara duyurulur, • Karaman'a dışarıdan yeni girişimciler çekilir
Karaman İli Sanayi Sektörü Yatırımcı Rehberi hazırlanması	Karaman Valiliği	KMÜ KTSO KOSB İAD MEVKA	12/2013	MEVKA	• Karaman'ın yatırımcılara sunduğu potansiyel ve imkanlar yurt içindeki ve dışındaki potansiyel yatırımcılara duyurulur, • Karaman'a dışarıdan yeni girişimciler çekilir
Karaman İli Tarım Sektörü Yatırımcı Rehberi hazırlanması	Karaman Valiliği	KMÜ KTSO KOSB İAD	12/2013	MEVKA	• Karaman'ın yatırımcılara sunduğu potansiyel ve imkanlar yurt içindeki ve dışındaki potansiyel yatırımcılara duyurulur, • Karaman'a dışarıdan yeni girişimciler çekilir

EYLEM/PROJE	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TERMİN	FİNANSMAN	BEKLENEN ETKİ
Karaman İli Hizmet Sektörü Yatırımcı Rehberi hazırlanması	Karaman Valiliği	KMÜ KTSO KOSB İAD	12/2013	MEVKA	- Karaman'ın yatırımcılara sunduğu potansiyel ve imkanlar yurt içindeki ve dışındaki potansiyel yatırımcılara duyurulur, - Karaman'a dışarıdan yeni girişimciler çekilir
Stratejik Hedef 8: Rekabetçilik, Ar-Ge ve İnovasyon Konularında Karaman içi, Ulusal ve Uluslararası İşbirlikleri Oluşturma					
TÜBİTAK-TEYDEB Tarafından EUREKA Programı tanıtım Toplantısı Düzenlenmesi	KOSB	KMÜ KTSO KOSB İAD	12/2013	-	- KOBİ'ler ve büyük işletmelerin EUREKA kapsamındaki destek programları hakkında bilgi sahibi olması sağlanır, - KOBİ'ler ve büyük işletmelerin EUREKA projeleri başlatır, - KOBİ'ler ve büyük işletmeler yurt dışındaki kuruluşlarla Ar-Ge işbirlikleri ticari ortaklıklar oluşturur
TÜBİTAK Ulusal Ajans Tarafından 7. Çerçeve Programı FP7 Tanıtım ve Bilgilendirme Eğitimi Düzenlenmesi	KOSB	KMÜ KTSO KOSB İAD	12/2013	-	KOBİ'ler ve büyük işletmelerin FP7 kapsamındaki destek programları hakkında bilgi sahibi olması sağlanır,
Uluslararası Bir Eğitim Kuruluşu tarafından 7. Çerçeve Programı FP7 Ortak Arama ve Proje Hazırlama Eğitimi Verilmesi	KOSB	KMÜ KTSO KOSB İAD	12/2014	MEVKA	- KOBİ'ler ve büyük işletmelerin FP7 kapsamındaki destek programları hakkında bilgi sahibi olması sağlanır, - KOBİ'ler ve büyük işletmeler FP7 projeleri başlatır, - KOBİ'ler ve büyük işletmeler yurt dışındaki kuruluşlarla Ar-Ge işbirlikleri ticari ortaklıklar oluşturur

EYLEM/PROJE	SORUMLU KURULUŞ	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KURULUŞ	TERMİN	FİNANSMAN	BEKLENEN ETKİ
KOBİ'lerin Seçilen Belli Alanlarda İşbirlikleri Oluşturarak KOSGEB İşbirliği-Güçbirliği Desteğinden Yaralandırılması	KTSO	KMÜ KOSB KTB İAD	12/2015	KOSGEB	- KOBİ'ler kendi aralarında işbirlikleri kurarak ölçek ekonomisinden faydalanıp rekabet gücü kazanır,, - KOBİ'ler ihtiyaç duyduğu makine/hizmete hibe ve geri ödemesiz finansman elde eder, - KOBİ'ler ihtiyaç duyduğu yatırımı gereğinden çok az finansman harcayarak gerçekleştirir, - KOBİ'lere yeni kazanç kapısı açılır
Karaman'ın sosyoekonomik gelişme için Konya ve diğer illerle kurabileceği işbirlikleri konularında araştırma ve tez çalışmaları yürütülmesi	KSÜ	KMÜ KOSB İAD KTB	12/2016	MEVKA KMÜ-BAP TÜBİTAK-ARDEB	- Karaman'ın sosyoekonomik gelişmesini hızlandırmak üzere Konya ve diğer illerdeki kuruluşlarla kurabilecek işbirlikleri belirlenir, - Karaman'daki işletmelerin Karaman'daki muhatapları ile işbirlikleri kurması sağlanır, - Karaman'daki işletmelerin diğer illerdeki potansiyel ve imkanlardan sağlanır,

SONUÇ

Bu rapor, Mevlana Kalkınma Ajansının 2011 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği Programı kapsamında desteklenen yürütücüsü Karaman Ticaret ve Sanayi Odası olan hizmet tedarikçisi Konya Teknokent A.Ş olan.”Karaman Bölgesinde Rekabetçiliğin Artırılması Projesi” kapsamında yürütülen çalışmaları ve proje sonuçlarını içermektedir.

Proje çalışmaları kapsamında KOBİ’lerin rekabetçiliğinin geliştirilmesi için öncelikle merkezi ve bölgesel planlar, politikalar ve stratejiler ile il bazında geliştirilmiş politika ve stratejiler belirlenmiştir. Belirlenen politika ve stratejiler doğrultusunda Karaman’da rekabetçiliğin geliştirilmesi için gerekli faaliyet ve hizmetler konusundaki arz ve talebi belirlemek üzere imalat sektöründe ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren işletmelere yönelik iki farklı anket çalışması yürütülmüştür. Anket çalışması sonuçları değerlendirilerek bölgedeki işletmelerin yenilikçilik ve rekabet yeteneğini geliştirmek için arz ve talep belirlenmiştir.

Karaman’daki KOBİ’lerin ve diğer işletmelerin rekabetçiliğini artırmak üzere uygulanacak eylem planını belirlemek üzere Karaman’daki kamu kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının ve özel sektör kuruluşlarının temsilcilerinin katıldığı bir çalıştay yapılmıştır. Çalıştaya kamu kuruluşlarının il ve ilçe müdürlüklerinin temsilcileri, sanayi ve hizmet sektörü kuruluşlarının temsilcileri, meslek odalarının temsilcileri, üniversite öğretim elemanları, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, TKDK Karaman İl Kordinatörlüğü ve MEVKA Karaman yatırım Destek Ofisi uzmanları katılmıştır. Çalıştayda Karaman’daki KOBİ’lerin rekabetçiliği konusunda SWOT analizi yapılmış, Karaman’daki KOBİ’lerin rekabetçiliğini geliştirmedeki sorunların belirlendiği beyin fırtınası oturumu tamamlandıktan sonra tespit edilen sorunların çözümü için grup çalışması yapılmıştır.

Anket çalışmaları ve Proje Çalıştay’ında elde edilen sonuçlar birleştirilerek Karaman’daki KOBİ’lerin rekabetçiliğini geliştirmek üzere “Karaman’daki İşletmelerin Rekabetçiliğinin Geliştirilmesi İçin Eylem Planı” geliştirilmiştir.

Geliştirilen Eylem Planı:

- Bölgenin gelişmesi için önem taşıyan KOBİ’lerin kalite ve teknoloji düzeyini, pazarlama altyapısının geliştirecek, rekabet yeteneğinin artıracak,
- Bölgenin gelişmesi için önem taşıyan işletmelerde Ar-Ge ve inovasyon kültürünün geliştirilmesini sağlayacak,
- Bölgenin gelişmesi için bölgeye yerli ve yabancı yatırımcıları çekecek,
- Bölgede hizmet kalitesinin geliştirilmesini sağlayacak,

önlemler ve eylemleri içermektedir.

Geliştirilen plan Karaman’daki farklı statüdeki çok sayıda kuruluşun işbirliği ve koordinasyonunu gerektirdiği için planın uygulanmasındaki başarı tümüyle ilgili kuruluşların konuya gereken önemi vermesi ve gerekli işbirliği konusunda istekli olması ile mümkündür. Planın uygulanması ve uygulamaların takibinin yapılması amacıyla üniversite, kamu ve özel sektör temsilcilerinden oluşan bir İcra Komitesi oluşturulması planın başarı şansını artıracaktır.

KAYNAKLAR

- 9. Kalkınma Planı (2007-2013)
- KOBİ Stratejisi ve Eylem Planı KSEP-2011
- TR52 Düzey2 Bölgesi (Konya-Karaman) 2023 Vizyon Raporu,2011, Konya.
- TR52 Düzey 2 Bölgesi 2010–2013 Bölge planı, Mevlana Kalkınma Ajansı, 2010, Konya.
- İstatistiklerle Karaman, Mevlana Kalkınma Ajansı (MEVKA) Planlama ve Koordinasyon Birimi, Araştırma Raporu, 2011, Konya.
- 81 İl Durum Raporu, Bilim Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Mayıs 2012, Konya.
- TOBB Sanayi Veritabanı, <http://sanayi.tobb.org.tr/>, 2012.
- TR 52 Konya Karaman Bölgesinin İhracat Yapısı Araştırma Raporu, Mevlana Kalkınma, Ajansı, 2012
- Bölgesel İstatistikler, Türkiye İstatistik Kurumu,2011 , Konya.